

WIADOMOŚCI UNIwersYTECKIE

MIESIĘCZNIK UNIwersYTETU MARIi CURIE-SKŁODOWSKIEJ - NR 6(156) ♦ ROK 19 ♦ CZERWIEC 2009

POSIEDZENIE
29 KWIETNIA 2009 R.

W porządku obrad Senatu znalazły się sprawy dotyczące m. in. zatwierdzenia recenzji kandydata do tytułu dhc Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, odwołania i powołania do Senackiej Komisji Dydaktyki i Wychowania, zatrudnienia Kanclerza UMCS, powołania Konwentu UMCS, nadania medali „Zasłużony dla UMCS”, zmian w strukturze organizacyjnej, a także sprawy osobowe i bieżące.

Część merytoryczną posiedzenia zainicjowało zatwierdzenie recenzji dorobku naukowego kandydata do tytułu dhc Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu **prof. dr. hab. Jerzego Fedorowskiego**, przygotowanej przez **prof. dr. hab. Mariana Harasimiuka**.

W dalszej części posiedzenia Senat dokonał zmian w składzie Senackiej Komisji Dydaktyki i Wychowania, a także pozytywnie zaopiniował wniosek dotyczący zatrudnienia **dr. Mirosława Urbanka** na stanowisku Kanclerza UMCS.

Prorektor ds. Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej **prof. dr. hab. Ryszard Dębicki** przedstawił sprawozdanie z realizacji przedsięwzięć naukowo-badawczych w roku 2008.

Ponadto Senat dokonał zmiany uchwały z dnia 7 czerwca 2004 r. w sprawie pensów i zasad rozliczania zajęć prowadzonych przez nauczycieli akademickich na studiach stacjonarnych oraz uchylił uchwałę z dnia 27 września 2000 r. w sprawie wprowadzenia umów o przeniesienie praw autorskich do utworów dydaktycznych i naukowych jako podstawy wynagradzania za ich wykonanie.

Senat nadał medale „Zasłużony dla UMCS” **prof. dr. hab. Arturowi Korobowiczowi**, **prof. dr. hab. Edwardowi Skrętowiczowi** i **doc. dr. Janowi Gurbie** oraz wyraził zgodę na wszczęcie postępowania w sprawie nadania tytułu dhc panu **Leopoldowi Ungerowi** oraz powołał Konwent UMCS.

W trakcie obrad Senatorowie dyskutowali nad zmianami organizacyjnymi w strukturze Uniwersytetu. W tym zakresie Senat zaakceptował wniosek o zmianę miejsca usytuowania Pracowni Multimedialnej w strukturze organizacyjnej Wydziału Pedagogiki i Psychologii oraz wniosek o zmiany w strukturze organizacyjnej Wydziału Ekonomicznego.

Senat pozytywnie odniósł się do wniosków i uchwał rad wydziałów w następujących sprawach: mianowania **dr. hab. Józefa Superzona** na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nieokreślony – Wydział Biologii i Nauk o Ziemi; mianowania **prof. dr. hab. Genowefy Sobczyk** na stanowisko profesora zwyczajnego – Wydział Ekonomiczny; mianowania **dr. hab. Walentego Wróblewskiego** na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas określony – Wydział Artystyczny.

ROBERT WĄSIEWICZ

POSIEDZENIE
27 MAJA 2009 R.

W porządku obrad Senatu znalazły się sprawy dotyczące m. in. planu rzeczowo-finansowego na rok 2009, rekrutacji na I rok studiów w roku akademickim 2010/2011, kwalifikacji na studia doktoranckie w roku akademickim 2010/2011, a także sprawy osobowe i bieżące.

Obrady Senatu UMCS poprzedziło uczczenie chwilą ciszy pamięci zmarłych: **profesora sztuki muzycznych Kazimierza Górskiego**, **dr. hab. Zbigniewa Hołdy prof. nadzw. prof. dr. hab. Floriana Nieuważnego** oraz **prof. Pierre'a Demarolla**. Ponadto, JM Rektor wręczył nominację na stanowisko profesora zwyczajnego **prof. dr. hab. Genowefie Sobczyk** oraz złożył gratulacje **prof. dr. hab. Andrzejowi Baranowi** z Instytutu Fizyki UMCS w związku z uzyskaniem tytułu naukowego profesora nauk fizycznych.

W części merytorycznej posiedzenia, Senat podjął uchwały w następujących sprawach: przyjęcia planu rzeczowo-finansowego na rok 2009; zwiększania wynagrodzeń za godziny ponadwymiarowe oraz inne czynności ze środków pochodzących ze źródeł innych niż dotacje budżetowe; uruchomienia na Wydziale Humanistycznym kierunku etnologia; rekrutacji na I rok studiów w roku akademickim 2010/2011; uprawnień przysługujących laureatom i finalistom olimpiad stopnia centralnego przy ubieganiu się o przyjęcie na I rok studiów pierwszego stopnia i jednolitych magistrskich na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie; zasad rekrutacji cudzoziemców na studia doktoranckie poprzez Europejskie Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów (EKPiUU); kryteriów kwalifikacji na studia doktoranckie w roku akademickim 2010/2011 oraz nadania tytułu dhc **Leopoldowi Ungerowi**.

Ponadto, Senat pozytywnie odniósł się do wniosków i uchwał rad wydziałów w następujących sprawach: mianowania **dr. hab. Przemysława Matuły** na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas określony – Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki; mianowania **prof. dr. hab. Małgorzaty Willaume** na stanowisko profesora zwyczajnego, **dr. hab. Grzegorza Jawora** oraz **dr. hab. Piotra Kołtunowskiego** na stanowiska profesorów nadzwyczajnych na czas nieokreślony, a także **dr. hab. Janusza Łosowskiego** na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas określony – Wydział Humanistyczny; mianowania **dr. hab. Małgorzaty Dolińskiej** na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nieokreślony – Wydział Ekonomiczny.

ROBERT WĄSIEWICZ

Kronika rektorska maj 2009 r.

3 maja 2009 r.

- Prorektor **Ryszard Szczygieł** wziął udział w miejskich i wojewódzkich uroczystościach 218. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja.

5 maja 2009 r.

- Prorektor **Stanisław Michałowski** wziął udział w posiedzeniu Parlamentu Studentów.
- W Narodowym Uniwersytecie im. T. Szewcenki w Kijowie odbyło się posiedzenie Konwentu Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów. W posiedzeniu udział wzięli członkowie Konwentu – przedstawiciele założycieli EKPiUU, **prof. Wołodimir Połochało** – Przewodniczący Komitetu ds. Nauki i Oświaty Najwyższej Rady Ukrainy, przedstawiciele władz Miasta Lublina i Wojewody Lubelskiego oraz Przewodnicząca Rady Samorządu Słuchaczy EKPiUU. Ze strony UMCS w posiedzeniu uczestniczył prorektor **Stanisław Chibowski**. Konwent podsumował działalność kolegium za okres od 2006 do 2009 roku oraz przyjął sprawozdanie Przewodniczącego Konwentu oraz Kanclerza EKPiUU. Podczas posiedzenia wybrano

nowe władze: Przewodniczącym Konwentu EKPiUU został ponownie **ks. prof. Mirosław Kalinowski**, natomiast na Zastępcę Przewodniczącego Konwentu wybrano Prorektora Narodowego Uniwersytetu im. T. Szewcenki w Kijowie **prof. Petra Becha**. Wybory kanclerza Kolegium przeniesiono na lipiec br.

6 maja 2009 r.

- Prorektor **Stanisław Michałowski** uczestniczył w Lubelskim Korowodzie Studenckim otwierającym Lubelskie Dni Kultury Studenckiej „Kozienalia”.

7 maja 2009 r.

- W dniach od 7 do 9 maja Rektor **Andrzej Dąbrowski** przebywał w Poznaniu, gdzie uczestniczył w posiedzeniu plenarnym KRUP oraz obchodach 90-lecia Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, sukcesora Wszechnicy Piastowskiej powołanej do życia 7 maja 1919 roku.
- Prorektor **Ryszard Dębicki** uczestniczył w uroczystym otwarciu Międzynarodowej Jubileuszowej Konferencji *Societas Humboldtiana Polonorum* w Lubelskim Towarzystwie Naukowym.

dokończenie na str. 4 >>

Nowy kanclerz UMCS

Mianowany z początkiem maja br na stanowisko kanclerza UMCS **dr Mirosław Urbanek** jest absolwentem Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, gdzie w 1994 r. uzyskał magisterium na podstawie pracy *Działalność kredytowa banku na przykładzie BDK SA w Lublinie*, napisanej pod kierunkiem prof. Alicji Pomorskiej.

Z naszą uczelnią związał się w 1994 r., gdzie obronił doktorat, przedstawiając rozprawę *Uwarunkowania i perspektywy funkcjonowania aliansów bankowo-ubezpieczeniowych w Polsce*; promotorem był prof. Jerzy Węclawski. W Zakładzie Statystyki i Ekonomii Wydziału Ekonomicznego pracował jako asystent, później jako adiunkt.

Obowiązki nauczyciela akademickiego łączył z pracą w sektorze przedsiębiorstw gospodarczych. Był zatrudniony m. in. na stanowisku dyrektora I Oddziału Towarzystwa Ubezpieczeniowego Compensa SA w Lublinie (1997–2001), Prezesa Zarządu Pactum Sp.o.o (2001–2006), Prezesa Zarządu Z.CH. „Organika-Sarzyna” SA (2006–2008). Wielokrotnie uczestniczył w prestiżowych szkoleniach i kursach organizowanych m. in. przez Fundację OIC Poland,

CRM i Akademię Finansów w Warszawie. W swoim dorobku naukowym ma – jako autor – kilkadziesiąt publikacji z zakresu analizy finansowej, badania efektywności projektów inwestycyjnych, wielowymiarowej analizy porównawczej oraz ryzyka ubezpieczeniowego. Jest współautorem kilku monografii i naukowych materiałów pokonferencyjnych.

Nowy kanclerz UMCS jest żonaty od 17 lat. Małżonka Małgorzata jest absolwentką UMCS, pracuje w sektorze finansowym (bankowym) w Lublinie. Córką Izabela uczęszcza do 2 klasy gimnazjum, młodszy syn Michał jest uczniem 6 klasy szkoły podstawowej.

Zapytany o hobby Kanclerz odpowiada: przede wszystkim podróżę; jestem na etapie poznawania kultur starożytnych. Lubię też lekturę dobrej książki historycznej, poświęconej stosunkom polsko-litewskim w XVI–XVII w., także z okresu międzywojennego i historii współczesnej. Chętnie decydujemy się na rodzinne górskie wycieczki i wyprawy rowerowe.

Gratulujemy

Dr. Andrzejowi Wrzyszczeni, autorowi książki *Okupacyjne sądownictwo niemieckie w GG 1939–1945*, która ukazała się w Wydawnictwie UMCS, nominacji do nagrody historycznej im. Kazimierza Moczarskiego. Do Nagrody zgłaszane są książki z ubiegłego roku wydawniczego, startują autorskie prace historyczne, dzienniki, pamiętniki oraz edycje źródłowe. Zakres tematyczny i czasowy konkursu dotyczy historii Polski od czasu uzyskania niepodległości w 1918 roku do współczesności.

Od Redakcji

Przekazujemy ostatni przed wakacjami numer uczelnianych „Wiadomości”. Wszystkim współautorom, korespondentom dziękujemy za dotychczasową współpracę. Szczególnie serdecznie dziękujemy za uwagi, sugestie dotyczące naszej pracy redakcyjnej i zamieszczanych materiałów. Staraliśmy się je uwzględnić tak, aby poszczególne numery „Wiadomości Uniwersyteckich” były interesujące i atrakcyjne dla Szanownych Czytelników. Wszystkim Państwu życzymy udanych wakacji, wypoczynku w ładnych miejscowościach naszego kraju i nie tylko.

Do zobaczenia w październiku.

Elżbieta Mulawa-Pachoł – Redaktor Naczelna

Wydawca:

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
20-031 Lublin; pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5

Redakcja:

Elżbieta Mulawa-Pachoł (redaktor naczelna), Maria Kopycińska-Lehun (sekretarz redakcji), Karolina Przesmycka (adiustacja techniczno-graficzna i skład), Jakub Jakubowski (sekretarz ds. graficznych), Maciej Przysucha (serwis foto)

Współpracują:

Iwona Adach, Marzena Bogusiak, Monika Gabrys, Łukasz Janicki, Jolanta Jarzyńska, Jakub Kosowski, Elżbieta Krzemińska, Elżbieta Kwiatkowska, Maria Młynarska, Monika Nowak,

Marzena Rębisz, Małgorzata Samujło, Sylwia Skotnicka, Robert Wąsiewicz, Jerzy Żywicki

Adres redakcji:

20-031 Lublin; Plac Marii Curie-Skłodowskiej 5, p. 1607
tel. (081) 537 54 82
e-mail: wiadomosci@umcs.lublin.pl
http://www.wiadomosci.umcs.lublin.pl

Projekt i łamanie:

Jakub Jakubowski

Druk:

Rapida s.c., 20-306 Lublin; ul. Firlejowska 32
Redakcja zastrzega sobie prawo redagowania tekstów, w tym – ich skracania. Tekstów nie zamówionych redakcja nie zwraca.

- Prorektor **Stanisław Michałowski** wziął udział w finałowej Gali Regionalnego Konkursu „Studencki Nobel”, zorganizowanego pod honorowym patronatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przez Niezależne Zrzeszenie Studentów.

9 maja 2009 r.

- W Bibliotece Głównej UMCS prorektor **Stanisław Chibowski** dokonał uroczystego otwarcia wystawy prezentującej Wielki Zderzacz Hadronów (Large Hadron Collider – LHC), zbudowany w laboratorium CERN pod Genewą. Wystawa została sprowadzona do Lublina staraniem pracowników Instytutu Fizyki UMCS, gościła już w Krakowie, Poznaniu, Tarnowie i Warszawie.

11 maja 2009 r.

- Prorektor **Ryszard Dębicki** przewodniczył robocznemu spotkaniu „Grupy Wschodniej”. W spotkaniu udział wzięli: **prof. Henryk Gmiterek, prof. Marian Harasimiuk, prof. Andrzej Korybski, prof. Marek Pietraś, prof. Marian Żukowski** oraz prorektor **Stanisław Michałowski**. Omawiano kierunki współpracy z krajami Europy Wschodniej.

14 maja 2009 r.

- Rektor **A. Dąbrowski** i prorektorzy: **Ryszard Szczygieł** i **Ryszard Dębicki** spotkali się z *Attaché* ds. Kultury w Ambasadzie USA w Warszawie z panem **Chuckiem Ashleyem**.

15 maja 2009 r.

- W Dworku Kościuszków w Ogrodzie Botanicznym UMCS odbyło się inauguracyjne posiedzenie Konwentu UMCS. W obradach uczestniczył Rektor oraz wszyscy Prorektorzy.

18 maja 2009 r.

- Prorektorzy **Ryszard Dębicki** i **Stanisław Michałowski** wzięli udział w kolejnym spotkaniu „Grupy Wschodniej”.
- W Urzędzie Wojewódzkim odbyła się uroczystość wręczenia stypendiów naukowych ufundowanych przez Marszałka Województwa Lubelskiego. Uczestniczył w niej prorektor **Stanisław Michałowski**. Z rąk Marszałka Województwa **Krzysztofa Grabczuka** stypendia odebrało 142 studentów uczelni z woj. lubelskiego, którzy uzyskali wybitne wyniki w nauce – średnia ocen nie niższa niż 4,8. Wśród stypendystów znalazło się 72 studentów UMCS.

19 maja 2009 r.

- Prorektor **Ryszard Szczygieł** przewodniczył Rektorskiej Komisji ds. Nauczycieli Akademickich.
- Prorektor **Stanisław Michałowski** przewodniczył posiedzeniu Senackiej Komisji Budżetu i Finansów.

20 maja 2009 r.

- Rektor **Andrzej Dąbrowski** dokonał otwarcia odbywającej się na Wydziale Ekonomicznym, pod Patronatem Honorowym Ministra Skarbu Państwa Aleksandra Grada, Konferencji *Prywatyzacja pomimo kryzysu*.
- W Sali Kolumnowej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego odbyła się uroczystość podpisania listu intencyjnego o podjęciu działań na rzecz stworzenia funkcjonalnej sieci współpracy w zakresie transferu wiedzy o charakterze gospodarczym w ramach projektu *Moduł portalu dotyczący zagadnień innowacji i transferu technologii w regionie*. List intencyjny podpisali przedstawiciele administracji samorządowej oraz instytucji i uczelni z terenu województwa lubelskiego. Wśród sygnatariuszy jest UMCS, który reprezentował prorektor **Ryszard Dębicki**.
- Prorektor **Stanisław Michałowski** przewodniczył posiedzeniu Rady Programowej ACK „Chatka Żaka”.

21 maja 2009 r.

- W Auli im. Jarosława Ościka w gmachu *Collegium Chemicum* odbyła się uroczystość odnowienia doktoratu **prof. dr hab. Kazimierza Sykuta** w 50. rocznicę uzyskania stopnia doktora nauk przyrodniczych. Dyplom doktorski Profesora Sykuta oznaczony jest nr 4. Jest to więc jeden z pierwszych doktoratów obronionych w UMCS. Szerzej w bieżącym numerze.
- Tego samego dnia w sali Senatu UMCS odbyło się spotkanie środowiska naukowego UMCS z **prof. Jerzym Błajejowskim** – Przewodniczącym Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego. Spotkanie zatytułowane było *Reguły edukacji na poziomie wyższym – europejskie i krajowe ramy kwalifikacji a standardy kształcenia*.

22 maja 2009 r.

- W sali Senatu odbyło się spotkanie studentów i doktorantów z **prof. Jerzym Błajejowskim**, Przewodniczącym Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego. Dyskutowano o przyszłości studiów doktoranckich w Polsce oraz regułach kształcenia na studiach III stopnia.

25 maja 2009 r.

- Odbyło się comiesięczne spotkanie władz rektorskich z dziekanami wydziałów.
- Prorektor **Stanisław Michałowski** przewodniczył posiedzeniu Senackiej Komisji Budżetu i Finansów.
- Rektor **Andrzej Dąbrowski** uczestniczył w spotkaniu podsumowującym całoroczną współpracę Wydziału Chemii UMCS z Przedszkolem nr 35 w Lublinie.

26 maja 2009 r.

- Rektor **Andrzej Dąbrowski** i prorektor **Ryszard Szczygieł** spotkali się z profesorami naszej Uczelni, którzy w tym roku odchodzą na emeryturę.

27 maja 2009 r.

- Prorektor **Stanisław Michałowski** wziął udział w obradach Parlamentu Studentów.

28 maja 2009 r.

- W Auli Uniwersyteckiej Wydziału Prawa i Administracji odbyła się uroczystość nadania tytułu honorowego profesora UMCS **prof. Jean-Denis Mouton**, jednemu z najwybitniejszych specjalistów w dziedzinie międzynarodowego prawa publicznego oraz publicznego prawa wspólnotowego.
- W dniach od 28 do 30 maja br. prorektor **Ryszard Dębicki** uczestniczył w posiedzeniu Uniwersyteckiej Komisji Programów Międzynarodowych (UKPROM) w Nieborowie.

29 maja 2009 r.

- Rektor **Andrzej Dąbrowski** i prorektor **Ryszard Szczygieł** uczestniczyli w uroczystości pożegnania odchodzących na emeryturę pracowników Instytutu Filologii Polskiej, w tym **prof. Jerzego Bartmińskiego, prof. Stefana Kruka** i **prof. Jerzego Święcha**. Uroczystość odbyła się w Dworku Kościuszków w Ogrodzie Botanicznym UMCS.
- Prorektor **Stanisław Chibowski** wziął udział w uroczystym podsumowaniu konkursów przedmiotowych organizowanych przez Lubelskie Kuratorium Oświaty dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów województwa lubelskiego. Uroczystość odbyła się w Auli Stefana Kardynała Wyszyńskiego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II.

WYDZIAŁ CHEMII

Konferencje

- W dniach od 14 do 16 maja 2009 r. **dr hab. Janusz Ryzkowski prof. nadzw. UMCS** z Zakładu Technologii Chemicznej przebywał w Wielkiej Brytanii, gdzie brał udział w seminarium Ekspertów Bolońskich, organizowanym przez British Council.
- W dniach od 23 do 30 maja 2009 r. **dr Mariusz Barczak** z Zakładu Chemii Teoretycznej brał udział w 5th *Pacific Basin Conference on Adsorption Science and Technology* w Singapurze, gdzie prezentował 2 postery: *Synthesis, structure and adsorption properties of SBA-15 organosilicas functionalized with different groups*, *Structural and adsorption properties of nanoporous SBA-16 organosilicas*.
- W dniach od 31 maja do 2 czerwca 2009 r. **dr Dorota Kołodziejka** oraz **mgr Anna Wołowicz** i **mgr Magdalena Greluk** z Zakładu Chemii Nieorganicznej uczestniczyły w *XII Scientific Conference 'Lviv Chemical Readings' – 2009* na Ukrainie, gdzie prezentowały wyniki swoich badań.

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

Habilitacje

- W dniu 8 kwietnia odbyło się kolokwium habilitacyjne **dr Beaty Jeżyńskiej**. Temat rozprawy: *Producent rolny jako przedsiębiorca*. Recenzenci: prof. dr hab. Teresa Kurowska (Uniwersytet Śląski); prof. dr hab. Aleksander Lichorowicz (Uniwersytet Jagielloński); prof. dr hab. Stanisław Prutis (Uniwersytet w Białymstoku); prof. dr hab. Aleksander Oleszko (UMCS).

Doktoraty

- W dniu 24 kwietnia 2009 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej **mgr Agnieszki Rotkiewicz** pt. *Odwolanie w postępowaniu podatkowym jako środek zaskarżenia służący realizacji funkcji kontrolnych i merytorycznych*. Promotor: prof. dr hab. Antoni Hanzus. Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Gomulowicz (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu); dr hab. Andrzej Kabat (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie).

Wyjazdy

- **Dr hab. Andrzej Jakubecki prof. nadzw.** uczestniczył w dniach od 18 do 25 maja br. w pracach VI grupy roboczej UNCITRAL (Komisja zajmująca się międzynarodowym prawem handlowym) przy Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Osiągnięcia dydaktyczne

- Z przyjemnością informujemy, że Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej podjęło w dniu 23 kwiet-

nia 2009 r. Uchwałę Nr 309/2009 w sprawie oceny jakości kształcenia na kierunku „administracja”, prowadzonym na Wydziale Prawa i Administracji UMCS na poziomie studiów I i II stopnia. Państwowa Komisja Akredytacyjna wydała ocenę pozytywną, podkreślając, że poziom prowadzonych studiów odpowiada w pełni przyjętym kryteriom jakościowym. Następną oceną jakości kształcenia na kierunku administracja nastąpi w roku akademickim 2014/2015.

Konferencje

- W dniach 23 i 24 kwietnia na Wydziale Prawa i Administracji odbyła się konferencja naukowa *Rozwój nauk penalnych w 60-lecie Wydziału Prawa i Administracji*, zorganizowana przez Instytut Prawa Karnego. W konferencji udział wzięli goście z uniwersytetów polskich: Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Opolskiego, Uniwersytetu w Białymstoku, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i zagranicznych: Uniwersytetu we Lwowie, Uniwersytetu w Pradze, Instytutu Maxa Plancka we Freiburgu ośrodków akademickich, a także Prokuratury Generalnej Republiki Białorusi.
- W dniach 24–25 kwietnia br. Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki organizował Międzynarodową Konferencję Naukową *Zagadnienia aktualnej historii państwa i prawa krajów Centralno-Wschodniej Europy*. W konferencji, z ramienia Wydziału Prawa i Administracji udział wzięli **dr hab. Andrzej Wrzyszczyk, doc. dr Wiesław P. Tekely, dr Anna Ferus-Bobowiec** i **dr Arkadiusz Bereza**, którzy wygłosili przygotowane przez siebie referaty.

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

- Decyzją Ministra Sprawiedliwości z dniem 20 kwietnia 2009 **mgr Edyta Załubiniak** z Zakładu Lingwistyki Stosowanej Instytutu Germanistyki została powołana na członka Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzania egzaminu na tłumacza przysięgłego. Gratulujemy.

Wyróżnienia

- 12 maja **prof. dr hab. Wiesław Śladkowski** wyróżniony został (wraz z **prof. Janem Ziółkiem** z KUL) tytułem Honorowego Członka Polskiego Towarzystwa Historycznego.

Habilitacje

- W dniu 21 maja 2009 roku na Uniwersytecie Narodowym im. I. Franki we Lwowie odbyło się kolokwium habilitacyjne **dr. Ihora Nabytowycza**, pracownika Zakładu Filologii Ukraińskiej Instytutu Filologii Słowiańskiej UMCS.

Doktoraty

- **6 maja 2009 r.** odbyły się publiczne obrony rozpraw doktorskich:
 - **mgr. Mariana Kawalko** pt. *Dzieje Rejowca i dóbr rejonów wieckich w latach 1531–1867*. **Promotor:** em. prof. dr hab. Wiesław Śladkowski (UMCS). **Recenzenci:** prof. dr hab. Wiesław Caban (UH-P w Kielcach); prof. dr hab. Ryszard Szczygieł (UMCS).
 - **mgr. Liliyi Potapenko** pt. *List prywatny w perspektywie genologicznej (Na materiale listów prywatnych Antoniego Czechowa i Stefana Żeromskiego)*. **Promotor:** prof. dr hab. Jerzy Bartmiński (UMCS). **Recenzenci:** prof. dr hab. Bożena Witosz (UŚ); prof. dr hab. Jan Mazur (UMCS).
- **20 maja 2009** odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej **mgr Renaty Zięby** pt. *Galicja wobec powstania styczniowego*. **Promotor:** em. prof. dr hab. Wiesław Śladkowski – (UMCS). **Recenzenci:** dr hab., Zbigniew Niebelski prof. KUL, prof. dr hab. Jan Lewadnowski (UMCS).
- **27 maja 2009 r.** odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej **mgr. Aleksandra Wójtowicza** pt. *Twórczość prozatorska Pierwszej Awangardy*. **Promotor:** prof. dr hab. Jerzy Święch (UMCS). **Recenzenci:** prof. dr hab. Seweryna Wysłouch (UAM); prof. dr hab. Stanisław Jaworski (UJ).

Wizyty

- W dniu 12 maja 2009 roku w Instytucie Filologii Słowiańskiej UMCS odbyło się spotkanie z białoruskim filozofem, badaczem kultury średniowiecza **prof. Walerym Jewarouskim**, zorganizowane przez Koło Naukowe Białorutenistów *Albaruthenica*. Rozmowę z naukowcem poprowadziła **dr Natalia Rusetskaya**.
- W dniach od 12 do 14 maja na zaproszenie Zakładu Literatury i Kultury Amerykańskiej przebywał na UMCS **prof. Eric Sundquist** z University of California, Los Angeles, który wygłosił dwa wykłady dla pracowników i studentów Instytutu Anglistyki. Wykłady dotyczyły sposobu przedstawiania Holocaustu w literaturze amerykańskiej oraz retoryki przemówień Martina Luthera Kinga i Baracka Obamy.
- W dniach od 14 do 23 maja Instytut Filologii Romańskiej gościł trzy stażystki z Uniwersyteckiego Instytutu Kształcenia Nauczycieli Uniwersytetu w Poitiers, Francja: **Hélène Delrous**, **Audrey Raymond** i **Emilie Coste**. Celem stażu było poznanie polskiego systemu szkolnictwa i systemu kształcenia nauczycieli języków romańskich. Stażystki odbyły wizyty w szkołach podstawowych i średnich Lublina, obserwowały zajęcia ze studentami w IFR oraz przygotowały dla polskich studentów prezentacje miast i regionów, z których pochodzą. W marcu 2009 trzy studentki IV roku filologii romańskiej UMCS **Anna Chylińska**, **Alina Nowak** i **Magdalena Wolak** odbyły analogiczny staż w Uniwersyteckim Instytucie Kształcenia Nauczycieli w Poitiers, filia w Niort. Oba staże zostały zorganizowane w ramach umowy o współpracy pomiędzy UMCS i Uniwersytetem w Poitiers.

- W dniu 18 maja 2009 r. gościła w Instytucie Filologii Słowiańskiej UMCS **prof. Milena Kirova** z Uniwersytetu Sofijskiego, która wygłosiła wykład na temat: *Co się dzieje w bułgarskiej literaturze dziś*.
- 25 maja 2009 r. na zaproszenie Zakładu Językoznawstwa Słowiańskiego Instytutu Filologii Słowiańskiej UMCS gościła **dr hab. Elena Tacheva**. Wystąpiła ona z wykładem: *Modele bułgarskiej literatury odrodzeniowej*.
- W dniach 28 i 29 maja 2009 roku w Zakładzie Literatury i Kultury Rosyjskiej XX–XXI wieku Instytutu Filologii Słowiańskiej UMCS gościł **prof. Philip Westbroek** z Uniwersytetu w Gent (Belgia). Wygłosił on dwa wykłady: *Происхождение и сущность трагедии в трудах Вячеслава Иванова*, *Вячеслав Иванов и философия дионисийства*

Wyjazdy

- Od 12 do 28 maja 2009 r. **mgr Sylwester Sadowski** z Instytutu Archeologii przebywał na stażu w Römisch-Germanische Kommission des Deutschen Archäologischen Instituts we Frankfurcie nad Menem.
- W dniach od 15 do 17 maja **dr Jarosław Krajka** z Zakładu Lingwistyki Stosowanej Instytutu Germanistyki uczestniczył w Międzynarodowych Warsztatach Rozwoju Zawodowego *eTwinning in pre-primary education*, które zostały zorganizowane w Warszawie przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji pod auspicjami Komisji Europejskiej. Podczas warsztatów dr Krajka wygłosił wykład plenarny zatytułowany *Technology of eTwinning partnerships – selecting tools for online collaboration*. W warsztatach uczestniczyli nauczyciele wychowania przedszkolnego z 25 krajów z całej Europy, zaangażowani w program eTwinning – łączenie i współpraca bliźniaczych placówek oświatowych w Europie za pośrednictwem mediów elektronicznych i promowanie szkolenia nauczycieli.
- W dniach od 22 do 29 maja br. **prof. dr hab. Maria Juda** przebywała na tygodniowym stypendium w Sztokholmie w celu zapoznania się z pracą szwedzkich bibliotek oraz rozpoznania stanu przechowywania polskich zbiorów w bibliotece w Strängnäs. W czasie pobytu w Sztokholmie prof. Maria Juda zwiedziła Bibliotekę Narodową (Kunliga biblioteket), Bibliotekę Miasta Sztokholmu (Stockholms stadsbibliotek) wraz z oddziałem książki dla dzieci oraz Bibliotekę Uniwersytetu Sztokholmskiego (Universitetsbibliotek). Oprócz tego spędziła dwa dni w zachowanej w niemal niezmienionym stanie od XVII wieku Bibliotece diecezjalnej (Domkyrkobibliotek) w Strängnäs, gdzie studiowała polonika przywiezione do Szwecji w czasie wojny trzydziestoletniej. Wyjazd prof. Marii Judy do Szwecji odbył się na zaproszenie prof. Ewy Teodorowicz-Hellman z Uniwersytetu Sztokholmskiego. Koszty pobytu pokryła The Rogal Swedish Academy of Letters, History and Antiquities (Królewska Szwedzka Akademia Umiejętności).

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Jacek Malczewski i symboliści”, Radom 18–19 maja 2009 r.

Konferencje

- **Dr Krzysztof Latawiec** z Instytutu Historii uczestniczył w konferencjach międzynarodowych: *Cmentarze jako znak kulturowy pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego* (Biała Podlaska, 23–24 kwietnia 2009 r.) oraz *Chełm nieznany. Spór o kulturę pogranicza*, (Chełm, 14 i 15 maja 2009 r.)
- W dniach od 23 do 25 kwietnia 2009 r. **dr Paweł Juśiak** z Instytutu Historii uczestniczył w konferencji naukowej *Wobec króla i Rzeczypospolitej. Magnateria w XV–XVIII wieku*, która odbyła się w Białowieży, gdzie wygłosił referat.
- W dniach 29 i 30 kwietnia 2009 r. **dr Krzysztof Latawiec** z Instytutu Historii wziął udział w międzynarodowej konferencji naukowej *Українці Холмщини та Підляшшя: історична доля, духовна і матеріальна культура впродовж віків* zorganizowanej w Łucku (Ukraina). Wygłosił referat pt. *Організація поліційних структур у Холмській губернії в 1913–1915 рр.*
- W dniach od 3 do 6 maja 2009 r. **prof. dr hab. Małgorzata Willaume** z Instytutu Historii na zaproszenie Ambasadora Rzeczypospolitej Polskiej w Bukareszcie, wzięła udział w konferencji poświęconej 90. rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych polsko-rumuńskich, zorganizowanej przez Rumuńską Akademię Nauk, Rumuńskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych oraz Ambasadę RP w Bukareszcie.
- W dniach od 5 do 7 maja **dr Aleksander Wójtowicz** wygłosił referat nt. „Wesołe ruiny” i „cyniczny półmrok”. *Doświadczenie nowoczesności w „Bezrobotnym Lucyferze” Aleksandra Wata* na organizowanej przez Uniwersytet Warszawski sesji *Doświadczenie nowoczesności w literaturze i teatrze. Perspektywa polska – perspektywa europejska*.
- 7 maja 2009 r. **dr hab. Anna Sochacka**, **prof. UMCS** z Instytutu Historii, wygłosiła referat *Damy pobożne w średniowieczu* w ramach cyklu *Kobiety o kobietach* organizowanego na Uniwersytecie Rzeszowskim.
- W dniach od 11 do 13 maja 2009 w międzynarodowej konferencji naukowej w Białowieży pt. *Tradycja, formy i przemiany dyskursu podróżniczego w literaturach narodowych (Traditions, formes et mutations du discours de voyage dans les littératures nationales)*, zorganizowanej przez Instytut Filologii Polskiej oraz Katedrę Neofilologii Uniwersytetu w Białymstoku, udział wzięli: **dr Renata Bizek-Tatara** z referatem *Les voyages extradiégétiques et intradiégétiques dans « La Terre d'asile » de Pierre Mertens* oraz **dr hab. Czesław Grzesiak** **prof. nadzw.**, który wygłosił referat *Le voyage dans le Nouveau Roman: chez Michel Butor et Robert Pinget*.
- W dniach od 12 do 15 maja 2009 r. **dr Krzysztof Latawiec** z Instytutu Historii wziął udział w międzynarodowej konferencji naukowej *Icmopir peniziū v Ukraїni* zorganizowanej we Lwowie. Wygłosił referat pt. *Duchowieństwo prawosławnej diecezji chełmskiej wobec działalności arcybiskupa Eulogiusza w Galicji w latach 1914–1915*.
- 13 i 14 maja 2009 r. **dr hab. Wanda Kozak-Zychman** i **dr Halina Taras** z Instytutu Archeologii zaprezentowały referat *Odrębność rzeczywista a poczucie inności w populacjach późnej fazy kultury trzcinieckiej na Wyżynie Sandomierskiej* na 12 spotkaniu z cyklu *Funeralia Lednickie* zatytułowanym *Tak więc po owocach poznać ich*. Spotkanie zorganizowały Stowarzyszenie Naukowe Archeologów Polskich Oddział w Poznaniu, Polskie Towarzystwo Antropologiczne oraz Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy.

- 14 maja 2009 r. **dr Włodzimierz Czarniecki** z Instytutu Historii wziął udział w międzynarodowej konferencji naukowej pt. *Chełm nieznan. Spór o kulturę pogranicza*, gdzie wygłosił referat: *Mazowszanie w ziemi chełmskiej. Ród Bzickich herbu Ciołek do połowy XVI w.*
- W dniach 18 i 19 maja 2009 roku w Radomiu odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa *Jacek Malczewski i symboliści*. Organizatorami konferencji byli: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Zakład Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej oraz Zakład Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski, Kolegium Licencjackie w Radomiu, Politechnika Radomska (Wydział Sztuki), Muzeum im. Jacka Malczewskiego w Radomiu, Radomskie Towarzystwo Naukowe oraz Podlaska Fundacja Wspierania Talentów w Białej Podlaskiej. Celem konferencji, której kierownikiem był **prof. dr hab. Krzysztof Stępnik** a sekretarzem **dr Monika Gabryś**, był intersemiotyczny opis dzieł polskiego symbolizmu w perspektywie korespondencji sztuki, ukazanie ideowego, kulturowego, społecznego znaczenia dzieł i twórców wpisujących się w ten nurt. W konferencji wzięli udział **dr hab. Dariusz Trześniowski** (*Synkretizm kulturowy i religijny Jacka Malczewskiego*), **dr Agata Skała** (*„Co umarła muszla znaczy”, czyli o symbolice wanitatywnej w malarstwie Jacka Malczewskiego*), **dr Bogusław Grodzki** (*Podróżny marzenia. O „Nieznanej podróży Sindbada Żeglarza”*), **dr Elżbieta Flis-Czerwik** (*Polonia i melancholia. Jeszcze słów kilka o związkach literatury młodopolskiej z malarstwem Jacka Malczewskiego*).
- 18 i 19 maja pracownicy Zakładu Literatury Angielskiej IA UMCS (**prof. dr hab. Artur Blaim**, **dr hab. Ludmiła Gruszeńska-Blaim**, **dr Andrzej Kowalczyk**, **mgr Katarzyna Pisarska**, **mgr Marta Komsta**, **mgr Justyna Galant** oraz **mgr Zuzanna Gawrońska**), wzięli czynny udział w międzyuczelnianej konferencji naukowej zatytułowanej *Through a Glass Darkly: Dystopian Visions in Film*. Konferencja, poświęcona zagadnieniu utopii, antyutopii i dystopii w filmie, odbyła się w Piotrowinie n/Wisłą. Organizatorem była Wyższa Szkoła Społeczno-Przyrodnicza im. Wincentego Pola w Lublinie (WSS-P), a referaty wygłosili przedstawiciele KUL, UMCS i WSS-P.
- W dniach 21–22 maja 2009 roku w ramach obchodów Dni Cyryla i Metodego odbyła się XXXIX Konferencja Podlaska objęta honorowym patronatem przez Ordynariusza Diecezji Lubelsko-Chełmskiej Arcybiskupa **Abla** i Prezydenta Miasta Biała Podlaska **Andrzeja Czapskiego**. Organizatorami konferencji byli: Instytut Filologii Słowiańskiej UMCS, Zakład Językoznawstwa Słowiańskiego UMCS, Kolegium Licencjackie UMCS w Białej Podlaskiej, Urząd Miasta Biała Podlaska oraz Podlaska Fundacja Wspierania Talentów. W tych dniach w Galerii Podlaskiej odbyła się również wystawa fotografii *Bułgaria kraj starożytnych cywilizacji* autorstwa **Ivo Hadjimisheva**. Komisarzem wystawy była **dr hab. Mariola Mostowska**.
- 21 i 22 maja 2009 r. **dr hab. Andrzej Rozwałka** z Instytutu Archeologii uczestniczył w konferencji *Regiony – Rzemiosła*

– *Kategorie: archeologia późnego średniowiecza i czasów nowożytnych w uwarunkowaniach nowego ustroju, czyli 20 lat później*, zorganizowanej przez Muzeum Podlaskie w Białymstoku, Uniwersyteckie Centrum Archeologii Średniowiecza i Nowożytności oraz Instytut Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego, przedstawiając podsumowanie *Stan badań archeologicznych nad późnym średniowieczem i nowożytnością na Lubelszczyźnie*.

- W dniach od 22 do 24 maja 2009 r. w „Chatce Żaka” odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa *Archeologia w świadomości społeczeństwa* zorganizowana z okazji jubileuszu 50-lecia działalności Koła Naukowego Studentów Archeologii UMCS. Dodatkowym punktem obchodów był I Festyn Archeologiczno-Historyczny, przygotowany na terenie lubelskiego skansenu wraz z Kołem Naukowym Amatorów Antyku UMCS i Muzeum Wsi Lubelskiej.
- W dniach 23 i 24 maja 2009 roku w Warszawie odbyła się trzecia międzynarodowa konferencja naukowa z cyklu *Ego – dokument i literatura. Wspomnienia pisarzy rosyjskich. Rosja i kultura rosyjska we wspomnieniach pisarzy polskich* zorganizowana przez Instytut Rusycystyki Uniwersytetu Warszawskiego, na której wystąpili **prof. dr hab. Maria Cymborska-Leboda** z referatem: *„Свое” и „чужое” в „Самопознании” Николая Бердяева: пол – Эрос – личность* oraz **prof. dr hab. Jan Orłowski**: *Polska i polscy poeci we wspomnieniach Władimira Britaszynskiego („Поэзия и Польша. Путешествие длинной полжизни”)*
- W dniach 28 i 29 maja **dr Aleksander Wójtowicz** i **dr Rafał Szczerbakiewicz** (Instytut Filologii Polskiej) wygłosili referaty na sesji naukowej w Janowie Podlaskim *Nowożytność igrzyska olimpijskie w mediach polskich do 1936 roku*. Sesja została zorganizowana przez Wyższą Szkołę Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie. Tematy referatów: *Wokół „Dysku Olimpijskiego” Jana Parandowskiego* oraz *Sport – nowoczesna mitologia. O „Laurze olimpijskiej” Kazimierza Wierzyńskiego*.

Publikacje

- W maju 2009 r. ukazała się monografia **Mariusza Mazura** z Instytutu Historii pt. *O człowieku tendencyjnym... Obraz nowego człowieka w propagandzie komunistycznej w okresie Polski Ludowej i PRL 1944–1956*, wyd. UMCS, Lublin 2009, ss. 672. Podstawowym celem książki jest wykazanie, że paradygmat nowego człowieka nie przynależy wyłącznie do refleksji komunistycznej, jak chcą tego niektórzy, a pewne elementy jego postaci są uniwersalne i wielokrotnie przywoływane w towarzyszącej nam grze kulturowej. Ponadto książka ma dowiedzieć, że nowy człowiek i *homo sovieticus* to dwie różne figury. Należy też zastanowić się nad tym, czy popularna teza o absolutnym zakłamaniu propagandy jest prawdziwa.
- 8 maja Wydział Humanistyczny UMCS współorganizował prezentację wydanego w 2008 r. reprints rękopisu *Ewangelii Peresopnickiego*, jednego z najcenniejszych zabytków kultury ukraińskiej. Prezentacja, pod honorowym patronatem Prezydenta Lublina, odbyła się w Trybunale Koronnym. Wykład *Ewangelii Peresopnickiego i jego znaczenie w kulturze ukraińskiej* wygłosił **dr Tadeusz Karabowicz** z Instytutu Filologii Słowiańskiej.
- 11 maja 2009 r. odbyła się promocja książki **dr. Andrzeja Przeglasińskiego** pt. *Społeczna działalność ziemianstwa lubelskiego w latach 1864–1914*, Lublin 2009. Z obszerną prelekcją

omawiającą treść i znaczenie pracy dla rozwoju wiedzy historycznej wystąpił **prof. dr hab. Wiesław Śladkowski**. O wyjątkowości rozprawy mówił także kierownik Zakładu Historii Polski XIX w., **prof. Jan Lewandowski**.

Inne

- W dniu 13 maja 2009 r. odbył się XI Konkurs Recytacji Poezji Rosyjskiej dla studentów. Gośćmi spotkania byli nauczyciele i młodzież szkół objętych patronatem Instytutu Filologii Słowiańskiej UMCS, tj. LO im ONZ w Biłgoraju, LO im. Wł. Broniewskiego w Świdniku oraz Zespół Szkół Gimnazjum i Liceum im. Jana Pawła II w Woli Uhruskiej. Młodzież z tych szkół przygotowała krótkie programy artystyczne.

- W dniach od 13 do 17 maja 2009 r. młodzież akademicka radomskich uczelni wzięła udział w studenckim festiwalu *Wiosna Studencka 2009*. Na mocy stosownego porozumienia pomiędzy Radą Samorządów Studenckich Politechniki Radomskiej im. Kazimierza Pułaskiego i Kolegium Licencjackiego UMCS w Radomiu zorganizowano juwenalia radomskie. Studenci uczestniczyli we wspólnym korowodzie i wielu imprezach kulturalno-sportowych.
- W dniu 15 maja 2009 r. w siedzibie kuratorium Oświaty w Lublinie została podpisana umowa o współpracy między kuratorium a Instytutem Filologii Słowiańskiej UMCS. Stronami umowy byli Dziekan Wydziału Humanistycznego UMCS **prof. dr hab. Henryk Gmiterek** oraz Kurator Oświaty w Lublinie **Krzysztof Babisz**. W spotkaniu uczestniczyli także Dyrektor Instytutu Filologii Słowiańskiej **prof. dr hab. Feliks Czyżewski**, **prof. Petar Sotirov** oraz członkowie Zespołu do Spraw Promocji **dr Ewa Białek** oraz **dr Marek Olejnik**.
- Dnia 1 czerwca odbyło się *Spotkanie robocze edytorów Zadań „Inedita” i „Polonika”* zorganizowane przez Zakład Literatury Staropolskiej IFP (**dr Sławomir Baczewski**, **dr hab. Dariusz Chemperek**). W spotkaniu wzięło udział 20 badaczy z UW, UW, UAM, UP w Krakowie, KUL, UwB, UJ, UMCS oraz z Republiki Czeskiej, biorących udział w grantie *Humanizm. Idee, nurty i paradygmaty humanistyczne w kulturze polskiej*. W ramach grantu powstanie w latach 2009–2011 czternaście edycji krytycznych dzieł staropolskich, m. in. Sebastiana Fabia-

na Klonowica, Jana Gawińskiego, Marcina Czechowica.

- 3 czerwca 2009 r. odbył się zorganizowany przez Instytut Filologii Polskiej oraz redakcję „Akcentu” wieczór literacki z poetą **Januszem Szuberem**. Spotkanie poprowadził **prof. dr hab. Jerzy Święch**.
- W semestrze letnim **prof. Joanna Durczak** z Zakładu Literatury i Kultury Amerykańskiej oraz **Marilyn Johnson** z Cabrini College (USA) prowadziły wspólnie internetowy kurs ze współczesnej poezji amerykańskiej. Był to już drugi kurs tego typu, w którym uczestniczyli studenci obu uczelni. Kolejne wspólne zajęcia internetowe dla studentów polskich i amerykańskich prowadzone będą na jesieni.
- Decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznano grant badawczy **prof. dr hab. Halinie Pelc** (Instytut Filologii Polskiej) na realizację projektu *Słownik gwar Lubelszczyzny*.

WYDZIAŁ EKONOMICZNY

Nominacje

- Prof. dr hab. Jerzy Węclawski** jako przedstawiciel Komitetu Nauk o Finansach PAN został powołany do Zespołu Integracyjno-Ekspertyz Nauk Ekonomicznych PAN.

Doktoraty

- 21 maja 2009 r.** odbyła publiczna obrona rozprawy doktorskiej **mgr Aleksandry Kurek**, asystentki w Zakładzie Gospodarki Żywnościowej w Instytucie Zarządzania i Marketingu pt. *Uwarunkowania konkurencyjności rolnictwa ekologicznego na przykładzie producentów owoców i warzyw z województwa lubelskiego*. **Promotor:** prof. dr hab. Elżbieta Skrzypek. **Recenzenci:** prof. dr hab. Mieczysław Adamowicz (SGGW w Warszawie); dr hab. Jan Zalewa prof. nadzw. (UMCS). Obrona zakończyła się nadaniem doktorantce stopnia doktora nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii.

Inne

- Wzorem lat ubiegłych, w dniach od 8 do 15 maja na Wydziale Ekonomicznym gościła grupa pracowników naukowych oraz studentów z zaprzyjaźnionego Wydziału Ekonomii i Prawa Narodowego Uniwersytetu im. B. Chmielnickiego w Czerkasach. Goście zwiedzili m.in. Kazimierz Dolny, Warszawę oraz najbardziej interesujące zabytki Lublina. W ramach wymiany grupa dziesięciu studentów Wydziału Ekonomicznego pod opieką **dr Małgorzaty Kamienieckiej** i **dr Agnieszki Leszczyńskiej** odwiedziła Czerkasy. Plan wizyty obejmował udział w międzynarodowej konferencji *Technologie informacyjne dla modelowania w ekonomii*, wycieczkę do Kijowa, zwiedzanie Czerkas i okolic. Celem wymiany było pogłębienie współpracy, wymiana doświadczeń oraz lepsze poznanie odmiennej kultury. Kolejna podobna wymiana planowana jest w przyszłym roku.
- 13 maja br. w ramach Dnia Sportu UMCS, będącego integralnym elementem XVII Lubelskich Dni Kultury Studenckiej, rozegrany został mecz piłki nożnej pomię-

W dniach od 8 do 15 maja na Wydziale Ekonomicznym gościła grupa pracowników naukowych oraz studentów z zaprzyjaźnionego Wydziału Ekonomii i Prawa Narodowego Uniwersytetu im. B. Chmielnickiego w Czerkasach

dzy pracownikami naukowymi a studentami Wydziału Ekonomicznego. Spotkanie przebiegało w sportowej i przyjaznej atmosferze, o czym świadczy zarówno wynik 1:1, jak i brak widocznych kontuzji u wszystkich uczestników. Pracowników Wydziału reprezentowali: **dr Grzegorz Chałupczak**, **mgr Tomasz Kwiatkowski**, **dr Wojciech Misterek**, **mgr Łukasz Wiechetek** i **dr Henryk Zagórski** oraz gościnnie **mgr Rafał Topolski**.

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI I PSYCHOLOGII

Doktoraty

- 8 maja 2009 r. odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej **mgr Izabelli Parulskiej**. Temat rozprawy doktorskiej: *Rozwój wyobrażeń surogatowych i rozumowania przez analogie u uczniów niewidomych*. Promotor: dr hab. Zofia Palak, prof. nadzw. Recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Sękowski (KUL); dr hab. Ewa Skrzetuska (UMCS).
- 15 maja 2009 r. odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej **mgr Ewy Grudziewskiej**. Temat rozprawy dok-

torskiej: *Efektywność arteterapii w rozwijaniu umiejętności społecznych nieletnich*. Promotor: dr hab. Andrzej Węgliński, prof. nadzw. Recenzenci: dr hab. Zdzisław Bartkiewicz, prof. nadzw.; dr hab. Tomasz Rudowski, prof. APS.

WYDZIAŁ FILOZOFII I SOCJOLOGII

Doktoraty

- W dniu 18 maja 2009 w Instytucie Filozofii odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej **mgr Moniki Malmon**. Temat: *Mysł logiczna Anzelm z Canterbury na podstawie De Grammatico*. Promotor: prof. dr hab. Jacek Paśniczek. Recenzenci: prof. dr hab. Wojciech Suchon (UJ); dr hab. Jolanta Świderek (UMCS)
- W dniu 18 maja 2009 w Instytucie Socjologii odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej **mgr Joanny Filipowicz-Adamowicz**. Temat: *Ekologia społeczna Amosa Henry'ego Hawleya*. Promotor: prof. dr hab. Józef Styk. Recenzenci: dr hab. Andrzej Majer (Uniwersytet Łódzki); prof. dr hab. Krzysztof Frysztański (UJ).

Wyjazdy

- W dniach od 24 do 28 maja 2009 **dr Marcin Wolski** (Zakład Logiki i Filozofii Nauk) uczestniczył w seminarium *First International Workshop on Rough Sets Theory* na Uniwersytecie w Mediolanie. Wygłosił referat *Mona-dic Algebras: a Standpoint on Rough Sets*.

Konferencje

- W dniach od 1 do 3 maja 2009 **mgr Aleksandra Lato**, doktorantka III roku nauk o poznaniu i komunikacji, uczestniczyła w konferencji naukowej *Argumentacja – racjonalna zmiana przekonań*, zorganizowanej przez Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Podczas konferencji wygłosiła referat *Współczesne przekazy medialne – pomiędzy perswazyjną a manipulacyjną stroną komunikacji*.
- W dniach 4 i 5 maja 2009 **dr hab. Zbysław Muszyński prof. nadzw.** uczestniczył w konferencji *Komunikacja Media Język Edukacja*, zorganizowanej przez Wydział Nauk Pedagogicznych Uniwersytetu Mikołaja Koperni-

ka w Toruniu. Prof. Z. Muszyński wygłosił referat *Komunikacja indywidualów czy komunikacja wspólnoty. Problemy kognitywistyczne*.

- W dniach od 12 do 13 maja 2009 **dr Leszek Kopciuch** (Zakład Historii Filozofii Nowożytnej) uczestniczył w konferencji pt. *Kategoria podmiotu w filozofii Wschodu i Zachodu* zorganizowanej przez Katedrę Filozofii Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi i Zakład Krajów Pozaeuropejskich PAN. Dr L. Kopciuch przedstawił referat: *Kategoria podmiotu, podmiotowości i wolności w zachodniej filozofii dziejów*. W konferencji tej uczestniczyli także **dr hab. Katarzyna Gurczyńska-Sady** i **dr Dominika Boroń** (Zakład Filozofii Współczesnej). Dr hab. K. Gurczyńska-Sady wygłosiła referat *Dusza naturalna. Nietzsche i Foucault*, a temat referatu dr D. Boroń to *Podmiot hermeneutyczny według Odo Marquarda*.
- W dniach 12 i 14 maja 2009 **dr Andrzej Kapusta** (Zakład Ontologii i Teorii Poznania) uczestniczył w konferencji naukowej *Cielesność jako przedmiot refleksji w najnowszej filozofii* organizowanej przez Instytut Filozofii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Wygłosił referat *Psychopatologia z perspektywy umysłu ucieleśnionego: między fenomenologią a kognitywką*.

WYDZIAŁ POLITOLOGII

Nominacje

- **Dr hab. Marek Pietraś**, prof. nadzw., Kierownik Zakładu Stosunków Międzynarodowych, został powołany do Zespołu Integracyjno-Eksperckiego Nauk Społecznych PAN.
- 20 maja 2009 r. odbyło się posiedzenie Zarządu Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej, podczas którego **dr hab. Iwona Hofman, prof. nadzw.**, Kierownik Zakładu Dziennikarstwa, została przewodniczącą II Międzynarodowego Kongresu Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej. Najbliższy kongres odbędzie się w połowie września 2010 r. w Lublinie. Spodziewany jest udział około 300 uczestników skupionych w 24 sekcjach problemowych.

W związku z mylnym podaniem nazwiska promotora i recenzenta rozprawy doktorskiej Pani Katarzyny Mojskiej zamieszczamy sprostowanie. Wszystkich zainteresowanych za pomyłkę przepraszamy.

Doktoraty

- 24 kwietnia br. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej **mgr Katarzyny Mojskiej**, pt. *Odpowiedzialność ekologiczna korporacji transnarodowych*. Promotor: dr hab. Marek Pietraś, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Elżbieta Stadtmüller (Uniwersytet Wrocławski); dr hab. Grzegorz Janusz, prof. nadzw. (UMCS)
- 8 maja br. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej **mgr Viktorii Vybornowej**, pt. *Administracja publiczna w Polsce i na Ukrainie w okresie transformacji ustrojowej – analiza porównawcza*. Promotor: dr hab. Stanisław Michałowski, prof. nadzw. (UMCS). Recen-

zenci: prof. dr hab. Stefan Trochimczuk (Uniwersytet we Lwowie); prof. dr hab. Władysław S. Kucharski (UMCS).

- 22 maja br. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej **mgr Kamili Kasperskiej**, pt. *Międzynarodowa przestępczość zorganizowana*. Promotor: dr hab. Czesław Maj (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Edward Haliżak (Uniwersytet Warszawski); dr hab. Andrzej Czarnocki, prof. nadzw. (UMCS).

Inne

- W związku z planowanym uruchomieniem modułu Dziennikarstwo on-line na drugim stopniu kształcenia na kierunku Dziennikarstwo i komunikacja społeczna na Wydziale Politologii odbyły się spotkania z projektodawcami portali internetowych Kampus24.pl oraz Lublin.com.pl. Pierwszy z nich to portal społecznościowy, drugi – dziennik internetowy o zakresie tematycznym wykraczającym poza życie studenckie. Ponadto w trakcie spotkania **dr Kamil Fil** przedstawił koncepcję uruchomienia radia on-line, adresowanego do mieszkańców Lublina, a przygotowywanego przez studentów. Studenci z zainteresowaniem przyjęli propozycje współredagowania nowych mediów zwłaszcza, że współpraca ta może być realizowana w ramach praktyk zawodowych.

WYDZIAŁ ARTYSTYCZNY

Habilitacje

- Dnia 12 marca 2009 roku na Wydziale Wokalno-Aktorskim Akademii Muzycznej w Łodzi odbyło się kolokwium habilitacyjne adiunkta I stopnia **Aleksandry Bubicz-Mojsy**, z Zakładu Kształcenia Wokalnego. Temat rozprawy habilitacyjnej: *Głos ludzki jako żywy instrument w dziele wokalno-instrumentalnym współczesnego kompozytora na przykładzie „Missa brevis” Bogusława Grabowskiego*. Recenzenci: prof. Piotr Kusiewicz, prof. Urszula Trawińska-Moroz, dr hab. szt. Iwona Kowalkowska, dr hab. szt. Ziemowit Wojtczak prof. AM. Adiunkt Aleksandra Bubicz-Mojsa otrzymała stopień naukowy doktora habilitowanego sztuki muzycznej w dyscyplinie artystycznej wokalistyka.

Wizyty

- W dniach od 3 do 5 maja 2009 roku w Instytucie Muzyki gościło dwoje wykładowców z Katedry Sztuki Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Hradec Kralove (Czechy). Ich przyjazd został zrealizowany w ramach programu Erasmus. Zorganizowano dwa wykłady dla studentów kierunków muzycznych: **dr Miluse Obeslova** przedstawiła problematykę związaną z *Kształceniem głosu dziecka w szkołach podstawowych*, zaś **mgr Jaromir Krovacek** opowiedział o *Czeskiej szkole wiolinistycznej*. Ponadto każdy z gości przeprowadził zajęcia indywidualne z przedmiotów: emisja głosu oraz skrzypce ze studentami edukacji artystycznej w zakresie sztuki muzycznej. Pobyt czeskich gości w Lublinie to kolejny przykład trwającej kilka lat współpracy Wydziału Artystycznego z Uniwersytetem w Hradec Kralove.

7647 dni sporu. Jak się pisze i rozumie momenty rzeczywistości A.D. 1989?

Sprawozdanie z panelu dyskusyjnego

W dniu 21 maja 2009 roku w budynku Wydziału Humanistycznego UMCS w Lublinie odbył się panel dyskusyjny *7647 dni sporu. Jak się pisze i rozumie momenty rzeczywistości A.D. 1989?* Organizatorem debaty było studenckie Koło Metodologiczne Historyków UMCS, przy wsparciu Zakładu Metodologii Historii UMCS.

Spotkanie odbyło się pod honorowym patronatem JM Prorektora ds. Studenckich **prof. Stanisława Michałowskiego**, Dziekana Wydziału Humanistycznego **prof. dr hab. Henryka Gmiterka** oraz zastępcy dyrektora Instytutu Historii **dr hab. Roberta Litwińskiego**. Wśród instytucji patronujących spotkaniu wymienić należy: Internetowe Forum Studenckie umcs.net.pl, Polskie Forum Historyczne historycy.org, portal „Wiedza i Edukacja” oraz lubelski oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego.

Przesłanką do zorganizowania panelu była 20. rocznica wydarzeń roku 1989, zaś celem – dyskusja między uczestnikami tamtego czasu i naukowcami dwóch pokoleń badaczy na temat tego, w jaki sposób (i po co) pisze się i mówi na temat roku 1989 – w Polsce i w Europie. Próba przeprowadzenia dyskusji refleksyjnej w odniesieniu do kwestii stale wzbudzających społeczne spory i emocje wykorzystywane w walce politycznej,

stanowiła spore wyzwanie. Jednak ranga zaproszonych gości dawała nadzieję na uniknięcie formuły typowej dla tocących się w mediach debat tematycznych. A byli to poseł na sejm RP **Andrzej Celiński**, **prof. dr hab. Andrzej Zybertowicz** (UMK w Toruniu), **prof. dr hab. Jan Pomorski** (UMCS), **dr Dorota Gałaszewska** (Instytut Pamięci Narodowej, oddział w Lublinie) oraz **dr Mariusz Mazur** (UMCS). Spotkanie moderowała **dr Ewa Solska** (UMCS) – opiekun Koła Metodologicznego Historyków UMCS.

Panel rozpoczął się punktualnie o godzinie 15.00. Po krótkim wstępie dr Ewy Solskiej i przywitaniu przybyłych gości przez zastępcę Dyrektora Instytutu Historii dr hab. Roberta Litwińskiego, widzowie mieli okazję zobaczyć film *Okrągły stół 10 lat później* z 1999 w reżyserii **Piotra Bikonta** (który również przyjął zaproszenie, ale niestety nie mógł przybyć na debatę). Po projek-

cji filmu – w charakterze przyczynku do dalszej merytorycznej dyskusji, paneliści zasiedli przy ustawionych na scenie dwóch okrągłych stolikach, przechodząc do następnej części spotkania.

Jako pierwszy do przedstawionego obrazu i tematyki odniósł się prof. Andrzej Zybertowicz. Wyowiedź ta z socjologicznego metapoziomu lokująca kwestię interesów środowiskowych, pokazała, jak trudno zdystansować się wobec aktualnego polityczno-historycznego aspektu tych wydarzeń. Ostra replika posła Andrzeja Celińskiego, spowodowana dość tendencyjną argumentacją ad personam ze strony toruńskiego naukowca, potwierdziła ten fakt. Na bardziej analityczny tor sprowadzał dyskusję prof. Jan Pomorski, rozpoczynając interesującą wymianę zdań na temat paradygmatycznych różnic i sposobów analizowania wydarzeń roku 1989, w świetle opcji aksjologicznej i socjologicznej. Dr Dorota Gałaszewska przypominała w związku z tym o kwestii odpowiedzialności jako warunku uprawiania historii krytycznej, po niej zaś głos zabrał dr Mariusz Mazur. Od razu odniósł się krytycznie do stanowiska prof. Zybertowicza, czego następstwem było odejście od formuły refleksyjnej i powrót do kwestii związanych ze współczesną polityką, które to kwestie od tej pory zdominowały debatę. Główne role przejęli w niej prof. Zybertowicz i poseł Celiński. Emocjonalne, ostrzejsze monologi posła oraz prowokacyjne stwierdzenia padające z ust profesora i coraz częstsze odchodzenie od tematy-

ki wydarzeń roku 1989 – w stronę aktualności – sprawiły, że debata zaczęła przypominać rodzaj medialnego plebiscytu. Mogło to zniechęcić zgromadzoną publiczność do bardziej zaangażowanego udziału, tym bardziej, że żywiołowa wymiana zdań nie ułatwia z reguły widzom współuczestniczenia w dyskusji. Uwaga poczyniona przez prof. Pomorskiego na temat tego, jak łatwo zapomnieć o kontekście, lecz jak trudno zdystansować się wobec własnego doświadczenia historycznego, zdawała się właściwym opisem sytuacji. Spotkanie było bardzo pouczające również z tego względu, iż pokazało właśnie na auli uniwersyteckiej, jak polityczne zaangażowanie w teraźniejszość utrudnia racjonalną wymianę zdań na temat bliskiej przeszłości.

W podsumowaniu chciałbym przywołać własną refleksję tamtej chwili. Sądzę, że ta próba wyniesienia debaty o roku 1989 na refleksyjny meta-poziom nie zakończyła się jednoznacznym sukcesem. Jej dyskurs zdominowany był przez aspekty związane ze polityką współczesną. Rodzi się zatem pytanie: czy skoro zaproszone tak znamienite osoby nie były w stanie wznieść się ponad swoje poglądy polityczne i własne doświadczenie historyczne w kontekście roku 1989, to czy w ogóle jest to możliwe? A jeśli tak, to kto może sprostac takiemu zadaniu? Patrząc optymistycznie, być może dopiero pokolenia, które nie brały bezpośredniego udziału w tamtych wydarzeniach, będą w stanie poddać ten temat refleksji ze stosownym dystansem. Obawiam się jednak, że wśród młodych ludzi dominują dwie postawy, które mogą sprawić, że do tego nie dojdzie. Pierwsza z nich to zajmowanie się omawianą tematyką w świetle zainteresowań politycznych, z punktu widzenia konkretnego i mocno ugruntowanego światopoglądu. Mamy tu zatem kwestię rzetelności, bezstronności i krytyczności badań. Druga zaś to uznanie za niemożliwe wypowiadanie się na ten temat z odpowiednim dystansem i świadomością perspektywiczności, co skutkuje ucieczką od zagadnienia. Ja sam byłem reprezentantem drugiego podejścia i niestety, mimo szczerych chęci, zaobserwowana dyskusja nie dała wystarczających powodów do zmiany mojego stanowiska.

ADAM KWAPIŃSKI
V ROK HISTORII

Chakrabarti na Politologii

W dniach od 21 do 30 maja 2009 roku na zaproszenie prof. Marii Marczewskiej-Rytko, Prodziekana Wydziału Politologii ds. Badań Naukowych i Współpracy z Zagranicą, gościli prof. dr Kisor Kumara Chakrabarti, Dziekan Religion and Philosophy Departament na Davis and Elkins College, Przewodniczącego The Society for Indian Philosophy and Religion (SIPRI) oraz prof. dr Chandanę Chakrabarti z Davis and Elkins College, w Zachodniej Wirginii, w USA, wiceprzewodniczącą The Society for Indian Philosophy and Religion (SIPRI).

Celem przyjazdu było podpisanie umowy o współpracy naukowo-badawczej między Wydziałem Politologii UMCS a Davis and Elkins College. Umowa stwarza możliwości wymiany studenckiej oraz staży naukowych. Stanowi ona zwieńczenie kilkuletniej współpracy z Ch. i K. Chakrabartimi (udział w konferencjach naukowych, członkostwo prof. Marii Marczewskiej-Rytko w *The Society for Indian Philosophy and Religion*).

W ramach konsultacji naukowych goście odbyli spotkanie z pracownikami Wydziału oraz wygłosili wykłady otwarte. Prof. dr Kisor Chakrabarti wygłosił wykład: *Self Culture and Society: A Hindu Perspective*, w którym poruszył najważniejsze kwestie związane z filozofią Wschodu, hinduizmem, szacunkiem dla świętych ksiąg – Wed, wiarą w reinkarnację oraz karmana. Hinduizm jest współcześnie wyznawany przez blisko miliard obywateli świata, a po dodaniu innych wielkich religii Wschodu: buddyzmu i dżinizmu otrzymamy blisko dwa miliardy ludzi. To sytuuje te wyznania obok największych religii współczesnego świata: chrześcijaństwa i islamu. Prof. dr Kisor Chakrabarti zwrócił uwagę, że europejska perspektywa niejednokrotnie pomniejsza znaczenie innych punktów widzenia świata. W swoim wystąpieniu podkreślał elementy wspólne dla wierzeń Wschodu i religii Abrahamowych, ale jednocześnie wyjaśniał istniejące różnice, związane z wiarą w reinkarnację oraz sposobem postrzegania Boga i upływem czasu. Hinduizm wypracował normy społeczne oraz zasady kształtujące społeczność wyznawców oraz własny system filozoficzny. Znalazło to swoje rozwinięcie w drugim wykładzie, jaki wygłosiła prof. dr Chandana Chakrabarti: *Spi-*

ritualizng Politics. Ghandi's Vision of Real Democracy. Podczas wystąpienia została przybliżona postać i myśl polityczno-społeczna **Mohandasa Karamchanda Gandhiego**, w tym najważniejsze wydarzenia związane z indyjską drogą do niepodległości: marszem solnym, obywatelskim nieposłuszeństwem, niestosowaniem przemocy. Prof. dr Ch. Chakrabarti dowodziła możliwości realizowania polityki w duchu moralności rozumianej jako poszukiwanie prawdy, co było celem życia M. Gandhiego. Ponadto poruszony został aspekt współczesnej demokracji w kontekście ostatnich wyborów parlamentarnych w Indiach na przełomie kwietnia i maja br. W spotkaniu wzięli aktywny udział pracownicy, doktoranci oraz studenci Wydziału Politologii.

Podczas pobytu goście mieli także okazję zwiedzić lubelskie Stare Miasto i najbliższą okolicę, zasmakować regionalnej kuchni oraz poznać bliżej polską kulturę. Wizyta przebiegała w serdecznej atmosferze, a Państwo Chakrabarti byli pod dużym wrażeniem Lublina i zapowiedzieli swój kolejny przyjazd.

ANNA RAKOWSKA
MARCIN POMARAŃSKI
WOJCIECH ZIĘTARA

Festiwal Teatrów Anglojęzycznych „The Show Must Go On II”

Jedenastego i dwunastego maja na deskach sceny Akademickiego Centrum Kultury „Chatka Żaka” prezentowały się studenckie i licealne teatry anglojęzyczne. Wszystko to działo się w ramach XVIII Lubelskich Dni Kultury Studenckiej „Kozienalia 2009” pod patronatem władz Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej oraz British Council. Wśród zaproszonych gości byli sponsorzy, wykładowcy oraz władze UMCS, w tym dyrektorzy Instytutu Anglistyki – prof. dr hab. Irmina Wawrzyczek oraz prof. dr hab. Henryk Kardela, którzy uroczystie rozpoczęli oraz zakończyli ten festiwal.

Festiwal Teatrów Anglojęzycznych w tym roku organizowany był pod hasłem „The Show Must Go On II”. Jest to już druga odsłona reaktywowanego przeglądu teatrów studenckich, który przyciąga zarów-

no grupy teatralne, jak i liczną widownię. W ciągu ostatnich kilkunastu lat Lublin gościł grupy teatralne z Gdańska, Krakowa i Łodzi, a także grupy zagraniczne, m.in. z Berlina czy Debreczyna.

Dwadzieścia lat wolnych mediów

W dniach 26 i 27 maja 2009 roku odbyła się w Krakowie konferencja naukowa pod hasłem *Dwadzieścia lat wolnych mediów* zorganizowana wspólnie przez Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Wydział Politologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W konferencji wzięło udział około 80 uczestników reprezentujących różne ośrodki akademickie w Polsce. W sesji plenarnej wystąpili m.in. profe-

sorowie Teresa Sasińska-Klas, Maryla Hopfinger, Janusz Adamowski, Jacek Sobczak, Tomasz Mielczarek. Główne wątki problemowe referatów to: transformacja rynku medialnego, uwarunkowania wolnego rynku a standardy zawodu, prawne i etyczne aspekty funkcjonowania mediów, znaczenie mediów w kształtowaniu demokracji i kultury politycznej.

Obrady odbywały się w ośmiu sekcjach: Wolne media, polityka, Wiedza o mediach, Dziennikarze, odbiorcy, Telewizja,

Ten festiwal różni od innych fakt, że grupy studenckie grają w języku angielskim. Widownia Lubelska miała okazję oglądać sztuki m.in. Harolda Pintera, Joe Ortona czy Toma Stopparda wystawiane w języku Szekspira.

Program tegorocznego festiwalu był zróżnicowany. Teatr z Gdańska (Maybe Theatre Company) zaprezentował komedię wiktoriańską *Ours*, grupa The Harum-Scarum z Zamościa przedstawiła skecz *The Mighty Boosh: Jungle* oparty na programie telewizyjnym. Natomiast grupa Brainstorming Donkeys z Lublina postawiła na ambitne sztuki autorstwa Harolda Pintera: *A Kind of Alaska* oraz *The Monologue*. Drugiego dnia festiwalu lubelska grupa zaprezentowała także sztukę Edny O'Brien *Triptych*. Zaproszone grupy teatralne z liceum im. Unii Lubelskiej oraz z Liceum nr 2 z Lubartowa przedstawiły kompilacje sztuk Szekspira.

Organizatorem tego festiwalu jest grupa teatralna Brainstorming Donkeys. Grupa studentów zrzeszona w Kole Naukowym Anglistów przy Instytucie Anglistyki UMCS już od 14 lat wystawia spektakle z coraz większym powodzeniem.

Więcej informacji o Brainstorming Donkeys można znaleźć na www.kna.umcs.lublin.pl. Tam też będą pojawiać się informacje na temat następnych występów scenicznych, które grupa zaplanowała na październik i listopad.

ANNA BOKWA

Radio, Media regionalne i lokalne, Prawo mediów, Kapitał w mediach. Ich zróżnicowanie dobrze oddaje złożoność tytułowego problemu konferencji.

Ważnym uzupełnieniem spotkania był panel dziennikarski, w którym dyskutowali Janusz Majcherek, Piotr Stasiński, Kamil Durczok, Stanisław Jałowiecki. Opinie publicystów stanowiły pragmatyczny kontekst rozważań i teoretyków: medioznawców i politologów. Należy podkreślić interdyscyplinarny walor konferencji, a także wskazać ciekawą inicjatywę badań sieciowych łączących wiele ośrodków uniwersyteckich.

IWONA HOFMAN

Historia i pamięć w literaturze od XVIII do XXI wieku

W dniach 18 i 19 maja 2009 roku na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej odbyła się konferencja literaturoznawcza pod tytułem *Historia i pamięć w literaturze od XVIII do XXI wieku (Geschichte und Gedächtnis in der Literatur vom 18. bis 21. Jahrhundert)*, zorganizowana przez Instytut Germanistyki UMCS. Naukowe spotkanie germanistów z Polski i z Niemiec było możliwe dzięki finansowemu wsparciu Rektora UMCS, Dziekana Wydziału Humanistycznego i Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej.

Uczestnicy konferencji zastanawiali się nad różnymi sposobami artystycznego odzwierciedlenia i przetwarzania historii – wielkiej (w wymiarze narodowym) i małej (w wymiarze osobistym) – w dziełach literackich rozmaitych epok, stylów i gatunków. Kluczem do literaturoznawczych rozważań na temat pamięci kulturowej czy miejsc pamięci w literaturze były prowadzone obecnie we współczesnej humanistyce badania nad rodzajami pamięci, kulturą pamięci i polityką historyczną. Te nowe nurty wyznaczone przez takich naukowców, jak Pierre Nora czy Jan i Aleida Assmann dają z jednej strony możliwość nowego, aktualnego odczytania wielu utworów literackich, z drugiej zaś strony dają wgląd w psychologiczno-kulturowy mechanizm tworzenia i funkcjonowania pamięci indywidualnej i kolektywnej.

W literaturze niemieckiej problematyka kultury pamięci, jej rytualizacji i medializacji, jest ściśle powiązana z pozornie jednoznacznymi kategoriami sprawcy i ofiary (Täter – Opfer), z traumatycznym doświadczeniem narodowego socjalizmu i II wojny światowej oraz z problemem rozliczeń (po)wojennych, wypędzeń i form pamięci o ofiarach. Dramatyczna historia najnowsza Europy Środkowo-wschodniej znajduje odbicie w różnych gatunkach literackich: w powieściach, autobiografiach, opisach podróży czy literaturze faktu.

Serię referatów otworzyły dwa wykłady będące ogólnym wprowadzeniem do problematyki kultury pamięci: prof. Joanna Jabłkowska (Łódź) opisywała niemieckie miejsca pamięci i realizowany przez międzynarodową grupę naukowców projekt badawczy, zaś prof. Hartmut Eggert (FU Berlin) zastanawiał się nad rolą kanonu literackiego w kreowaniu pamięci kulturowej, analizując na wybranych przykładach z literatury niemieckiej i polskiej zmienność kanonu jako wyznacznika

pewnego systemu wartości. Na uwagę zasługiwały rozważania prof. Marii Kłańskiej (Kraków) dotyczące kulturowej pamięci Żydów w powieściach Stefana Heyma, literacki obraz mikrokosmosu dawnej dzielnicy żydowskiej w Berlinie w powieści Martina Beradta (prof. Irme-la von der Lühe, FU Berlin) czy analiza paradoksu literackiego „nieprzedstawienia” zagłady Cyganów w czasie II wojny światowej (prof. Hans Richard Brittnacher, FU Berlin).

Organizatorzy konferencji, pracownicy Instytutu Germanistyki UMCS, przedstawiali w swoich referatach różne aspekty indywidualnego doświadczania historii i jej obrazu literackiego. Dr Jolanta Pacyniak analizowała obraz historii Polski i Ukrainy w utworach Leopolda von Sacher-Masocha. Dr Izabella Golec opisała meandry historii Śląska i Ślązaków na przykładzie jednostkowych losów bohaterów powieści Henryka Wańka *Finis Silesiae*. Dr Marek Dziuba zastanawiał się nad konstrukcją, dekonstrukcją i rekonstrukcją historii w powieściach Güntera Grassa. Dr hab. Halina Ludorowska pokazała na przykładzie losów zmieniających się właścicieli jednego domu, w najnowszej powieści Jenny Erpenbeck, jak „pokole-

Dyrektor Instytutu Germanistyki UMCS, prof. Janusz Golec, prof. Joanna Jabłkowska (Łódź) i honorowy profesor UMCS, prof. Hartmut Eggert (FU Berlin), podczas konferencji

nie wnuków” recypuje historię Niemiec (Enkelgeneration – punktem odniesienia jest oczywiście II wojna światowa). Prof. Janusz Golec zestawiał poprzez autobiografie Uwe Timma i Jarosława Marka Rymkiewicza dzieciństwo i dorastanie w czasie II wojny światowej, doświadczone z perspektywy niemieckiego i polskiego chłopca. Dr Włodzisław Niemirowski naszkicował ideologiczne przekłamanie w przedstawieniu Holocaustu w literaturze wczesnej NRD. Dr Anna Pastuszka, analizowała sposoby wspominania utraconej ojczyzny – dzisiejszego polskiego Pomorza Zachodniego – przez historyka i pisarza Christiana Grafa von Krockow.

W konferencji wzięło udział w sumie 28 germanistów z Polski i z Niemiec. Obrady naukowe zakończyła podsumowaniem profesor Irmela von der Lühe, wyodrębniając kilka istotnych wątków tematycznych, z których na szczególną uwagę zasługuje problem estetyki i poetyki pamięci oraz rola literatury jako medium pamięci indywidualnej i kolektywnej. Zebrane referaty mają ukazać się w tomie konferencyjnym.

ANNA PASTUSZKA

Uczestnicy konferencji podczas spotkania w Dworku Kościuszków w Ogrodzie Botanicznym UMCS

FOT. AGNIESZKA GARCZYŃSKA

Inauguracyjne posiedzenie Konwentu UMCS

Możliwość powoływania konwentów przy uczelniach akademickich została zapisana w Prawie o szkolnictwie wyższym. Intencją ustawodawcy było stworzenie instytucjonalnych ram współpracy pomiędzy środowiskiem akademickim a jego bezpośrednimi interesariuszami: regionalną i lokalną władzą samorządową, środowiskiem przedsiębiorców, bankami oraz absolwentami.

Zgodnie z §38 i 39 Statutu UMCS Konwent jest organem opiniodawczodoradczym Senatu i Rektora w zakresie rozwoju Uniwersytetu, jego oferty badawczej i dydaktycznej oraz oddziaływania społecznego i kulturowego. Liczy nie więcej niż 25 członków. Członkowie Konwentu powoływani są spośród przedstawicieli organów państwowych, samorządu terytorialnego szczebla wojewódzkiego, samorządu miasta Lublin oraz samorządów głównych miast regionu, posłów i senatorów reprezentujących region, instytucji i stowarzyszeń naukowych działających w regionie, przedstawicieli innych działających w regionie instytucji wymienionych w art. 63 ust. 1 ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym”, a także organizacji zrzeszających absolwentów Uniwersytetu.

Konwent UMCS został powołany uchwałą Senatu UMCS z dnia 29

kwietnia 2009 r. Kadencja wszystkich członków Konwentu pokrywa się z kadencją władz rektorskich, wybrany Konwent będzie działał w niezmiennym składzie do 2012 roku. Skład Konwentu UMCS:

1. Prof. dr hab. Jan Barcz – profesor prawa europejskiego szkoły Głównej Handlowej i Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie, dyplomata, były wiceminister spraw zagranicznych RP, absolwent UMCS
2. Dr Adam Góral – Prezes Zarządu ASSECO POLAND SA, absolwent UMCS
3. Dr Krzysztof Grabczuk – Marszałek Województwa Lubelskiego
4. Paweł Jarczewski – Prezes Zarządu Zakładów Azotowych PUŁAWY SA
5. Dariusz Jodłowski – Prezes Zarządu firmy EURAL Lublin, Wiceprezes Rady Przedsiębiorczości Lubelszczyzny
6. Artur Kawa – Prezes Zarządu EMPIRIA HOLDING SA
7. Dr Jerzy Kwieciński – wieloletni przedstawiciel Polski w Brukseli, negocjator traktatu i kolejnych programów operacyjnych Unii Europejskiej, były wiceminister

- Rozwoju Regionalnego RP, Prezes Fundacji Europejskie Centrum Przedsiębiorczości w Warszawie
8. Wojciech Lipka – Deutsche Bank Polska SA, Prezes Zarządu Stowarzyszenia Absolwentów UMCS
9. Dr Mirosław Łoboda – Prezes Zarządu Fundacji UMCS, ekonomista
10. Maciej Maniecki – założyciel lubelskiego SAFO – obecnie znanego w całym kraju jako ASSECO BUSINESS SOLUTIONS S.A. – Wiceprezes tej firmy, Prezes Rady Przedsiębiorczości Lubelszczyzny
11. Prof. dr hab. Jan Pomorski – były prorektor UMCS, Przewodniczący Rady Fundacji Lesława A. Pagi
12. Waldemar Sierocki – Prezes Zarządu LUBFARMU i Wytwórni Surowic i Szczepionek BIOMED Lublin
13. Mirosław Taras – Prezes Zarządu Spółki „Lubelski Węgiel BOGDANKA” SA
14. Jerzy Tofil – Członek Zarządu PEKAO Bank Hipoteczny SA, prawnik, ekonomista, absolwent UMCS
15. Genowefa Tokarska – Wojewoda Lubelski
16. Iwona Wach – Wiceprezes Zarządu Żagiel SA, absolwentka Ekonomii UMCS.
17. Dr inż. Adam Wasilewski – Prezydent Lublina
18. Jacek Woźniak – Prezes Zarządu firmy EL-MAX Lublin
19. Małgorzata Żak – Prezes Fundacji POLSAT, absolwentka Ekonomii UMCS.

15 maja 2009 r. w Dworku Kościuszków w Ogrodzie Botanicznym odbyło się inauguracyjne posiedzenie Konwentu UMCS. W wyniku przeprowadzonych głosowań jednogłośnie wybrano Przewodniczącego – **dr Jerzy Kwieciński**, Wiceprzewodniczącego – **prof. dr hab. Jan Pomorski**, Sekretarza – **dr Mirosław Łoboda**. W trakcie obrad **prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski**, Rektor UMCS dokonał prezentacji Uczelni. Dyskutowano także nad silnymi i słabymi stronami UMCS. Posiedzenie zakończono wypracowaniem zadań Konwentu na rozpoczętą kadencję.

JOANNA RESZKO-ZYGMUNT

IX Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Rynek finansowy w erze zawirowań*

W dniach od 7 do 9 czerwca br. odbyła się w Nałęczowie IX Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. *Rynek finansowy w erze zawirowań* zorganizowana przez Zakład Bankowości (prof. dr hab. Jerzy Węclawski), Zakład Kierowania Gospodarką (prof. dr hab. Piotr Karpuś) oraz Zakład Rynków Finansowych (prof. dr hab. Henryk Mamcarz). Patronem naukowym Konferencji był Komitet Nauk o Finansach PAN, a wsparcia finansowego udzielił Narodowy Bank Polski. Komitet reprezentował jego wiceprzewodniczący prof. dr hab. Krzysztof Jajuga, a NBP – dyrektor Oddziału Okręgowego w Lublinie Pani Ilona Skińska-Fabrowska.

Konferencja zgromadziła przedstawicieli dwudziestu sześciu czołowych ośrodków naukowych zajmujących się problematyką Finansów, w tym: Uniwersytetów w Gdańsku, Łodzi, Krakowie, Szczecinie, Warszawie, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Szkoły Głównej Handlowej, Uniwersytetów Ekonomicznych w Poznaniu, Krakowie i Wrocławiu, Akademii Ekonomicznej w Katowicach, Akademii Finansów w Warszawie, Akademii Leona Koźmińskiego, Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, Wyższej Szkoły Zarządzania i Bankowości w Krakowie, Politechniki Radomskiej i Głównego Urzędu Statystycznego.

Wtrakcie konferencji odbyły się cztery sesje. Pierwszą poświęcono kryzysowi rynków finansowych. Przedmiotem prezentowanych na niej referatów były: problemy związane z efektywnością rynków finansowych i ewentualnością zastąpienia ich nowymi mechanizmami finansowania, rola rynku jako amortyzatora i generatora zaburzeń, interwencji państwa na rynkach finansowych w czasach kryzysu, alokacji kapitału bankowego w warunkach międzynarodowego kryzysu finansowego, działalność Europejskiego Banku Centralnego w reakcji na kryzys finansowy oraz wpływ kryzysu amerykańskiego na wybrane kraje europejskie a w szczególności na gospodarkę polską.

Druga sesja obejmowała kwestie bankowości i ubezpieczeń w warunkach kryzysu, w tym: źródła efektywności i ryzyka banków w modelu biznesowym uniwersalnym i specjalistycznym, określenie zapotrzebowania banku na fundusze własne, dorobek GUS w zakresie prac analitycznych na temat sektora bankowego w Polsce, wykorzystanie sekurytyzacji dla interwencji w utrzymaniu płynności rynku kredytowego, wpływ kryzysu ba światowych rynkach finansowych na polskie zakłady ubezpieczeń oraz towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych a reformowanie systemu ochrony zdrowia.

W ramach trzeciej sesji zajmowano się finansami przedsiębiorstw w czasach kryzysu, w tym: wpływem procesu integracji Polski z Unią Europejską na zmiany w strukturze aktywów finansowych sektorów instytucjonalnych, wsparciem rozwoju przedsiębiorczości w Polsce przez fundusze pożyczkowe, kierunkami budowy systemu wczesnego ostrzegania w aspekcie kondycji finansowej przedsiębiorstwa, oceną alternatywnych rozwiązań opodatkowania gospodarstw domowych w Polsce podatkami konsumpcyjnymi z wykorzystaniem analiz symulacyjnych, realizacją celów Specjalnych Stref Ekonomicznych w Polsce w kontekście kryzysu na rynkach finansowych na przykładzie Pomorskiej SSE oraz procesowymi aspektami kontroli zgodności w instytucjach finansowych.

Przedmiotem obrad czwartej sesji była sytuacja rynków kapitałowych w dobie kryzysu. Prezentowane w niej referaty dotyczyły problematyki nowych instrumentów finansowych, badania efektywności wybranych funduszy inwestycyjnych w przededniu kryzysu, wpływu kryzysu finansowego na rynek funduszy inwestycyjnych w Polsce, zjawiska ujemnych stóp procentowych na przykładzie Stanów Zjednoczonych, przesłanek niedorozwoju rynku obligacji komunalnych w Polsce, nowego wymiaru „jazdy na gapę” (*free riding*) na jednolitym rynku finansowym Unii Europejskiej i behawioralnych aspektów baniek spekulacyjnych na rynku papierów wartościowych.

W ramach konferencji odrębna sesja pt. *Era zawirowań – pomiędzy ryzykiem finansowym a sferą realną* poświęcona była prezentacji referatów przygotowanych przez studentów Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie i Uniwersytetu Jagiellońskiego. Dotyczyły one kwestii *contagium effect* na przykładzie przenoszenia się kryzysu z rynku kapitałowego Stanów Zjednoczonych do Polski, działań Europejskiego Banku Centralnego w reakcji na kryzys gospodarczy XXI wieku, nieracjonalnych zachowań inwestorów w okresie zawirowań finansowych, dyskusji nad charakterem opcji jako instrumentu zagrożenia czy zabezpieczenia, wybranych anomalii w zachowaniach inwestorów oraz uwarunkowań finansowania *private equity/venture capital* w dobie kryzysu finansowego.

Konferencje poświęcone problematyce rynku finansowego wpisały się już na trwałe w krajobraz corocznych spotkań naukowych organizowanych przez polskie uczelnie. Ich efektem jest systematyczny rozwój w UMCS środowiska naukowego zajmującego się problematyką finansów. Podobnie jak w latach ubiegłych w oparciu o prezentowane referaty przygotowana zostanie monografia poświęcona finansom, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu na nie kryzysu i kierunkom zmian tej sfery gospodarki.

JERZY WĘCLAWSKI

Jubileusz Jana Ferenca

JAN FRANCISZEK FERENC, profesor nadzwyczajny, zatrudniony w Zakładzie Malarstwa i Rysunku ISP WA, obchodził jubileusz trzydziestolecia pracy artystycznej. Uhonorowano go indywidualną wystawą w Galerii ZPAP „Pod podłogą” w Lublinie. Nosiła tytuł *30 x 30*, gdyż jubileusz trzydziestolecia twórczości akcentowało trzydzieści wyeksponowanych dzieł artysty. Jan Ferenc jest malarzem i grafiką, ale swoją artystyczną osobowość najczęściej wyraża poprzez rysunek lub prace wykonane w tzw. technice własnej. Artysta tworzy zarówno prace wielkoformatowe, jak kompozycje niewielkiego formatu, często łącząc je w cykle. Jedne i drugie można było oglądać w galerii „Pod podłogą”. Były tam kompozycje inspirowane pejzażem, jak też uwolnione od odwołań do rzeczywistości, bliskie abstrakcji lirycznej. Wernisaż wystawy zgromadził nie tylko przyjaciół artysty, ale również wielu sympatyków jego twórczości. Zaś wśród oficjalnych gości był **Adam Wasilewski**, prezydent Lublina, który z okazji jubileuszu wręczył Ferencowi okolicznościowy dyplom oraz nagrodę pieniężną. Dyplom wręczył artyście również **Andrzej Miskur** z Departamentu Kultury, Edukacji i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego, a przybyły z Rzeszowa przedstawiciel

Wojewody Podkarpackiego odczytał w jego imieniu list gratulacyjny. Obecność przedstawiciela Wojewody Podkarpackiego wynikała z faktu, że Jan Ferenc jest mieszkańcem Jarosławia.

JAN FERENC urodził się w 1954 r. W roku 1979 ukończył studia na Wydziale Grafiki w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. W kolejnych latach prezentował swoje prace na blisko 30. wystawach indywidualnych oraz ponad 150. wystawach zbiorowych i międzynarodowych. Był uczestnikiem licznych plenerów międzynarodowych i wystaw poplenerowych.

Z wystaw indywidualnych Ferenc można przypomnieć pokazy rysunku w Galerii BWA w Sandomierzu (1984), Galerii BWA w Tarnowie (1987), Galerii BWA w Gnieźnie (1987), Galerii Klubu BWA w Poznaniu (1987), Galerii Klubu Związków Twórczych w Opolu (1988), malarstwa i rysunku w Galerii Sztuki

Współczesnej w Przemyślu (1992), Galerii „Vetter” w Lublinie (1996), Galerii BWA w Krośnie (1996), Galerii BWA w Rzeszowie (1996), Galerii Sztuki Współczesnej w Zamościu (1997), Galerii Dom Sztuki w Warszawie (1997), malarstwo i rysunek w Ars Polona Galery w Warszawie (1999), Teatrze im. W. Siemaszkowej w Rzeszowie (2000), Galerii „Dwór Karwacjanów” w Gorlicach (2002).

Wśród pokazów zbiorowych, w których artysta prezentował swoje prace było m. in. I Triennale Rysunku pod patronatem T. Kulisiewicza w Kaliszu (1986), wystawa w warszawskim Arsenale (1988), IV Międzynarodowe Triennale Rysunku we Wrocławiu (1988), wystawa Polski Rysunek Współczesny w Paryżu (1989), I Triennale Polskiego Rysunku Współczesnego w Lubaczowie (1993), IV Międzynarodowe Triennale Sztuki Współczesnej Majdanek w Lublinie (1994), I Międzynarodowe Biennale

Malarstwa *Srebrny Czworokąt* w Przemyślu (1994), wystawa *10 z Lublina* w Bevern (1996), *Plastyka Rzeszowska* w Paryżu (1996), II Triennale Polskiego Rysunku Współczesnego w Lubaczowie (1996), Wystawa Artystów Pedagogów Szkół Artystycznych w Muzeum Narodowym w Przemyślu (1998), *Artyści Polski Południowo-Wschodniej 2000* w BWA w Rzeszowie, Sandomierzu i Krośnie (1999), III Triennale Polskiego Rysunku Współczesnego w Lubaczowie (1999), wystawa *Grafika, Rysunek WA UMCS* w Domu Sztuki w Warszawie (1999), I Międzynarodowy Konkurs Rysunku we Wrocławiu (2000), VI Międzynarodowe Triennale Sztuki Majdanek w Lublinie (2000), wystawa *Galeria w Galerii* w Przemyślu (2001), *Artyści UMCS* w Muzeum w Lublinie (2002), wystawa na Międzynarodowym Forum Małej Grafiki w Galerii „Vetter” w Lublinie (2002), wystawa pracowników WA UMCS *Kontakt* w Edinboro USA (2002), IV Triennale Polskiego Rysunku Współczesnego w Lubaczowie (2002), Międzynarodowa Wystawa *Słonne 01* w Przemyślu (2002), XXI Międzynarodowe Konfrontacje Plastyczne *Słonne 02* (2002).

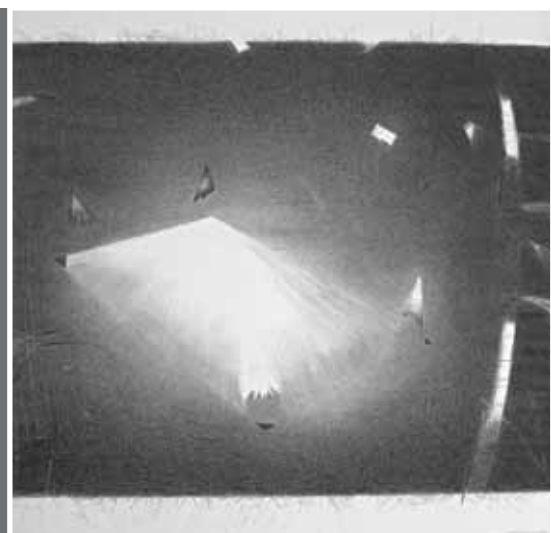
Ferenc jest laureatem ponad 20 wyróżnień w wystawach i konkursach krajowych i regionalnych, w tym: wyróżnienia na I Triennale Polskiego Rysunku Współczesnego w Lubaczowie, Nagrody Specjalnej na VI Międzynarodowym Triennale Sztuki Majdanek oraz wyróżnienia na IV Triennale Polskiego Rysunku Współczesnego Lubaczów.

JERZY ŻYWICKI

Księga przestrzeni III relief, kredka, 100x100 cm, 2004-5

Księga przestrzeni
I relief, kredka,
100x100 cm, 2004-5

Księga przestrzeni
II relief, kredka,
100x100 cm, 2004-5

Jubileuszowa konferencja

W dniach 23 i 24 kwietnia 2009r. odbyła się konferencja naukowa pt. **Rozwój nauk penalnych w sześćdziesięciolecie Wydziału Prawa i Administracji, zorganizowana przez pracowników Katedry Prawa Karnego i Kryminologii Wydziału Prawa i Administracji UMCS, drugiego natomiast w siedzibie Lubelskiego Towarzystwa Naukowego. Konferencję otworzyły wystąpienia JM Rektora UMCS prof. dr hab. Andrzeja Dąbrowskiego, Prezesa Lubelskiego Towarzystwa Naukowego prof. dr hab. Artura Korobowicza, Dziekana WPIA UMCS prof. dr hab. Antoniego Pieniążka i Dyrektora Instytutu Prawa Karnego prof. dr hab. Tadeusza Bojarskiego.**

Konferencja miała w pewnym sensie charakter symboliczny, celem jej było zwrócenie uwagi na niektóre problemy podejmowane przez naszych poprzedników na Wydziale w zakresie nauk penalnych i ich znaczenie w późniejszym rozwoju. Przedstawiono wiele ważnych zagadnień z zakresu prawa karnego materialnego, wśród nich kwestie dotyczące materialnej cechy przestępstwa i istoty kontratypów, form współdziałania przestępczego w ujęciu prawnoporównawczym, przestępstw kwalifikowanych przez następstwa, przestępstw przeciwko wolności, odpowiedzialności za udział w bójce lub pobiciu, ewolucji odpowiedzialności za przestępstwa gospodarcze, ewolucji ochrony mienia społecznego oraz środków penalnych w prawie wykroczeń oraz różnic między przestępstwem a wykroczeniem. Autorzy referatów przedstawiając wskazaną problematykę w szerokim zakresie, wykorzystali dorobek naukowy byłych pracowników Katedry Prawa Karnego i Kryminologii: **prof. dr hab. J. Śliwowskiego, prof. dr hab. H. Rajzmana, prof. dr hab. T. Cypriana, prof. dr hab. A. Wąska, prof. dr hab. Zbigniewa Hołdy, doc. A. Gimbut, doc. Cz. Gofronia, i dr hab. J. Szumskiego.**

W pierwszym dniu obrad poświęcono także wiele uwagi problemowi różnic w ujęciu przestępstw i wykroczeń na gruncie ustawodawstw innych krajów, a mianowicie w prawie nie-

mieckim, hiszpańskim, czeskim, ukraińskim i białoruskim. Problematykę tę zaprezentowali w swoich referatach goście z zagranicy: **prof. dr dr h.c. Hans Jörg Albrecht** z Instytutu Maxa Plancka we Freiburgu, **prof. JUDr. Jiri Jelinek** z Uniwersytetu Karola w Pradze, **prof. dr Włodimir Burdin** z Uniwersytetu Lwowskiego i doktorantka z Prokuratury Generalnej Republiki Białorusi **Ludmiła Orłowska**, natomiast tematykę przestępstwa i wykroczenia w prawie hiszpańskim przedstawiła **prof. dr hab. Barbara Kunicka-Michalska** z Instytutu Nauk Prawnych PAN.

Drugi dzień obrad poświęcono problematyce karnoprosocowej. Wygłoszone referaty dotyczyły: modelu postępowania przygotowawczego, wyłączenia przymusu samoobwinienia w procesie karnym, postępowania w sprawach z oskarżenia prywatnego, zasady lojalności organów procesowych, podsłuchu w procesie karnym oraz zakazów dowodowych i dopuszczalności konwalidacji w postępowaniu karnym. W zaprezentowanych wystąpieniach nawiązano do poglądów byłych Profesorów Katedry Postępowania Karnego, **prof. dr hab. T. Tarasa i prof. dr hab. Z. Sobolewskiego.**

Konferencja była bardzo owocna nie tylko ze względu na to, że w toku jej trwania przedstawiono wiele interesujących referatów, ale również z uwagi na ożywioną dyskusję, którą wywołały wypowiedzi referentów.

Kilka złotych zasad oceniania

Traktuj ludzi tak, jak gdyby byli tym, czym być powinni, a pomożesz im stać się tym, czym być powinni
– Goethe

Niedawno na naszym Uniwersytecie odbyły się oceny okresowe pracowników naukowo-dydaktycznych. Warto przypomnieć, że ocena pracownika to szukanie odpowiedzi na pytanie, jak można mu pomóc, aby osiągał jeszcze lepsze efekty. Ocena pracownika jest trudna dla dwóch stron – komisji oceniającej i samego pracownika. Pracownicy różnią się od siebie tempem pracy, ścieżką rozwoju, stopniem zaangażowania w wykonywaną pracę naukowo-dydaktyczną, ale też komisje różniły się od siebie przebiegiem procesu oceniania pracowników. Z punktu widzenia szczególnej prorozwojowej wartości ocen dla pracowników, jak też całej Uczelni, warto odświeżyć w pamięci kilka złotych zasad oceniania.

Stwórz ocenianemu atmosferę bezpieczeństwa

Sama świadomość nieuniknionej oceny jest już wystarczająco stresotwórcza. Rozmówca powinien czuć się traktowany jak partner. Do rozmowy twarzą w twarz powinny być powoływane tylko te osoby, które rzeczywiście znają dorobek – działalność pracownika, czyli bezpośredni przełożony (kierownik) oraz te, które dokładnie zapoznały się z ankietą wypełnioną przez pracownika, w tym najwyższy przełożony (np. dziekan). Członkowie Komisji powinni posiadać identyfikatory.

Na początku spotkania warto zmniejszyć wysokie napięcie emocjonalne pracownika, które jest normalne w takim wypadku (są różne sposoby), a następnie przypomnieć cel spotkania (głosem przyjemnym i łagodnym). *Celem naszej dzisiejszej rozmowy jest przedyskutowanie pana osiągnięć, silnych oraz słabszych stron zawodowych, możliwości rozwoju zawodowego, a także pana potrzeb w dziedzinie naukowo-dydaktycznej. Oceniać będziemy pana aktywność zawodową a nie to, jakim jest pan człowiekiem.*

Warto przypomnieć, że rozmowa oceniająca jest dialogiem pomiędzy oceniającym a ocenianym. Proporcje wyglądają następująco: 20% wypowiedzi oceniającego na 80% ocenianego. Pracownik powinien być więc zachęcany do wypowiedzi i wysłuchany.

Zastanówmy się, jaki przebieg powinna mieć rozmowa, aby obok ważnego aspektu uzgodnienia oceny stanowiła element motywujący pracownika do dalszego rozwoju.

Dokonanie samooceny przez pracownika

Kluczową częścią rozmowy jest dokonanie samooceny przez pracownika, można do niej zachęcić zadając pytania: *Co uważa pan za swoje największe osiągnięcie w ocenianym czasie? Co uważa pan za swoje silne strony, a nad czym, pana zdaniem, powinien pan jeszcze popracować?* Warto pytać o wyjaśnienia: *Czy może dać pan jakiś przykład, Co to dokładnie oznacza?* Należy koncentrować ocenianego pracownika na rzeczach najistotniejszych i uważać, aby ta część rozmowy nie przerodziła się w „przesłuchanie”. Dobrze widziane jest dawanie do zrozumienia, że się rzeczywiście aktywnie słucha pracownika. Po tym etapie następuje tzw. feedback.

Przekazanie informacji zwrotnej pracownikowi

Efektywna informacja zwrotna zawiera pięć podstawowych elementów:

1. Co pracownik robi dobrze i powinien robić tak, jak do tej pory (**kontynuować**).
2. Czego powinien robić **więcej**.
3. Co powinien **przestać** robić.
4. Czego **powinien robić mniej**.
5. Co powinien **zacząć** robić.

Kluczowa zasada konstruktywnej krytyki mówi o tym, że zaczyna się od pochwały i na pochwałę kończy. Poza tym należy dążyć do używania języka pozytywnego np. *Często wykazuje pan inicjatywę, jeśli popracuje pan nad lepszą organizacją swego czasu pracy, to osiągnie efekty będą*

jeszcze bardziej satysfakcjonujące. Unikać należy uogólnień, za to koncentrować się na faktach.

Oddanie głosu

Pracownik może mieć inne zdanie na temat wystawionej mu oceny i należy zawsze zapytać go o komentarz. W przypadku rozbieżności, należy wyjaśnić przyczyny, ale za wszelką cenę unikać należy przerywania pracownikowi i wdawania się w kłótnię. Warto dowiedzieć się, jakie problemy mogły wpłynąć na osiągnięcie przez niego wyniki: *Co spowodowało, że nie zdążył pan obrobić pracy doktorskiej w uzgodnionym terminie?* Należy dać możliwość ocenianemu zapytać o wszystko, co go interesuje.

Plan dalszych działań

Kolejnym ważnym elementem rozmowy oceniającej jest wspólne ustalenie celu i planu dalszych działań pracownika związanych z jego rozwojem zawodowym. Nie należy narzucać rozwiązań – proponować, lepiej pytać pracownika o propozycje rozwiązań *Co zamierza pan zrobić, aby...? Jakiej pomocy pan w tym zakresie potrzebuje?* Plan powinien zawierać: obszary wymagające poprawy, oczekiwane rezultaty, działania, jakie pracownik podejmie oraz terminy realizacji tych założeń. Warto pokazać pracownikowi, jakie korzyści mogą wyniknąć z realizacji ustalonego planu dla niego, Instytutu, Wydziału i Uczelni. Rozmowa powinna też zawierać ustalenie konkretnej daty następnej oceny.

Pułapki oceniania

Jedną z części ankiety oceny okresowej pracownika wypełnia (bezpośredni przełożony) kierownik. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na kilka psychologicznych pułapek wpływających na ocenę pracownika. Jedną z pułapek jest efekt faworyzowania, czyli faworyzowanie pracowników, którzy są sympatyczni i z którymi miło się współpracuje, a jednocześnie ocenianie w sposób bardziej surowy tych, których się nie lubi. Kiedy kierownik zaniża oceny nawet najlepszym pracownikom według zasady „u mnie nikt nie zasługuje na szóstkę” to wówczas mamy do czynienia z efektem „twardej ręki”. Czasami można zauważyć u przełożonego niechęć do wyróżniania, która przejawia się w uśrednianiu ocen na zasadzie „nie narażać się nikomu”. Z kolei, kiedy pracownik popełnił raz

duży błąd i już zawsze kierownik patrzy na niego przez ten pryzmat, czyli ocenia całokształt pracy na podstawie jednostkowego faktu – to wówczas popełnia błąd „wąskiego oka”.

Rozmowa oceniająca jest też okazją do nieformalnego podsumowania przez pracownika swojego przełożonego. Funkcjonowanie pracownika jest wyznaczone interakcją czynników wewnętrznych i zewnętrznych – środowiskiem pracy. Oto przykładowe pytania, które może zadać sobie pracownik i które mogą być inspiracją do przemyśleń kierownika:

- Czy mam odpowiednie „narzędzia i wyposażenie”, których potrzebuję, aby wykonywać dobrze swoją pracę?
- Czy w pracy mam okazję, aby robić to, co potrafię najlepiej i co lubię robić?
- Czy w ciągu ostatniego roku zostałem pochwalony za dobrą pracę?
- Czy mój przełożony, albo ktoś w pracy, troszczy się o mnie jako osobę?
- Czy jest ktoś w pracy, kto wzmacnia mój rozwój?
- Czy w pracy pytają mnie i liczą się z moją opinią?
- Czy myśląc o współpracownikach mogę powiedzieć, że tworzymy zespół?
- Czy w ciągu ostatnich 2 lat ktoś rozmawiał ze mną na temat mojego rozwoju?
- Czy w ostatnim roku miałem w pracy możliwość rozwoju?

Warto w tym miejscu podkreślić, że pracownik będzie czuł się dodatkowo zmotywowany wykazaniem przez zakład pracy zainteresowaniem i wsparciem jego rozwoju poprzez zobowiązanie się ze strony właściwej osoby do konkretnej pomocy w doskonaleniu się pracownika np. deklaracji dofinansowania wydania książki.

Na zakończenie warto podkreślić, że efektywna rozmowa oceniająca powinna:

- umożliwić obiektywne określenie mocnych stron pracownika, punktów wymagających poprawy i możliwości lepszego wykorzystania jego potencjału,
- pomóc pracownikowi w zdefiniowaniu planów rozwojowych i ścieżki kariery,
- zmotywować pracownika do podjęcia nowych wyzwań, poprawienia jakości i wydajności pracy.

NAZWISKO AUTORA ZNANE REDAKCJI

Młodzi Muzycy – Muzykom Seniorom

19 maja br w filharmonii lubelskiej odbył się NADZWYCZAJNY KONCERT z cyklu pt. *Piąty Maraton Koncertowy „Młodzi Muzycy – Muzykom Seniorom”*. Koncert pod patronatem JM Rektora UMCS i JM Rektora Uniwersytetu Medycznego zorganizował Instytut Muzyki UMCS, Uniwersytet Medyczny, lubelskie oddziały PZChO i SPAM, filharmonia lubelska i OSM I i II st. w Lublinie. Organizatorów wielu, ale przedsięwzięcie również niezwykle, będące podsumowaniem współpracy i integracji czterech środowisk: muzykujących medyków (Akademicki Chór Uniwersytetu Medycznego w Lublinie), młodych muzyków wykonujących muzykę klasyczną (Chór Instytutu Muzyki UMCS w Lublinie), muzykę rozrywkową (**Aleksandra Dąbrowska, Natalia Wilk, Łukasz Mielko, Wojciech Władek i Tomasz Ośka** – studenci kierunku Jazz i muzyka estradowa UMCS z klasy **Krystyny Prońko**, która była gwiazdą wieczoru) i muzyków zawodowych (Orkiestra Koncertowa Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego, **Marek Stefankiewicz** i soliści: **Aleksandra Bubicz-Mojśa, Piotr Olech, Piotr Rafalko, Czesław Galka**).

Tak różnorodni wykonawcy zainteresowali liczną rzeszę słuchaczy – sala filharmonii wypełniona była tego wie-

czoru po brzegi! Koncert nie był biletowany – muzycy włączyli się w akcję sprzedaży cegiełek na budowę Domu Muzyka Seniora (www.dommuzykaseniора.pl). Publiczność nie pozostała obojętna i hojnie wsparła ideę pomocy artystom, którym u schyłku życia problemy finansowe uniemożliwiają spędzenie starości w godnych warunkach.

Warto dodać, że młodzi muzycy lubelscy od pięciu już lat, raz do roku, biorą udział w Maratonie Koncertowym zatytułowanym *Młodzi Muzycy – Muzykom Seniorom*. Jest to cykl kilku następujących po sobie koncertów, których wykonawcami są uczniowie OSM I i II st, w Lublinie, studenci IM UMCS i chórzysci niemal wszystkich lubelskich chórów. Jubileuszowy Maraton organizatorzy uczcili nadzwyczajnym koncertem, którego pierwszą część wypełniła muzyka klasyczna: chóry, soliści i Orkiestra Koncertowa Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego wykonali dwie Litanie ostrobramskie S. Moniuszki. W części drugiej zabrzmiała muzyka rozrywkowa – tu zaprezentowali się studenci i ich Profesor Krystyna Prońko, wszystko z towarzyszeniem znakomitej orkiestry z Warszawy. Muzyków poprowadzili dyrygenci: **Grzegorz Mielimąka, Adam Czajkowski i Monika Mielko-Remiszewska**, która objęła kierownictwo organizacyjne i artystyczne przedsięwzięcia.

Na pióro i na to, co zapisuje, czyli o etyce w zawodzie

11 maja 2009 r. spotkali się w Warszawie pracownicy archiwów, bibliotek i placówek naukowych, aby dyskutować o etyce w zawodzie. Było to już drugie seminarium problemowe, zorganizowane przez Archiwum PAN oraz Polskie Towarzystwo Archiwalne (poprzednie, poświęcone profesjonalnej ochronie zbiorów archiwalnych i bibliotecznych odbyło się w kwietniu 2008 r.).

O Dobrych obyczajach w nauce, czyli pierwszym kodeksie etycznym pracowników nauki, mówił **prof. dr hab. L. Kuźnicki**, były wieloletni Prezes PAN. Przedstawił nie tylko proces przygotowania kodeksu, ale skupił się na odzwie, a raczej jego braku ze strony środowisk, których dotyczył, czyli uczelni wyższych i placówek naukowych. Znacząca była sugestia, aby każdy młody doktor, oprócz dyplomu, otrzymywał egzemplarz *Dobrych obyczajów* i zasady tam zawarte stosował na kolejnych etapach swojej drogi naukowej.

Temat „kodeksowania etyki” rozwinęła **prof. dr hab. M. Środa** z Uniwersytetu Warszawskiego. Zwróciła uwagę na ogólny problem moralności życia publicznego i wyznawanej hierarchii wartości, która nie dla każdego zawodu jest jednolita. Dlatego tak ważne jest, aby widzieć deklaratywność każdego zbioru norm i zasad. Dobrze byłoby, zdaniem referentki, prowadzić warsztaty etyczne nie tylko dla poszczególnych zawodów, ale wręcz dla każdego pokolenia pracowników danego zawodu.

W następnym bloku tematycznym zebrano wystąpienia poświęcone analizie norm etycznych obowiązujących w konkretnych środowiskach zawodowych – archiwistów, bibliotekarzy i konserwatorów. **Ks. profesor J. Związek**, pierwszy Prezes Stowarzyszenia Archiwistów Kościelnych,

mówił o problemach stojących przed pracownikami archiwów kościelnych oraz o powołaniu przy Stolicy Apostolskiej specjalnej Komisji Etycznej ds. Dziedzictwa Kulturalnego. **Prof. dr hab. W. Stępnia**k, były dyrektor Archiwum Głównego Akt Dawnych, dziś pracownik naukowy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, przedstawił główne zasady zebrane w *Kodeksie etycznym archiwisty*, opracowanym przez Międzynarodową Radę Archiwalną i podkreślił, że najwięcej dylematów natury etycznej przysparza archiwistom udostępnianie zbiorów. Etyce w konserwacji archiwaliów poświęciła swoje wystąpienie pani **A. Czajka**, dyrektor Centralnego Laboratorium Konserwacji Archiwaliów przy AGAD. W referacie zatytułowanym znacząco *Po pierwsze nie szkodzić*, zaprezentowała zasady obowiązujące aktualnie w sztuce konserwatorskiej. Można je streścić w kilku punktach: zabezpieczenie stanu zachowania, a nie starania o odtworzenie estetyki dzieła, zachowanie zasady odwracalności podjętych działań konserwatorskich, wykonywanie pracy z pełnym oddaniem bez względu na obiektywną wartość powierzzonego do konserwacji dzieła, pogłębianie swojej wiedzy (*brak wiedzy nie usprawiedliwia błędów*), wreszcie rozważenie wszystkich aspektów profilaktycznych. W tej grupie znalazło się też wystąpienie **dr T. Święckowski** z Uniwersytetu Warszawskiego,

poświęcone analizie uchwalonego w 2005 r. *Kodeksu etyki bibliotekarza i pracownika informacji naukowej* (swoją drogą ciekawe, ile osób do niego zagląda i ilu studentów bibliotekoznawstwa wie o jego istnieniu?).

Na koniec warto wspomnieć o dwóch wystąpieniach szczególnych. W pierwszym, *Między misją a obowiązkiem*, **dr P. Dymmel**, dyrektor Archiwum Państwowego w Lublinie, mówił o godności i etyce pracy archiwisty. Wychodząc od przedstawienia modeli opisu grup zawodowych (socjologiczny, funkcjonalny), poprzez kryteria określenia zawodu archiwisty (instytucjonalność, funkcjonalność, kompetencyjność), wskazał trzy płaszczyzny dyskusji o misji archiwisty – misja instytucji/organizacji, misja zawodu i misja indywidualna, zawierająca w sobie predyspozycje osobowościowe. Te trzy płaszczyzny określają nowe znaczenie archiwisty, jako zarządcy wiedzy i informacji oraz kustosza (strażnika) pamięci historycznej, czy jak kto woli, dziedzictwa kulturowego.

Odmienne, bo wyłącznie religijne, podejście do przedstawionych problemów zaprezentował przedstawiciel kultury islamskiej, **Mahmud Taha Żuk**, naczelnny imam Rzeczypospolitej i założyciel Instytutu Muzułmańskiego w Warszawie. Wskazał, że w myśli muzułmańskiej etyka jest nierozdzielnie związana z religią i wszystko, co człowiek tworzy ma charakter sakralny. Tę naczelną zasadę każdego ludzkiego działania oddaje, wykorzystany w tytule niniejszego tekstu, pierwszy werset sześćdziesiątej ósmej sury Koranu. Każdy muzułmański twórca ma obowiązek wypowiedzieć go przed rozpoczęciem swojej pracy, dodajmy – pracy na chwałę Boga.

Ożywiona i momentami emocjonalna dyskusja, która wywiązała się po wystąpieniach poszczególnych referentów pokazała, jak ważny jest to problem w dzisiejszej rzeczywistości, w której często należy dokonywać wyboru pomiędzy obowiązkiem a wyznawaną hierarchią wartości.

ANNA ŁOSOWSKA

Przemówienie Prezydenta Lublina, Adama Wasilewskiego, podczas uroczystej gali zamknięcia festiwalu

Nasze Rozstaje

Tegoroczna edycja Międzynarodowego Festiwalu Filmowego *Rozstaje Europy* przebiegła w wyjątkowej, świątecznej atmosferze, ponieważ odbył się on w Lublinie już po raz dziesiąty. W dniach od 24 do 26 kwietnia miasto żyło słynnymi *Rozstajami*, które przyciągają uwagę coraz większej rzeszy miłośników kina dokumentalnego. Wzorem ubiegłych lat organizatorzy dołożyli wszelkich starań, aby zapewnić widzom ucztę na najwyższym poziomie i promować festiwal nie tylko wśród polskiej, ale również zagranicznej widowni.

Podczas *Rozstajów Europy* mogliśmy obejrzeć filmy z Polski, Litwy, Niemiec, Serbii i wielu innych krajów, których dzieje niejednokrotnie krzyżowały się ze sobą na przestrzeni wieków. Spośród 250 zgłoszeń wyłoniono 34 filmy, które stanęły do konkursu w kategorii obrazu pełnometrażowego (10 filmów) oraz krótkometrażowego (24 filmy). Grand Prix w pierwszej kategorii zdobył izraelski reżyser **Yishai Orian** za obraz pt. *Garbus*. W konkursie krótkometrażowym pierwszą nagrodę przyznano **Tomasowi Tamostatisowi** z Litwy za film *Hiszpański dla dorosłych*.

Problemy wielokulturowości i pogranicza doskonale wpisują się w filmową mapę Polski i Europy, prezentując bogaty obraz procesów, zachodzących na styku religii, kultury czy narodowości. Podkreśleniem roli festiwalu w krzewieniu idei dialogu międzykulturowego było niewątpliwie przyznanie Honorowej Nagrody **Marcelowi Łozińskiemu** za twórcze ukazanie „rozstajowości” w filmie dokumentalnym.

Głównym ośrodkiem festiwalu stało się Akademickie Centrum Kultury „Chatka Żaka”, gdzie widzowie mogli przeżyć swoistą podróż do różnych krajów i przyrzyć się nieznanym im dotychczas kulturom. Część pokazów odbywała się również w lubelskim ośrodku Telewizji Polskiej. Całości dopełniła uruchomiona po raz pierwszy Scena Muzyczna, na której wystąpiły zespoły nawiązujące w swojej twórczości do motywów, wokół których koncentruje się idea festiwalu.

Lubelscy studenci mogli ponownie uczestniczyć w przygotowaniach do imprezy, jak również wspierać organizatorów przez cały czas jej trwania. Szansą zdobycia doświadczenia był niewątpliwie wolontariat, obejmujący m.in. prace biurowe i organizacyjne czy kolportaż ulotek.

Studenci I i II roku studiów drugiego stopnia lingwistyki stosowanej UMCS współpracowali z organizatorami w przygotowaniu tłumaczeń na potrzeby festiwalu. Kierownikiem projektu był

dr Andrzej Antoszek, ceniony tłumacz oraz wykładowca UMCS i KUL, zaś ze strony studentów projektem kierował **Marcin Wierzbicki**, student II roku studiów drugiego stopnia lingwistyki stosowanej. Studenci opracowali polskojęzyczne napisy do filmów wyświetlanych w ramach pokazów, a także wykonywali tłumaczenia ustne podczas spotkań z twórcami oraz uroczystej gali otwarcia i zamknięcia *Rozstajów*. Poprzez zaangażowanie w to ważne dla Lublina wydarzenie młodzi tłumacze mieli okazję wzbogacić swój warsztat pracy oraz zdobyć cenne doświadczenie. Wykładowcy Zakładu Lingwistyki Stosowanej UMCS rzetelnie przygotowują i zachęcają swoich studentów do podejmowania tego typu wyzwań jeszcze przed opuszczeniem murów uczelni. Zajęcia z zakresu tłumaczenia pisemnego i ustnego odbywają się już od początku nauki na studiach pierwszego stopnia, zaś przekład konsekwentny jest wprowadzany na trzecim roku. Dzięki temu studenci szybko nabywają niezbędne umiejętności, a następnie doskonalą je pod czujnym okiem profesjonalnych tłumaczy.

Uczestnictwo w *Rozstajach Europy* stworzyło możliwość praktycznego wykorzystania wiedzy oraz strategii poznanych w czasie zajęć. O wysokim poziomie przygotowania lubelskich studentów lingwistyki stosowanej może świadczyć fakt, że współpraca pomiędzy organizatorami *Rozstajów* a Zakładem Lingwistyki Stosowanej UMCS rozwija się coraz lepiej. **Dr Andrzej Antoszek** i **mgr Konrad Szulga** zaangażowali swoich podopiecznych w tłumaczenia ustne już w ubiegłym roku, podczas IX edycji festiwalu. „Chatka Żaka”, zadowolona z pracy naszych kolegów i koleżanek, postanowiła ponownie skorzystać z ich usług i niewykluczone, że również kolejne lata zaowocują zacieśnieniem nawiązanych kontaktów.

Festiwal to również wyjątkowe spotkanie na skalę międzynarodową, ponieważ pozwala na lepsze poznanie i zrozumienie odmiennych kultur, z którymi często jedynie pozornie mamy niewiele wspólnego. Wymiana obserwacji i doświadczeń niewątpliwie otwiera drogę do dialogu oraz wyznacza nowe kierunki w dziejach Europy i świata.

KAMILA KANIOWSKA

Ogólnopolska Konferencja Metodyczna Nauczycieli Muzyki

W dniach 17 i 18 kwietnia 2009 roku w Nałęczowie odbyła się Ogólnopolska Konferencja Metodyczna Nauczycieli Muzyki, którą zorganizowała redakcja czasopisma „Wychowanie Muzyczne w Szkole”, działająca od 2000 roku w ramach Wydawnictwa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Współorganizatorem był Urząd Miejski w Nałęczowie.

Bezwątpienia była to pierwsza w Polsce konferencja metodyczna dla nauczycieli muzyki o tak szerokiej formule i tak szerokim zasięgu. Ideą było wspólne spotkanie nauczycieli z osobami z różnych środowisk powiązanych z powszechną edukacją muzyczną. Obecni byli profesorowie, wykładowcy i adiunkci z wielu wyższych uczelni, autorzy podręczników szkolnych i książek metodycznych, muzycy i kompozytorzy, dyrektorzy szkół, prezesi stowarzyszeń i fundacji działających na rzecz edukacji muzycznej, doradcy metodyczni, redaktorzy i menadżerowie z wydawnictw edukacyjnych, przybyło ponad stu nauczycieli muzyki szkół ogólnokształcących reprezentujących wszystkie województwa naszego kraju.

Do Nałęczowa przyjechały najbardziej uznane osoby w kraju, zajmujące się dydaktyką muzyczną, między innymi: związana z lubelskim ośrodkiem **prof. dr hab. Maria Przychodzińska**, przewodniczący Zespołu Ekspertów ds. Muzyki w Szkolnictwie Polskiej Rady Muzycznej – **prof. dr hab. Andrzej Rakowski**, kierownik Katedry Edukacji Muzycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina – **prof. dr hab. Zofia Konaszkiewicz**, dziekan Wydziału Dyrygentury, Kompozycji i Teorii Muzyki Akademii Muzycznej w Gdańsku – **dr Alicja Kozłowska-Lewna**, a także **prof. dr hab. Barbara Smoleńska-Zielińska**, **prof. Barbara Gruberne-Bernacka**, **doc. dr Wojciech Janowski**, **dr Anna Waluga**, **dr Alicja Tupieka-Buszmak**, **dr Ewa Parkita**,

dr Romualda Ławrowska, **dr Elżbieta Frołowicz**, **dr Barbara Kamińska**. Wydział Artystyczny UMCS reprezentowali: dyrektor Instytutu Muzyki UMCS **prof. Beata Dąbrowska**, **prof. Andrea Jaworska**, **dr Renata Gozdecka**, **dr Mirosław Grusiewicz**, **mgr Renata Mrozek**.

Formuła dwudniowej konferencji zakładała: 1) poruszenie podczas sesji plenarnych dwóch tematów przewodnich, 2) prezentacje nowości wydawnictw szkolnych oraz 3) uczestniczenie w dwóch wybranych warsztatach. Całość dopełniały kiermasze książek i czasopism oraz koncerty.

Celem spotkania w Nałęczowie było nie tylko wzbogacanie zawodowe, podnoszenie kwalifikacji, zdobywanie nowej wiedzy i doświadczeń, lecz także integracja środowiska osób związanych z edukacją muzyczną. Na zaproszenie organizatorów odpowiedziało bardzo wiele osób, co świadczy o tym, że tego typu spotkania są ważne i potrzebne. Obecnie, przy trudnej zawodowo sytuacji nauczyciela muzyki, związanej z ograniczeniami obowiązkowych zajęć muzycznych w szkołach ogólnokształcących i brakiem systemowego wsparcia instytucji samorządowych, społecznych czy prywatnych na rzecz szeroko pojętej powszechnej edukacji muzycznej dzieci i młodzieży, zdanemu na siebie nauczycielowi muzyki nie jest łatwo z pasją wypełniać swoje obowiązki.

Konferencja pokazała, że środowisko nauczycieli muzyki, zwykle osamotnione w codziennej szkol-

nej rzeczywistości, jest ogromnie zaangażowane i zdeterminowane w działalności na rzecz umuzykalniania, ukazywania piękna w muzyce, czynienia młodych ludzi bardziej twórczymi, wrażliwymi i lepszymi. Jest to środowisko, które pragnie integracji, podejmowania wspólnych inicjatyw i działań. Jednym z zaplanowanych podczas konferencji projektów jest powołanie Stowarzyszenia Nauczycieli Muzyki. Wypada życzyć, aby inicjatywa doczekała się realizacji i spełniła pokładane w niej nadzieje.

Konferencję otworzył Prorektor ds. Ogólnych Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej **prof. dr hab. Ryszard Szczygieł**, mowę wstępną wygłosił patron honorowy – lubelski Kurator Oświaty **Krzysztof Babisz**.

Pierwszym tematem przewodnim były efekty nauczania muzyki w szkołach podstawowych i gimnazjach. Z prelekcją na ten temat wystąpił dr Mirosław Grusiewicz, moderatorem dyskusji był prof. dr hab. Andrzej Rakowski. Podstawę do dyskusji stanowiły dwa obszernie projekty badawcze – ogólnopolski: *Edukacja muzyczna w Polsce. Stan, uwarunkowania, pożądane obszary zmian* oraz ograniczony do jednego województwa, ale w wielu zakresach znacznie wnikliwszy: *Wartości, zainteresowania i kompetencje muzyczne uczniów w województwie mazowieckim*. Warto dodać, że oba przedsięwzięcia doszły do skutku głównie za sprawą powołanego wiosną 2006 roku Zespołu Ekspertów ds. Muzyki w Szkolnictwie Polskiej Rady Muzycznej oraz dzięki zaangażowaniu i przychylności wielu osób i instytucji, w tym Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Mazowieckiego Kuratorium Oświaty w Warszawie oraz Wydziału Artystycznego UMCS w Lublinie. Koordynatorem obu projektów był **dr Andrzej Białkowski**.

Drugi temat przewodni to zmiany w podstawach programowych przedmiotu muzyka. Nauczyciele mieli okazję zapoznać się z nową podstawą programową, która będzie obowiązywać od września 2009. Ogólne założenia, idee oraz różnice między starą a obecnie wprowadzaną podstawą

Warsztaty Barbary Gruberne-Bernackiej: *Muzyka—ruch—pamięć—emocje*

programową i konsekwencje nowego dokumentu dla praktyki edukacyjnej przedstawił zespół powołany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej do jego opracowania w zakresie przedmiotu muzyka. W jego skład wchodził: **mgr Magdalena Radziejowska**, **mgr Grażyna Kilbach**, **mgr Piotr Kaja**, **mgr Teresa Wójcik**. Moderatorem dyskusji tej części konferencji była prof. dr hab. Zofia Konaszkiewicz.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się prezentacje nowych pakietów edukacyjnych. Niezależnie od wprowadzanych reform programowych wydawnictwa nieustannie zmieniają swoją ofertę adresowaną do uczniów i nauczycieli. Obudowa dydaktyczna edukacji szkolnej niewątpliwie staje się coraz bardziej atrakcyjna i wraz z systemem pomiaru zewnętrznego stanowi mocny element polskiej oświaty. W Nałęczowie nowe pakiety edukacyjne prezentowały Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Wydawnictwo „Juka”, Wydawnictwo „Nowa Era”, Wydawnictwo „Mac Edukacja”. Nauczyciele mieli też okazję zapoznać się z propozycjami Wydawnictwa Pedagogicznego „Operon”, a także Wydawnictwa „Pani Twardowska”.

Koncert

Drugi dzień konferencji zdominowały warsztaty. Propozycja skierowana do nauczycieli z jednej strony miała ukazać, iż uznane koncepcje o bogatej tradycji mogą być wciąż aktualne i warto je wciąż na nowo poznawać i odkrywać, z drugiej strony chcieliśmy pokazać to, co w dydaktyce nowe i jeszcze nieugruntowane. Warsztaty odbywały się w różnych miejscach Nałęczowa. W Pałacu Małachowskich **Jacek Tarczyński** poprowadził zajęcia: *Aktywne formy wychowania muzycznego* oraz **Katarzyna Jakóbczak-Drażek**: *Warsztaty metod Carla Orffa*, w Centrum Szkoleniowo-Wypoczynkowym „Energetyk” odbyły się warsztaty: *Muzyka—ruch—pamięć—emocje*, które

Patron honorowy konferencji — lubelski Kurator Oświaty **Krzysztof Babisz** podczas inauguracji konferencji

Prezes Fundacji *Muzyka jest dla wszystkich* **Wioletta Łabanow** z inicjatorem konferencji, redaktorem naczelnym czasopisma „Wychowanie Muzyczne w Szkole” **dr Mirosławem Grusiewiczem**.

prowadziła **Barbara Gruberne-Bernacka** oraz *Warsztaty metod Edwina E. Gordona*, poprowadzone przez **Jolanę i Mirosława Gawryłkiewicz**, w Nałęczowskim Ośrodku Kultury zagościły *Warsztaty metody Zoltana Kodalya* zrealizowane przez **Annę Walugę i Dominikę Lenską**, a w Sanatorium Uzdrawiskowym ZNP **Piotr Kaja** odbył zajęcia: *Edukacja muzyczna w szkole podstawowej i gimnazjum w myśl nowej podstawy programowej*. Wszystkie warsztaty były wyjątkowe i niepowtarzalne. Osobami prowadzącymi byli specjaliści w swoich dziedzinach, praktycy z wieloletnim doświadczeniem o niekwestionowanym autorytecie. Wielu uczestników, choć na chwilę odwiedzało różne grupy zajęciowe. Najwięcej zainteresowania wzbudzały ćwiczenia Jacka Tarczyńskiego, który na co dzień pracuje z małymi dziećmi w łódzkich przedszkolach. Swoją ekspresyjnością, bezpośredniością, poczuciem humoru i charyzmą zjednywał wszystkich. Na widok jego zajęć przygodni kuracjusze zaglądali przez uchylone drzwi do sali, przystawali na moment, aby popatrzeć, po czym włączali się aktywnie do prowadzonych ćwiczeń.

W ramach konferencji zorganizowano dwa koncerty. Podczas inauguracji wystąpił Chór Instytutu Muzyki Wydziału Artystycznego UMCS kierowany przez **ad. Monikę Mielko**, który wykonał kilka utworów *a cappella* oraz z akompaniamentem **mgr Joanny Ćwirko**. Wieczorem zaś 17 kwietnia w Sali Balowej Pałacu Małachowkich zaprezentowali się inni lubelscy muzycy związani z naszym Uniwersytetem: **dr Piotr Chilimoniuk, dr Jakub Niedoborek, ad. Elwira Śliwkiewicz-Cisak** oraz Orkiestra św. Mikołaja. Zespół folkowy, który działa od 1988 roku w Akademickim Centrum Kultury „Chatka Żaka” wystąpił w składzie: **Maria Natanson, Anna Bielak, Agnieszka Kołczewska, Robert Brzozowski, Piotr Majczyna, Marcin Skrzypek, Bogdan Bracha**. Publiczność licznie zgroma-

Redakcja przeprosza panią Renatę Gozdecką, autorkę artykułu „Muzyka źródło” (WU – nr 5/2009) za niepotrzebną korektę oznakowania omawianych utworów, wykonywanych podczas koncertu w Nałęczowie.

dzona na koncercie zatytułowanym *Źródło* miała okazję wysłuchać różnorodnej muzyki inspirowanej folklorem ludowym.

W myśl założeń organizatorów, była to pierwsza konferencja, która ma dać początek cyklicznym spotkaniom

nauczycieli muzyki. Chcielibyśmy je organizować w różnych atrakcyjnych miejscach Lubelszczyzny, aby oprócz walorów kształcących i integracyjnych promować nasz region, nasze osiągnięcia naukowe i kulturalne.

MIROSŁAW GRUSIEWICZ

W „Korzeniowym Dole”

Pobyt prof. Jeana Poesena w Instytucie Nauk o Ziemi UMCS

W dniach od 19 do 23 maja br., na zaproszenie Zakładu Geologii i Ochrony Litosfery, przebywał w Instytucie Nauk o Ziemi UMCS **prof. Jean Poesen** z Katolickiego Uniwersytetu w Leuven (Belgia) – jedna z ważniejszych postaci europejskiej geomorfologii. Profesor Poesen jest autorem lub współautorem 270 publikacji w renomowanych czasopismach naukowych (z tzw. listy filadelfijskiej) oraz szeregu publikacji książkowych. Prowadzone przez niego badania skupiają się na zagadnieniach erozji gleb, erozji wąwozowej oraz wzajemnych relacji między człowiekiem a środowiskiem. Jednym z punktów pobytu prof. Poesena był wykład, który odbył się 21 maja w Instytucie Nauk o Ziemi UMCS: *Spatial and temporal aspects of human-environment interactions as illustrated by case-studies from Europe and Africa*. Przyjazd belgijskiego gościa wiązał się z organizacją w kwietniu 2010 roku w Lublinie V Międzynarodowego Sympozjum Erozji Wąwozowej (<http://gullyerosion.org>). Podczas cyklicznych spotkań naukowych i praktycy z całego świata dyskutują

o nad zagrożeniami uwarunkowań i intensywności erozji wąwozowej, a także sposobami zapobiegania tym negatywnym dla człowieka procesom. Dotychczasowe sympozja odbyły się kolejno w Belgii (2000), Chinach (2002), Stanach Zjednoczonych (2004) i Hiszpanii (2007).

Podczas dwóch dni wyjazdów terenowych pracownicy Zakładu Geologii i Ochrony Litosfery oraz Roztoczańskiej Stacji Naukowej zapoznali profesora Poesena z problematyką badań nad ewolucją środowiska obszarów lessowych (w warunkach gospodarki człowieka), prowadzonymi w Instytucie Nauk o Ziemi UMCS. Pobyt gościa z Belgii dał okazję do dyskusji na temat zagadnień związanych z organizacją Sympozjum (profesor Poesen jest członkiem Komitetu Naukowego). Omawiano również możliwości współpracy pomiędzy geomorfologami z Leuven i Lublina. Temu celowi służyło między innymi spotkanie z Prorektorem ds. Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej **prof. dr hab. Ryszardem Dębickim**.

WOJCIECH ZGŁOBICKI

Ogólnopolska Konferencja Naukowa w ramach „Dnia Jakości” na Wydziale Ekonomicznym UMCS

W dniu 22 maja 2009 roku już po raz siódmy w ramach tzw. „Dnia Jakości” na Wydziale Ekonomicznym odbyła się VII Ogólnopolska Konferencja Naukowa nt.: *Kapitał intelektualny w organizacji*. Organizatorami byli: Zakład Ekonomiki Jakości i Zarządzania Wiedzą oraz Studenckie Koło Zarządzania Jakością i Wiedzą. Celem Konferencji było ukazanie istoty kapitału intelektualnego oraz możliwości i sposobów jego pomiaru, pokazanie ważnych elementów kapitału intelektualnego, w tym wiedzy oraz marki. Ponadto zwrócono uwagę na kapitał ludzki jako szczególny element składowy kapitału intelektualnego.

W konferencji wzięli udział głównie studenci, członkowie kół naukowych zajmujących się problemami jakości, zarządzaniem kapitałem intelektualnym oraz wiedzą, ale nie zabrakło również pracowników naukowych i doktorantów. Otwarcia Konferencji dokonał Dziekan Wydziału Ekonomicznego **prof. dr hab. Jerzy Węclawski**.

Podczas konferencji poruszono najważniejsze kwestie dotyczące kapitału intelektualnego. Począwszy od definicji, poprzez najważniejsze składowe, pomiar i jego wartość, kończąc na wpływie i bardzo ważnej roli kapitału intelektualnego w procesie zarządzania przedsiębiorstwem. Temat ten nieodłącznie związany jest z wiedzą, dlatego też w wystąpieniach uwypuklana była kwestia zarządzania wiedzą i dostępu do informacji. W dobie kryzysu nie obyło się bez prezentacji na temat jego przyczyn i wpływu na organizację. Po każdej sesji dochodziło do ożywionej dyskusji, wymiany poglądów między uczestnikami, które zawsze owocowały wnioskami i podsumowaniami przez prowadzących sesję.

W ostatnim etapie konferencji został przeprowadzony konkurs dla studentów, na najlepiej wygłoszony referat. W konkursie wzięli udział wszyscy studenci prezentujący referaty podczas obrad. Poszczególne prezentacje były oceniane przez pozostałych uczestników. Laureatką konkursu została studentka Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie **Ilona Biczewska**, która

zaprezentowała referat pt.: *Retrospektywne spojrzenie na wiedzę i zarządzanie nią*. Drugie miejsce zajęli *ex equo*: **Oksana Sventakh** i jej prezentacja pt.: *The internal company goodwill: essence and problems of evaluation* oraz **Katarzyna Zgierska** wraz z **Bartłomiejem Suchodolskim** i ich referat pt.: *Zarządzanie kapitałem ludzkim w urzędach samorządu terytorialnego*. Nagrodą za najlepsze wystąpienia były pomoce dydaktyczne w postaci książek.

Konferencja stanowiła bardzo dobrą płaszczyznę dla wymiany wyników badań, poglądów pomiędzy przedstawicielami kół naukowych z wielu ośrodków naukowych z kraju oraz Ukrainy. Konferencję tego rodzaju uczą kreatywności, umożliwiają porównanie swoich umiejętności z innymi, stanowią możliwość zaprezentowania swoich poglądów, dodają odwagi w przewidywaniu strachu studentów przed publicznymi wystąpieniami. Są okazją do nawiązania kontaktów, także międzynarodowych, pomiędzy młodzieżą z różnych ośrodków naukowych. Zainteresowanie studentów tak ważną problematyką, jaką jest kapitał intelektualny i jego pomiar stanowi dowód na to, że rozumieją oni wagę i znaczenie zasobów niematerialnych we współczesnej rzeczywistości. Przywiązują także dużą wagę do wiedzy, która stanowi podstawę sukcesu organizacji funkcjonujących w warunkach zmienności bliższego i dalszego otoczenia.

Ukoronowaniem trudów studentów oraz pracowników naukowych jest książka pod redakcją **prof. dr hab. Elżbiety Skrzypek** pt.: *Kapitał intelektualny w organizacji*. Jest to publikacja wszystkich zebranych referatów recenzowanych przez członków Komitetu Naukowego. Książka liczy 264 strony formatu A3 i podzielona została na cztery rozdziały:

- I. Kapitał intelektualny w organizacji
- II. Wiedza jako podstawa kapitału intelektualnego
- III. Pomiar kapitału intelektualnego
- IV. Kapitał ludzki jako element kapitału intelektualnego

Wyrażamy wdzięczność opiekunowi naszego koła naukowego **prof. dr hab. Elżbiecie Skrzypek** za trud włożony w organizację kolejnej konferencji, za umiejętność zachęcenia nas do wytężonej pracy nad tak znaczącym dla społeczności akademickiej przedsięwzięciem naukowym. Konferencja to bardzo ważny projekt, który wymaga kreatywności i konsekwencji działania. Praca w naszym kole naukowym jest dla nas dobrą szkołą życia i przygotowania do pracy. Możliwość publikacji naszych prac, przy bardzo wysokich średnich ocenach oraz aktywności w organizacji, tworzy szansę na zgromadzenie dowodów naszej aktywności naukowej i organizacyjnej, co stwarza podstawę do ubiegania się o stypendia ministerialne, które stanowią ogromne wyróżnienie. Chcemy podkreślić, że Stypendium Ministra, na Wydziale Ekonomicznym naszego Uniwersytetu, od lat otrzymywali wyłącznie członkowie Studenckiego Koła Zarządzania Jakością i Wiedzą, a więc „jakościowcy”.

Jak wspomniano jest to siódma inicjatywa Zakładu Ekonomiki Jakości i Zarządzania Wiedzą oraz Studenckiego Koła Zarządzania Jakością i Wiedzą, która na trwałe wpisała się w kalendarz wydarzeń na Wydziale Ekonomicznym UMCS w Lublinie, a uczestnicy obrad wyrazili przekonanie, że za rok nie może zabraknąć tak ważnej VIII już Ogólnopolskiej Konferencji, dlatego z ufnością patrzymy w przyszłość i serdecznie zapraszamy za rok.

MICHAŁ OPIOŁA

Profesor Jean-Denis Mouton z Uniwersytetu Nancy 2 honorowym profesorem UMCS

Dnia 28 maja 2009 roku na Wydziale Prawa i Administracji UMCS w Lublinie odbyła się uroczystość nadania tytułu honorowego profesora UMCS profesorowi Jean-Denis Mouton. Profesor Mouton jest francuskim prawnikiem związanym z ośrodkiem akademickim w Nancy. Na Uniwersytecie w Nancy ukończył studia i uzyskał kolejne stopnie w karierze naukowej. Obecnie jest profesorem na Wydziale Prawa Uniwersytetu Nancy 2 oraz w Centrum Uniwersyteckich Studiów Europejskich, a także wykładowcą na Uniwersytecie w Luksemburgu oraz w Instytucie Studiów Nauk Politycznych w Paryżu.

Profesor Mouton pełnił i nadal pełni szereg ważnych funkcji o charakterze administracyjnym i organizacyjnym w wielu francuskich i międzynarodowych instytucjach naukowych. Profesor jest: dyrektorem Maison des Pays d'Europe Centrale et Orientale w Nancy, dyrektorem naukowym Centre Mondial de la Paix, des Libertés et des Droits de l'Homme de Verdun. Ponadto jest członkiem: Naukowej Komisji Konsultacyjnej Uniwersytetu w Luksemburgu, Komitetu Konsultacyjnego Akademii Prawa Europejskiego w Trewirze, Francuskiego Stowarzyszenia Prawa Międzynarodowego oraz Komisji Studiów nad Wspólnotami Europejskimi oraz Conseil National des Universités. W latach

1992–2004 pełnił funkcję dyrektora Centre d'Etudes et de Recherches en Droit International et Européen. Od 1993 r. był dyrektorem Centrum Uniwersyteckich Studiów Europejskich. Funkcję tę sprawował do 2005 r. Jednocześnie od 1997 r. kierował studiami Diplôme d'Etudes Approfondies w dziedzinie prawa europejskiego. Obecnie pełni funkcję dyrektora Departamentu Prawnego Centrum Uniwersyteckich Studiów Europejskich przy Uniwersytecie Nancy 2.

Zainteresowania badawcze Profesora skupiają się wokół międzynarodowego prawa publicznego oraz europejskiego prawa wspólnotowego. Profesor szczególnie uwagę poświęca międzynarodowej ochronie praw człowieka oraz

problematyce obywatelstwa w europejskim prawie wspólnotowym.

Historia współpracy między Centrum Uniwersyteckich Studiów Europejskich w Nancy, w którym funkcję dyrektora pełni profesor Jean-Denis Mouton, a Katedrą Prawa Wspólnot Europejskich UMCS kierowaną przez prof. dr. hab. Ryszarda Skubisza jest długa. Katedra Prawa Wspólnot Europejskich powstała na Wydziale Prawa i Administracji UMCS w 1993 r. Powstanie Katedry zbiegło się w czasie z wejściem w życie Układu Europejskiego ustanawiającego stowarzyszenie między Polską a Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi. Katedra Prawa Wspólnot Europejskich uzyskała status Katedry im. Jean Monnet. Cechą systemu katedr Jean Monnet jest pomoc organizacyjna Komisji Europejskiej świadczona tym katedrom. Z zasad obowiązujących system katedr Jean Monnet wynika obowiązek współpracy z ośrodkami akademickimi z państw członkowskich „starej” Unii. W latach 90. Katedra Prawa Wspólnot Europejskich rozpoczęła współpracę z kilkoma ośrodkami zagranicznymi we Francji i Niemczech. Najbardziej owocna i wszechstronna była współpraca z Centrum Uniwersyteckich Studiów Europejskich, kierowanym przez profesora Mouton, i przebiegała w kilku płaszczyznach. Do Lublina wielokrotnie przyjeżdżał profesor Mouton oraz inni pracownicy związani z Uniwersytetem w Nancy. Prowadzili tutaj wykłady dla studentów prawa i ekonomii. Pracownicy UMCS wyjeżdżali również na wykłady do Nancy. Publikowane były także

teksty naukowe pracowników UMCS we Francji i Uniwersytetu Nancy 2 w Polsce. W podręczniku *Prawo europejskie*, który powstał w Katedrze Prawa Wspólnot Europejskich, profesor Mouton miał także swój udział.

W ramach współpracy polsko-francuskiej najbardziej owocna okazała się możliwość studiowania przez młodych pracowników nauki na Uniwersytecie w Nancy. W ten sposób wielu absolwentów Wydziału Prawa i Administracji UMCS, jak również absolwentów innych kierunków, takich jak ekonomia i politologia, mogło studiować we Francji, zapoznawać się z problematyką prawną, społeczną i ekonomiczną integracji europejskiej, pogłębiając przy tym znajomość języka francuskiego. Dla pracowników Katedry Prawa Wspólnot Europejskich wyjazdy te stworzyły możliwość poznania francuskich standardów nauczania prawa wspólnotowego, co miało znaczenie dla poziomu zajęć prowadzonych dla polskich studentów. Była to również dla nich okazja do zdobywania materiałów i prowadzenia studiów w zakresie tematów swoich prac doktorskich. Po powrocie prace te były finalizowane na Wydziale Prawa i Administracji UMCS. Dotyczyły one styku polskiego i europejskiego prawa własności przemysłowej, jako jednej z wiodących dziedzin w spektrum badawczym Katedry. O poziomie rozpraw doktorskich świadczy fakt otrzymywania wielu nagród państwowych, w tym Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Osiągnięcia w dziedzinie edukacji i badań naukowych prowadzonych w ramach Katedry Prawa Wspólnot Europejskich oraz przez innych pracowników Wydziału Prawa i Administracji UMCS zostały dostrzeżone również z zewnątrz. W listopadzie 2008 r. Światowa Organizacja Własności Intelektualnej (agenda ONZ) z siedzibą w Genewie przyznała UMCS nagrodę za osiągnięcia w dziedzinie innowacji i edukacji oraz badań nad własnością intelektualną. Nie byłoby to możliwe, gdyby nie wieloletnia współpraca Katedry Prawa Wspólnot Europejskich z Centrum Uniwersyteckich Studiów Europejskich w Nancy i osobiście z profesorem Mouton.

Osiągnięcia Działu Projektów i Funduszy Zewnętrznych

W ramach bieżącej działalności w okresie od marca do czerwca 2009 r. Dział Projektów i Funduszy Zewnętrznych uczestniczył między innymi w następujących przedsięwzięciach:

- W odpowiedzi na konkursy zamknięte nr 1 i 2/POKL/4.1.1/2009 oraz nr 1/POKL/4.1.2/2009, ogłoszone przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego złożono do Instytucji Pośredniczącej 9 wniosków o dofinansowanie projektów z sześciu Wydziałów UMCS, na łączną kwotę przekraczającą 56 mln złotych, z których po pozytywnej ocenie formalnej do oceny merytorycznej przekazanych zostało 8 wniosków. Również w marcu złożono 7 wniosków o dofinansowanie realizacji projektów w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego na łączną kwotę około 3,5 mln zł. Projekty przewidują wsparcie dla trzech Wydziałów UMCS oraz Działu Współpracy z Zagranicą i Koordynacji Programów Międzynarodowych. Wszystkie złożone wnioski uzyskały pozytywną ocenę formalną i przekazane zostały do oceny merytorycznej.
- Kontynuowana jest realizacja trzech projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007–2013:
 - „Pedagogiczne Kwalifikacyjne Studia Podyplomowe – Przygotowanie do roli nauczyciela przedmiotów zawodowych” (www.nauczycielpz.umcs.lublin.pl)
 - „Nowoczesne metody i techniki kształcenia w UMCS. Wzmocnienie potencjału dydaktycznego Wydziału MFil” (www.e-mfii.umcs.lublin.pl)
 - „Uniwersytet otwarty na jutro” (www.pracasocjalna.umcs.lublin.pl)
- Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej otrzymał decyzję o przyznaniu dofinansowania na reali-

zację dwóch projektów złożonych w odpowiedzi na konkurs zamknięty nr 7/POKL/9.4/2008, ogłoszony przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego:

- „Zarządzanie i administrowanie oświatą – studia podyplomowe dla osób z obszarów wiejskich woj. lubelskiego zatrudnionych w oświacie”, który będzie realizowany na Wydziale Ekonomii
 - „Lepsza szkoła – podyplomowe studia kwalifikacyjne z zakresu Terapii Pedagogicznej i Pedagogiki Opiekuńczo-Wychowawczej dla nauczycieli z terenów wiejskich woj. lubelskiego”, który będzie realizowany na Wydziale Pedagogiki i Psychologii.
- W dniach 28 i 29 maja 2009 r. zorganizowana została wizyta studyjna w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Uczestnicy odwiedzili Sekcję ds. Programów Międzynarodowych Działu Programów Badawczych UJ oraz Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu CITTRU – jednostki zajmujące się pozyskiwaniem funduszy oraz biorące udział w realizacji projektów. Celem wizyty była wymiana doświadczeń i dobrych praktyk związanych z procesem pozyskiwania środków zewnętrznych, a także realizacji projektów.

Zapraszamy do odwiedzania strony internetowej Działu Projektów i Funduszy Zewnętrznych znajdującej się pod adresem www.umcs.lublin.pl/projekty, na której na bieżąco zamieszczane są informacje dotyczące m.in. nowych konkursów, wyników oceny wniosków, szkoleń i konferencji z dziedziny pozyskiwania funduszy zewnętrznych oraz realizacji projektów.

MAGDALENA PAPROCKA

Kolekcja alternatywna – wystawa stałych realizacji – Stara Akademia Centrum Kultury 29 maja – 3 lipca 2009. **Uczestnicy wystawy:** Magda Bicz, Tomasz Bielak, Jarosław Koziara, Paulina Kara, Katarzyna Cichoń i Michał Stachyra, Jan Gryka, Robert Kuśmirowski, Daniel Gierulski, Eliza Galey, PSF (Cezary Klimaszewski, Tomasz Kozak, Tomasz Malec), Anna Nawrot, Kamil Stańczak, Jacek Wierzchoś, Mariusz Tarkawian.

Ostatnia taka wystawa w Galerii Białej!

Kolekcja alternatywna jest kontynuacją *Remontu Generalnego*, ogólnopolskiej wystawy zbiorowej zrealizowanej przez Galerię Białą w czerwcu 2008 roku. Artystyczne wątki, które powstały w czasie jej trwania dały asumpt do rozwinięcia w bardziej radykalnym brzmieniu. Wystawa ta ma charakter wyłącznie realizacyjny. Powstały jedynie stałe realizacje typu *in situ*, które mogą funkcjonować wyłącznie w tych przestrzeniach Starej Akademii i nigdzie więcej. Mogą być zniszczone lub zachowane jako np. potencjalna kolekcja aktualnej sztuki.

Od 2005 roku w przestrzeniach Starej Akademii Galeria Biała zorganizowała następujące wystawy: *Nova Biała*, *Transgresja wyobraźni* i wspomniany już *Remont Generalny*. Uczestniczyło w nich kilkudziesięciu artystów zarówno z Lublina, jak też z całej Polski. Obecna prezentacja jest prawdopodobnie zakończeniem tego procesu, którego sens zawiera się w odnowieniu, w renesansie świadomości. Dlatego też proponujemy refleksję, która odnosi się również do istniejących kolekcji sztuki zarówno tych lubelskich, jak i ogólnopolskich, które w istocie rzeczy dopiero kiełkują i są raczej namiastką kolekcji funkcjonujących na świecie. Prawdopodobnie Luwru mieć i tak tu nie będziemy nigdy, jednak rozsądne wydaje się usiłowanie, aby tworzyć kolekcje, mogące być aktualne i aktywne dzisiaj, co nie znaczy, że nie powinny pozostać jako trwałe sens i dorobek artystów tutaj i dzisiaj pracujących.

Wysiłek kilkudziesięciu artystów spowodował, że pomieszczenia Starej Akademii zaczęły funkcjonować jako niezwykle istotne i atrakcyjne miejsce związane ze sztuką i dla sztuki. Ożyły przestrzenie i zaczynają inspirować coraz to nowymi znaczeniami. Zmienił swoje oblicze wirydarz! Pulsująca żółć symbolicznie wyznacza miejsce duchowej kontemplacji, która była tu obecna jakiś czas temu, a teraz powróciła jako „złota lawa” przeciskająca się przez

szpary i szczeliny jego posadzki. Realizacja **Leona Tarasewicza** wniosła kolejną warstwę znaczeń i stała się propozycją do poszukiwania sensu głębszego niż ten, który jest widzialny.

Wystawie biorą udział studenci, absolwenci i pracownicy Wydziału Artystycznego UMCS. Jedynym wyjątkiem jest **Tomek Bielak**, który ukończył ASP w Gdańsku, ale powrócił do Lublina. Kilkanaście realizacji mieści się w salach, korytarzach i klatce schodowej, stanowiąc spójną całość jako rodzaj specyficznej kolekcji. Jej alternatywność polega przede wszystkim na tym, że artystyczne interwencje w większości przypadków są realizacjami, które powstały w i wobec zastanych przestrzeni i mogą być wyłącznie zniszczone bądź zachowane jako stałe projekty publiczne. Oczywiście w warunkach lubelskich jest to raczej marzenie, ale właściwie Galeria Biała realizuje je już prawie 25 lat i niekiedy one się spełniają (patrz Kuśmirowski, Tarkawian, Tarasewicz). Alternatywność tej kolekcji wobec już istniejących polega również na tym, że poniesiony koszt na jej realizację jest zbliżony do ceny zakupu drobnego tzw. dzieła do publicznych kolekcji typu Zachęta. W naszym rozumieniu kolekcji można ją powołać jako spójny, komplementarny zbiór już za bardzo drobne pieniądze, pokrywające wła-

Paulina Kara

ściwie koszty materiałów. Może to być jednocześnie propozycja emocjonalnie aktywna, znaczeniowo aktualna i nośna. Wystawa jest kontekstualnym przejawem żywej poszukującej sztuki rozumianej jako głos raczej młodego pokolenia artystów, którzy już niedługo mogą szukać szczęścia w Warszawie (patrz Cichoń i Stachyra), bo tu na miejscu właściwie nikt ich nie chce. Lubelska Zachęta zakupiła do tej pory jedną pracę **Elizy Galey** i grupy PSF. Wydaje się, że nie jest to zachęcający motyw do tego, aby młodzi artyści czuli, że mogą tworzyć w Lublinie i w dodatku będą mogli jakoś tu przeżyć. Galeria Biała zajmując się od zawsze młodymi artystami, nadaje im status tychże i zapewnia przetrwanie w czasie i po studiach nawet kilka lat. Niestety ten wygenerowany mechanizm nie jest końcem a jedynie początkiem i możliwością, którą to sami artyści muszą udźwignąć. W Lublinie nie jest to takie łatwe i właściwie wolnych artystów tutaj nie mamy. Mogą się czuć nimi wyłącznie Ci, którzy mają stałe zatrudnienie na Wydziale Artystycznym. Ale artystów, którzy nie muszą być zatrudnieni właściwie nie mamy i mieć ich w najbliższej przyszłości nie będziemy. Nawet w skali ogólnopolskiej większość artystów o randze międzynarodowej również etatowo pracuje na akademiach czy uniwersytetach (Bałka, Tarasewicz, Kuśmirowski).

Kolekcja Alternatywna jest również projekcją tego, co jest możliwe jako artystyczna realność. Tworzenie kolekcji tzw. obrazkowych ma sens wyłącznie komercyjny, ale niewątpliwie dla sztuki większy sens zawarty jest w formach, które nie są przenośnymi gadżetami mogącymi funkcjonować na rynku sztuki. Radykalne gesty artystów nie mają wymiaru komercyjnego, są raczej przejawem poszukiwania nowych sensów w sztuce. Sztuce rozumianej jako najwyższa, intelektualna wartość cywilizacji, w której funkcjonujemy. Jeżeli społeczeństwo się rozwija i uczestniczy w globalnych procesach, wówczas sztuka ma swoje uprawnienie i staje się alternatywnym głosem w dyskursie społecznym a nie specjalistycznym wewnętrznym, dotyczącym tylko sztuki. W tym rozumieniu kolekcje jako takie mają swój sens, ale pod warunkiem, że są aktualne i aktywne w powyższym procesie tworzenia nowego i aktualnego świata. Funkcjonujące lubelskie kolekcje niestety tych warunków raczej nie spełniają, stąd też nasze poszukiwania alternatywne.

Cała wystawa krąży wokół monumentalnego korytarza **Mariusza Tarkawiana**, który rozpoczął jego realizację w 2007 roku. *Kolokwium z historii sztuki i cywilizacji* rozciąga się na kilkuset metrach kwadratowych XVIII-wiecznego klasztornej korytarza. Rysunkowy fresk na ścianach jest narracją od czasów rytów naskalnych aż do dnia dzisiejszego. W przewodniku wystawy **Piotr Pękala** napisał: *Artysta rysuje swoją kolekcję dzieł, tworząc przekrojowy obraz sztuki od prehistorii aż po chwilę obecną. Ponadto jest to zbiór, którego nie można zdjąć ze ścian i zabrać do domu, tym samym nie da się go włączyć do żadnej innej kolekcji. [...] Jedyne miejsce, gdzie ma szansę funkcjonować jest to przestrzeń kolekcjonerska naszej pamięci. I co ciekawe wspominając te klasyczne dzieła rozrzucone na ścianie nie będziemy przywoływać ich rzeczywistych kształtów, lecz ten sugestywny sposób ich odtworzenia.*

Kolejną radykalną realizację, choć w zupełnie innej formie przedstawili **Katarzyna Cichoń** i **Michał Stachyra**. *Artyści do wy-*

Mariusz Tarkawian

jęcia to tytuł ich pracy i jakby sens całego przedsięwzięcia. Na dużym barwnym wydruku Kasia i Michał w erotycznych pozach reklamują swoje usługi. Na towarzyszącej ulotce czytamy: Chcesz mieć zdjęcie, na którym będziesz wyglądać jak gwiazda filmowa? A może życzysz sobie królewski portret olejny? Chcesz by Twoją teściową skrecało z zazdrości, gdy zobaczy Twój mural w salonie? A sąsiad płakał, po nocach przypominając sobie sesję zdjęciową Twojej żony? Nie czekaj!!! Tylko teraz po niższej, okazyjnej cenie możesz zamówić sesję fotograficzną, portret olejny lub fresk na ścianie. Spełnimy wszystkie Twoje marzenia, nawet te najbardziej skryte.

Anna Nawrot

Zadzwoni Teraz!!! Tu nr telefonu oraz e-maile. Co ciekawe jest to ich realna oferta w sensie zarówno artystycznym, jak i zarobkowym. Ten niezwykle przewrotny gest jest jednocześnie symptomatycznym gestem dotyczącym wielu młodych artystów polskich, którzy chcąc być artystami muszą w jakiś inny sposób zarabiać na życie, aby przeżyć, bo z tzw. sztuki nie jest to możliwe. Alternatywność tej propozycji mieści się również w radykalnym oglądzie przestrzeni sztuki, która staje się fajna jedynie dla nielicznych. Decyzyjne warszawskie źródło szczęścia staje się takim dla niewielu wybranych. Pozostali sami muszą sobie poradzić.

Kolejną alternatywną propozycję przygotował **Jarosław Kozia**, eksponując w małych słoiczkach mocz. Ustawione obok niemalże muzealne eksponaty zawierające ten sam płyn, tylko że sprzed kilkunastu lat. Ustawione osobno w szczelnie zamkniętych słoiczkach różnobarwne kurioza tworzą „kolekcję” żyjącą własnym życiem. Artysta odnajduje w moczu paradoksalnie wiele z właściwości dzieła sztuki. Artefaktu, w którym zawarte są piętrzące się informacje i korespondencje. Bo przecież na podstawie tego codziennego produktu w laboratorium możemy się dowiedzieć niemalże nieskończenie wiele o danej osobie.

Paulina Kara zbudowała współczesną Wieżę Babel i umieściła ją w zainscenizowanym placu zabaw. Po jej stopniach pną się malutkie postacie znane z ostatnich dekad naszej najnowszej historii od historii Polaków z okresu II Rzeczypospolitej, poprzez Jana Pawła II, Lecha Wałęsę, a na Dodzie kończąc. Kilkadziesiąt figurek podąża ku nieosiągalnej górze. Wieża ostatecznie stała się ironicznym obrazem rzeczywistości utworzonej przez znanych i nieznaną „ojców założycieli” albo mówiąc inaczej „ojców przedstawicieli”. [...] Obok tych złych znajdują się również ci dobrzy, wspólnie pogrążeni we wspólnej zabawie. Krucha konstrukcja współczesnej Wieży Babel rozpada się już nie z nieznaności obcych języków, lecz z powodu tworzenia osobistych narracji przez postaci ów stan rzeczy współtworzących.

Kamil Stańczak zrealizował obiekt w postaci rosnącego drzewa, oplecionego hydraulicznymi rurami, wśród których pełzają zmutowane plastikowe zwierzątka. Całość pokryta jasną piaskową barwą tworzy świat wyhodowany przez współczesną cywilizację odpadów i genetycznych technologii. Taki świat jest możliwy, gdzie drzewa funkcjonują dzięki sztucznemu ich podtrzymywaniu. Wszczępione inplanty stają się również drzewem a na tej bazie powstają mutacje żywych organizmów o nieznanym do tej pory wyglądzie. Wszyscy płacą koszty tej symbiozy: świat staje się jednobarwny.

W kolejnej realizacji **Anny Nawrot** pojawiły się skręcone w faliczne kształ-

Robert Kuśmirowski

ty w ciemnym, ciasnym i nastrojowym pomieszczeniu. Tym razem kobiecy pierwiastek pojawia się, podobnie jak poprzednio, w postaci właśnie wnętrza. Owa przestrzeń potraktowana symbolicznie przejmując rolę dawnych uwodzących sylwetek. Nagromadzenie barwnych elementów stanowi tkankę niemalże pulsującą życiem. Przestrzeń pożądająca wypełnienia. Krawaty, wspinając się niczym plemniki, oblepiają ściany tego symbolicznego organu. Każdy zdaje się wołać o swój personalny odpowiednik.

Tomasz Bielak postanowił zebrać dotychczas publikowane w gazecie au-

torskie wlepki i umieścić je w galerijnej przestrzeni. W wyniku tego „recyklingu” powstała osobliwa retrospektywa umożliwiająca nam zapoznanie się z kilkunastoma latami twórczości tego artysty w wielkim skrócie. Te niewielkie prasowe projekty w postaci quasi tapety często w sarkastyczny sposób odnoszą się do społecznych nastrojów czy zjawisk. Artysta w skrótowych rysunkach zakreśla kontur współczesnej polskości.

Robert Kuśmirowski tradycyjnie już zrealizował swoje pułapki, przypominając o czasach i rzeczach zdezcelowanych i mrocznych. Jedno z naj-

niejszych pomieszczeń na wystawie wypełniają dwie szachownice do gry. Jedna i druga dość obskurna. Pionkami do gry są obleśne fiołki i probówki z krzyżykiem i kreską. Można mieć wrażenie, że aura tego pomieszczenia sugeruje dość katastroficzną refleksję. Coś, co kojarzy się z walką o życie i zdrowie: leki, medykamenty, pigułki, mikstury i cała medyczna wiedza jest tu wyłącznie grą. Może jest tak, że nasz los jest nieubłagany i zapisany w innych księgach niż medyczne. Łyknienie tabletki z krzyżykiem lub z kreską nic nie zmienia. Ta szachownica sugeruje, że gracz, który zbije więcej pionków musi więcej ich połknąć. Zatem czy opłaca się wygrać?

Na wystawie *Kolekcja alternatywna* znajduje się znacznie więcej przykładów alternatywnych rozwiązań, które ze swej natury przekraczają kolekcjonerskie standardy. Wszystkie realizacje poszukują takich form wypowiedzi, które przestają być lekkim towarem, a raczej stają się ciężką informacją o ironicznie-traumatycznym brzmieniu. Nawet to, co możemy uznać jako np. piękne, z powodu przyzwyczajenia historyczno-sztucznych, okazuje się być jedynie złudzeniem. Nieco głębiej ujawnia się dramatyczny świat intencjonalnie komunikujący antyestetyczną zawartość. Sztuka staje się dyskursem wielowątkowych poszukiwań zarówno medialnych, jak i treściowych. Nie przedstawia prostych, bezpośrednich komunikatów, lecz dość zawiłe meandry łączące własną świadomość z aktualnym otoczeniem i historią cywilizacji. Tworzy niejednoznaczne światy pełne mistyfikacji, różnorodnych odniesień i tajemniczych form egzystencjalnych i artystycznych zarazem. *Kolekcja alternatywna* jest więc próbą ukazania tego, co może być istotne dla sztuki w jej brzmieniu radykalnym i aktualnym zarazem, co może stanowić o jej sensie i wartości w wymiarze niekomercyjnym i poszukującym.

JAN GRYKA

Cytaty pochodzą z tekstu Piotra Pękali zamieszczonym w przewodniku wystawy *Kolekcja alternatywna*, Galeria Biała, Lublin 2009

Polska i Europa Środkowa – demokratyzacja, konsolidacja, Europeizacja

W dniach 28 i 29 maja 2009 r. w Nałęczowie odbyła się konferencja naukowa: *Polska i Europa Środkowa – demokratyzacja, konsolidacja, Europeizacja*. Sesja odbyła się pod patronatem Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych oraz Wiceprzewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych Parlamentu Europejskiego **dr. Janusza Onyszkiewicza**, a została zorganizowana dzięki współpracy trzech ośrodków: Wydziału Politologii UMCS, Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie (**dr Ewa Nowak**, **dr hab. Wojciech Sokół**) oraz Instytutu Politologii Uniwersytetu Opolskiego (**dr Rafał Riedel**). Konferencja rozpoczęła się wystąpieniami władz uczelni: **prof. dr hab. Zdzisława Czarneckiego** (WSPiA), **prof. dr hab. Stanisława Michałowskiego** (UMCS) oraz **prof. dr hab. Lesława Koćwina** (UO) oraz wykładem inauguracyjnym, który wygłosił poseł **dr Janusz Onyszkiewicz**, poświęconym procesom integracji w Europie Środkowej. Podczas obrad plenarnych poruszano problemy integracji w regionie i definiowano fenomen europeizacji (**dr Tomasz Grosse**, Instytut Studiów Politycznych PAN, Instytut Spraw Publicznych, *Trzy nurty europeizacji w Polsce: geopolityka – demokracja – modernizacja*; **Dr Rafał Riedel**, Uniwersytet Opolski, **mgr Bartłomiej Nowak**, Centrum Stosunków Międzynarodowych w Warszawie, *Europeizacja: teoria, mechanizmy, agenda badawcza*).

Rozważano także nowy zakres polityczny i geograficzny „Europy Środkowej” (**dr hab. Waldemar Paruch**, UMCS, Uniwersytet Rzeszowski, **mgr Dorota Dzierżek**, UMCS, *Sens pojęcia Europa Środkowa w warunkach demokratyzacji i europeizacji regionu – przewartościowania i kontynuacja*; **prof. dr hab. Lesław Koćwin**, Uniwersytet Opolski, *Polska – Ukraina. Scenariusze politycznej reorganizacji Europy Środkowowschodniej*). Wiele miejsca poświęcono wielorakim wymiarom demokratyzacji i kryteriom teoretyczno-empirycznym procesów konsolidacji demokracji (**prof. dr hab. Zbigniew Blok**, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, *Krytyczna refleksja na temat teorii i kryteriów oceny demokratyzacji*; **prof. dr hab. Jan Garlicki**, Uniwersytet Warszawski, *Proces demokratyzacji w Polsce a społeczna akceptacja demokracji i zadowolenie z jej funkcjonowania*; **dr hab. Wojciech Sokół**, UMCS, *Ewolucja systemów partyjnych w państwach Europy Środkowej*; **dr Ewa Nowak**, UMCS, *Marketing polityczny a proces demokratyzacji i konsolidacji systemu politycznego*). Obradom w sekcjach panelowych towarzyszyły dyskusje koncentrujące się wokół problemu pozycji państw Europy Środkowej i ich obywateli w Europie i Unii Europejskiej oraz wzajemnego przenikania się i stymulacji procesów integracji, europeizacji oraz konsolidacji demokracji.

EWA NOWAK

Sezon na fotkę

Ciepły majowy weekend spędzili w Zwierzyńcu studenci ze Studentckiego Koła Fotografii Przyrodniczej, ucząc się trudnej sztuki fotografowania natury. W dniach od 8 do 10 maja odbyły się warsztaty fotograficzne, zorganizowane z pomocą finansową Rektora i Samorządu Studentów.

Marcin Woś, prezes SKFP powiedział: *Jest to nawiązanie do ubiegłorocznych warsztatów fotograficznych nad Jeziorem Krasnym. Inicjatywa ta okazała się strzałem w dziesiątkę, dlatego uznaliśmy że warto ją powtórzyć. Członkami Koła są studenci różnych wydziałów i kierunków, nie tylko biologicznych. Wspólny plener jest świetną okazją do wymiany doświadczeń. Wybraliśmy Zwierzyńiec ze względu na ciekawe położenie, pobliskie tereny chronione i mnóstwo dzikiej natury, która zawsze jest wdzięcznym modelem do fotografowania. W ciągu trzech dni odwiedzili-*

śmy m.in. Roztoczański Park Narodowy ze Stawami Echo i konikami polskimi, urokliwe wodospady w rezerwacie Czar-towe Pole, stare rozłożyste dęby w Górec-ku-Kościelnym i Zalew Rudka w Zwie-rzyńcu. Tak naprawdę tematem mogło być dosłownie wszystko, trzeba było tyl-ko znaleźć sposób na własną interpreta-cję tego, co znajduje się wokół nas.

Swoimi doświadczeniami dzielił się również z podopiecznymi dr hab. Marek Kucharczyk, członek Związku Polskich Fotografów Przyrody, a zarazem opiekun Koła. Nie zabrakło zatem zajęć typowo warsztatowych, rozwijających pomysłowość i fantazję w interpretacji tematu. Bo robienie dobrych zdjęć nie polega (niestety) tylko na naciśnięciu spustu w aparacie. Poza tym aparaty też są różne. Jak się jednak okazuje – muszą one być ani super specjalistyczne, ani niedrogie, żeby móc pochwalić się ciekawymi fotkami. Wystarczy sporo entuzjazmu i pasji, czego z całą pew-

nością warsztatowiczom nie można było odmówić. Bo ilu z nas chciałoby się wstać o 4 rano tylko po to, by prze-mierzyć mokrą od rosy łąkę w poszu-kiwaniu świtu? Studentom się chciało. W południe po wysuszeniu butów z dumą prezentowali zdjęcia wschodu słońca. Podczas warsztatów fotografo-wane było wszystko – od kropki rosy do koników polskich spokojnie pasą-cych się na przesmyku między stawami. Chociaż i tak niewątpliwie gwiazdą pleneru stał się łabędź, który gdy tylko zauważył ludzi na brzegu wychodził z wody, by wdzięcznie przechadzać się przed obiektywami. Pytanie czy robił to z własnej ptasiej próżności, czy w na-dziei na poczęstunek, pozostało nieste-ty bez odpowiedzi.

Oczywiście nie zabrakło czasu na roz-rywkę – było wieczorne śpiewanie przy ognisku, wspólne gotowanie oraz pły-wanie kajakami po Wieprzu. Zwłaszcza to ostatnie dostarczyło nie lada emocji.

FOT. M. WOŚ

Prywatyzacja pomimo kryzysu

20 maja 2009 roku na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie miała miejsce konferencja *Prywatyzacja pomimo kryzysu* pod honorowym patronatem Ministra Skarbu Państwa Aleksandra Grada. Konferencję otworzył Jego Magnificencja Rektor UMCS prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski oraz Dziekan Wydziału Ekonomicznego prof. dr hab. Jerzy Węclawski.

Jednym z zaproszonych gości był Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Skarbu Państwa dr Krzysztof Żuk, który wygłosił wykład poświęcony formom i znaczeniu prywatyzacji, wziął również udział w panelu dyskusyjnym *Kryzys gospodarczy, a przekształcenia w gospodarce*. Wspólnie z Nim w panelu wystąpili: prof. dr hab. Maciej Bałtowski oraz dr Mirosław Świetlicki, a dyskusję poprowadziła dr hab. Jolanta Szolno-Koguc. Podczas dyskusji padły ważne pytania oraz próba odpowiedzi na temat sensowności prywatyzacji w czasie kryzysu, roli pry-

watnych przedsiębiorstw w państwie, miejsca Polski na tle innych krajów. Pytania z sali dotyczyły zagrożeń dla suwerenności Państwa przez prywatyzację PZL Świdnik SA oraz nacjonalizacji w dobie kryzysu.

W trakcie konferencji odbyły się również prezentacje konkretnych przykładów prywatyzacji. Omówione zostały: przebieg i skutki prywatyzacji spółki Zakłady Azotowe „Puławy” SA oraz plany prywatyzacyjne spółki PGE Polska Grupa Energetyczna SA Zaproszonymi gośćmi byli Prezes Zarządu Zakładów Azotowych Puławy SA Paweł Jarczewski oraz Dyrektor Biura Fuzji i Przejęć PGE Polskiej Grupy Energetycznej SA Grzegorz Słupski.

Organizatorem konferencji było Koło Naukowe Ekonomistów UMCS. Zgłoszony przez Koło projekt *Własność to odpowiedzialność* został nagrodzony w konkursie Ministra Skarbu Państwa Aleksandra Grada na najlepsze projekty edukacyjne poświęcone własności prywatnej i prywatyzacji.

ADA DOBROWOLSKA

AGNIESZKA TOPOLSKA

DR HANNA WÓJCIK, mgr ANNA TUSTANOWSKA-STACHURA

Wyjazdowa sesja Rady Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi UMCS

Po raz 13 tegoroczne – wcale nie pechowe – przedwakacyjne posiedzenie Rady Wydziału BiNoZ odbyło się na terenie Ogrodu Botanicznego UMCS, podobnie jak pierwsze takie posiedzenie, które w 1997 roku zainicjował ówczesny Dziekan **prof. dr hab. Józef Wojtanowicz**. W tym roku również z ochotą przyjęliśmy zaproszenie Dyrektora Ogrodu **dr Macieja Kwiatkowskiego**.

W spotkaniu wzięło udział 50 osób, mimo zmiennej pogody i jeszcze gorzszych jej prognoz na cały dzień. Byliśmy jednak tylko niewielką grupką, bo jak wynika z informacji Pana Dyrektora średnia roczna frekwencja zwiedzających to 67 tys. osób.

Przez kilka godzin nie byliśmy w stanie obejść 21,25 ha powierzchni Ogrodu, ale odwiedziliśmy: Arboretum; Alpinarium; Rośliny Ozdobne „Pałacówka”; Rośliny użytkowe; Rośliny wodne; Szklarnie; Kolekcje roślinne; Rosarium i Rośliny biblijne. Szczególny zachwyt wzbudziły piękne kolekcje irysów, piwonii i bratków.

Podziwialiśmy też przepiękne kompozycje drzew i krzewów, szczególnie na stokach i wzdłuż traktów spacerowych.

Razem z Panem Dyrektorem oprowadzali nas po Ogródzie: **dr Grażyna Szymczak**, **mgr Krystyna Dąbrowska**, **dr Agnieszka Dąbrowska**, **mgr Kinga Misztal**, **mgr Zofia Trębaczewska-Smutek**, **mgr Krystyna Rysiak**, **dr Mykhaylo Chernetsky**, **mgr Ryszard Sawicki**.

W czasie spaceru po Ogródzie informację pracowników Ogrodu uzupełniali pracownicy naukowi naszego Wydziału. Pod hasłem *Co w trawie piszczy* – czyli o ciekawostkach botanicznych i klimatycznych mówili **prof. dr hab. Michał Kaszewski**, **dr Andrzej Gluza**, **prof. dr hab. Florian Świąś**, **prof. dr hab. Wiesław Mułenko**, **dr Hanna Wójcik** i **dr Maria Pedryc-Wrona**.

O historii Sławinka jako uzdrowiska i właściwościach leczniczych jego wód żelazistych opowiadał **prof. dr**

hab. Zbigniew Michalczyk. Jednak najwięcej wiedzy o Ogródzie Botanicznym, na każdy związany z tym miejscem temat, ma **prof. dr hab. Dominik Fijałkowski** – założyciel Ogrodu, którego wspomnień chętnie słuchaliśmy.

Spacer po Ogródzie urozmaicony był przerwą na drugie śniadanie w kawiarni u „Baby Jagi”, gdzie również miało miejsce zakończenie naszego spotkania. Przy ognisku z pieczonymi kiełbaskami i innymi frykasami Dyrektor Ogrodu zaskakiwał nas dowodami ogromnej gościnności i licznymi bardzo miłymi niespodziankami. Wszystkie Panie zostały obdarowane wiązkami kwiatów, a niektóre nawet kwiecistymi wiankami, wykonanymi przez panią **Krystynę Wójcik**.

MARIA MŁYNARSKA

XII Tydzień Samorządności

W dniach od 4 do 11 maja 2009 r. na Wydziale Politologii UMCS miało miejsce XII Tydzień Samorządności zorganizowany przez Naukowe Studenckie Koło Samorządowców. Cykl debat adresowany był do studentów lubelskich uczelni, mieszkańców miasta oraz przedstawicieli władz samorządowych. W pierwszym z paneli, prowadzonym przez **Wojciecha Sieradzona**, pt. *Wizerunek polityka a rola mediów* udział wzięli kandydaci do Parlamentu Europejskiego: **Marek Borowski**, **Jacek Czerniak**, **prof. Lena Kolarska-Bobińska**, **Paweł Widomski** i **Edward Wojtas**. Do opowieści i wrażeń kandydatów nt. kreowania własnego wizerunku odnieśli się przedstawiciele mediów: **Dariusz Kotlarz** – red. naczelny „Kuriera Lubelskiego”, oraz **Katarzyna Mieczkowska-Czerniak** – kierownik Akademickiej Grupy Medialnej UMCS. Uczestnicy spotkania zgodzili się, że media nie mogą funkcjonować bez polityków i *vice versa*. Z jednej strony, politykom – bez pośrednictwa mediów – trudniej byłoby nawiązać kontakt z wyborcami. Z drugiej, jak funkcjonowałyby telewizyjne kanały informacyjne „żyjące” z debat politycznych.

Środki UE dla Lubelszczyzny – Dlaczego jest tak źle, skoro jest tak dobrze – to tytuł drugiego dnia obrad, w którym udział wzięli: **Agnieszka Brzozowska** – Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, **Mariusz Dmowski** – Lubelski Urząd Wojewódzki, **Aneta Karasek** – Urząd Miasta Lublin, **dr Mariusz Sienkiewicz** – Prezes Zarządu Fundacji Centrum Rozwoju Lokal-

nego, **Elżbieta Kołodziej-Wnuk** – zastępca Prezydenta Lublina, **Krzysztof Kołtyś** – Burmistrz Janowa Lubelskiego i **Andrzej Rozwałka** – Wójt Gminy Markuszów. Prowadząca panel, **Izabela Niedźwiadek**, przedstawiła ranking gmin województwa lubelskiego, które najlepiej radzą sobie z pozyskiwaniem funduszy oraz wypunktowała bariery w absorpcji środków pomocowych. Samorządowcy podkreślali, iż potrzeby jednostek samorządu terytorialnego na Lubelszczyźnie wielokrotnie przewyższają dostępne środki. Inny wniosek wypływający z debaty to fakt, iż województwo lubelskie, w porównaniu z innymi regionami w Polsce, charakteryzuje się dużym rozdrobieniem projektów, tzn. realizowanych jest dużo projektów o niskiej wartości. Natomiast w innych częściach Polski wspierane są projekty o wysokiej wartości, przyczyniające się do rozwoju regionalnego. W województwie lubelskim natomiast każda gmina występuje z własnym pomysłem.

Dzień trzeci upłynął pod znakiem kultury. W debacie *Lublin – Europejską Stolicą Kultury 2016?* uczestniczyli: **Włodzimierz Wysocki** – zastępca Prezydenta Lublina, **Tomasz Pietrasiewicz** – Ośrodek Brama Grodzka-Teatr NN, **Piotr Franaszek** – Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, **Joanna Stachyra** – Stowarzyszenie Homo Faber, **Natasza Ziółkowska-Kurczuk** – Telewizja Polska SA, oddz. w Lublinie. Prowadzące: **Aleksandra Patron** i **Ewelina Żuchowska**, wprowadzając w problematykę debaty przedstawiły

sondę przeprowadzoną przez studentów NSKS wśród mieszkańców Lublina. Respondenci oceniali szansę miasta na otrzymanie tytułu Europejskiej Stolicy Kultury, wskazywali zabytki, którymi może pochwalić się gród nad Bystrzycą. Pojawiały się również głosy o niewielkiej ofercie kulturalnej oraz słabej promocji wydarzeń kulturalnych w mieście. Osoby zaangażowane w działalność kulturalną w mieście zgodnie podkreślili, że sam fakt starań o status Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 r. jest doskonałą okazją do promocji miasta.

Tego dnia odbył się także, skierowany do studentów I roku Politologii, Konkurs Wiedzy o Samorządzie Terytorialnym. Dla zwycięzców przewidziano nagrody książkowe, a główną wygraną były zagwarantowane miejsca na specjalizacji samorząd i polityka lokalna, która cieszy się największą popularnością wśród studentów politologii.

W czwartym dniu XII Tygodnia Samorządności **Agnieszka Kubas** z Fundacji Fundusz Inicjatyw przeprowadziła szkolenie dla członków NSKS pt. *Europejski Fundusz Społeczny: Od teorii do praktyki*.

XII Tydzień Samorządności zamknął panel dyskusyjny: *Białystok–Lublin–Rzeszów – rywalizacja czy współpraca?* Na zaproszenie prowadzącej spotkanie **Barbary Szwerługi** odpowiedzieli: **Tadeusz Truskolaski** – Prezydent Białegostoku, **Adam Wasilewski** – Prezydent Lublina i **Stanisław Sienko** – zastępca Prezydenta Rzeszowa. W panelu uczestniczył także **prof. Stanisław Michałowski** – Kierownik Zakładu Samorządów i Polityki Lokalnej Wydziału Politologii, Proroktor ds. Studenckich UMCS. Prezydenci zgodnie twierdzili, że stolice województw Polski Wschodniej nie rywalizują tylko współdziałają ze sobą, a najważniejszą płaszczyzną współpracy jest infrastruktura komunikacyjna (droga S19). Podkreślali, że doradztwo, kontakty i wymiana informacji między urzędnikami wymienionych miast trwa już od dłuższego czasu. Na zakończenie debaty prezydenci Lublina, Białegostoku i Rzeszowa – w obecności przedstawicieli mediów oraz licznie zgromadzonych studentów Wydziału Politologii – podpisali Deklarację Współpracy.

TEKST I ZDJĘCIA:
KATARZYNA KUĆ-CZAJKOWSKA

FOT. WOJCIECH BOBROWICZ

Takie tam..., czyli rozmowy ze sztuką i o sztuce

Wisława Szymborska w jednym ze swoich wierszy napisała: *niektórzy lubią poezję*. Całkiem wielu lubi poezję; niektórzy ją tworzą... – tak należałoby sparafrazować słowa Noblistki, by właściwie oddać atmosferę, która stała się udziałem tych wszystkich, którzy 27 maja 2009 roku znaleźli się w auli Wydziału Pedagogiki i Psychologii. Na promocji najnowszego tomiku poezji PROFESORA JANUSZA KIRENKI *Takie tam Portrety Refleksje Impresje* – bo o tym wydarzeniu mowa – stawili się: Władze i pracownicy Wydziału, studenci oraz Przyjaciele Autora.

Portrety

Prof. dr hab. Janusz Kirenko na co dzień jest Kierownikiem Zakładu Pedeutologii i Edukacji Zdrowotnej Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS, autorem i współautorem ponad 130 prac naukowych, w tym 14 książek; niedawno został wybrany na trzecią kadencję do pełnienia funkcji Dyrektora Instytutu Pedagogiki.

Prof. dr hab. Janusz Kirenko – po godzinach – artysta malarz maluje pejzaże, pisze ikony; uczestnik kilku wystaw indywidualnych i zbiorowych; poeta, autor trzech zbiorów haiku: *Nieodgadnione snu udreki* (2007), *W drażliwości swej* (2008) oraz wspomnianego już *Takie tam Portrety Refleksje Impresje* (2009).

Impresje

Do auli zaproszonych gości prowadziła żywa kolumnada – to uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej

TEATROTERAPIA, ubrani w czarne peleryny z różami w dłoniach, czuwaliby, by każdy z przybyłych bezbłędnie trafił na miejsce. A w środku? Widzów zgromadzonych przy kawiarnianych stolikach przeniesiono w czasie – do lat dwudziestych minionego stulecia: przyciemnione światła, standardy jazzowe w tle; strusie pióra, boa, zalotne spojrzenia pań i panów z lekką nutą dekadencji oraz nad wszystkim czuwający Kelner z kartą dań pełną wyszukanych i skrzących dowcipem ripost – a pomiędzy nimi, niczym piłeczka w werbalnym ping-pongu, odbijane dialogi i komentarze – ze swadą, humorem, inteligentną ironią opisujące otaczającą rzeczywistość:

...ludzi:
Człek
Głośno rozpoczął
Cichą wędrówkę
Przez życie

...ich przywary:
Lekkoduch
Skacząc po kwiatach
Zapomniał
O powinnościach

Leniwiec
Wstawał z rzadka
Wyłącznie w sprawach
Najwyższej wagi

...życiowe okoliczności:
Dzień imienin
Kontredans wielkich słów
Ku pomyślnej przyszłości
Zapewne i solenizanta

...i pojęcia:
Hedonizm
Poczucie szczęścia
Wykraczające poza
Granice przyzwoitości

Atrakcyjność
Zniewalający urok
Bytów ożywionych
W gustownym opakowaniu

Sądząc po brawach i uśmiechach na twarzach, zgromadzonej publiczności przypadła do gustu forma, w której przedstawiono dorobek ostatniego roku przemysłów Bohatera wieczoru, ujętych w krótkim i precyzyjnym kształcie haiku. Pomysłodawczynią przyjętej konwencji jest **mgr Urszula Bylica** (Zakład Pedagogiki Kultury). Wraz z nią wieczór przygotowali, a także wcielili się w role: **mgr Bartosz Dąbrowski** (Zakład Pedagogiki Kultury) oraz studenci specjalności Animator i Menedżer Kultury: **Dorota Zaniuk**, **Witold Łobejko**; na gitarze zagrał **Michał Lewartowicz**, a całość wyreżyserowała **Aleksandra Wróbel**. Całości kompozycji dopełnił pokaz tańca w wykonaniu **Liwii Tomaszewskiej** i **Grzegorza Demuchy**.

Refleksje

Na tym jednak spotkanie się nie skończyło – zaprezentowana poezja stała się punktem wyjścia do rozważań i refleksji dotyczących sztuki oraz jej roli we współczesnym świecie. Dyskusję panelową pod hasłem *Sztuka przyjacielem człowieka w nieprzyjnym świecie* poprowadziła **dr Barbara Jedlewska** z Zakładu Pedagogiki Kultury. Zaproszeni goście, dla których obcowanie ze sztuką stanowi chleb powszedni, odnosząc się

do własnych doświadczeń w tej dziedzinie, dowodzili, że właśnie dziś, w czasach, gdy ciągle dopada nas proza życia, towarzyszy nam codzienności są: pęd i pośpiech, bardzo potrzebujemy sztuki. **Prof. dr hab. Stanisław Popek** (UMCS) opowiedział o sile oddziaływania malarstwa, **prof. dr hab. Janusz Plisiecki** (UMCS) – o tym, jak film może wpływać na koleje ludzkiego życia; **red. Ewa Dados** (Polskie Radio Lublin) – podzieliła się swoimi spostrzeżeniami o tym, jak ważną rolę w życiu człowieka odgrywa poezja i człowiek, który nią drugiego człowieka zaraża, natomiast **Maria Pietrusza-Budzyńska** (WTZ Teatroterapia) ukazała teatr jako sposób na życie czy też, jak dawniej napisał poeta, niezbędną dziś *przeciw włóczęgi złego tarczę*.

W czasie dyskusji brzmiały istotne dla pedagogów słowa – nieważne, jaką dziedzinę sztuki sobie upodobamy; ważne, abyśmy pamiętali, że sztuka uczy wrażliwości. Pozwala spojrzeć na świat z innej perspektywy. Należy o tym pamiętać, bo, jak powiedziała E. Dados, *gdy przestaniemy być wrażliwi, to będzie bardzo smutno i bardzo źle*. Potrzebny jest przede wszystkim człowiek, który tę sztukę w różnych okolicznościach dostrzeże – jak się okazało, może być ona ukryta nawet w... szkolnej kotłowni, czego dowiódł swoimi wspomnieniami profesor Plisiecki – i poniesie dalej. Często tym człowiekiem jest właśnie pedagog, nauczyciel.

W czasie dyskusji padło wiele pytań: czy każda sztuka warta jest tego, by się z nią zaprzyjaźnić? Kto ma nas tej przyjaźni uczyć? Jak przyjaźnić się ze sztuką w nowym, rynkowym opakowaniu? Nie było możliwe udzielenie wyczerpującej odpowiedzi na wszystkie z nich. Ale – może stać się to punktem wyjścia do następnych dyskusji i kolejnych tego typu spotkań jak powiedział Dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii, **prof. dr hab. Ryszard Bera**, dziękując profesorowi J. Kirence, **dr Ewie Sarzyńskiej**, Prodziekan Wydziału PiP – inicjatorce spotkania oraz jego organizatorowi – Zakładowi Pedagogiki Kultury.

A na zakończenie – tradycyjnie – kwiaty, serdeczne życzenia, dedykacje i powtórzona raz jeszcze nadzieja, że koniec tego spotkania jest jednocześnie początkiem cyklu rozmów o sztuce i ze sztuką w roli głównej.

ANNA BIEGANOWSKA

Studencka wystawa na Juwenaliach

21 maja w ramach Juwenaliów w Sali Białej na Politechnice Lubelskiej odbyła się niecodzienna prezentacja kultury studenckiej. Studenci Zakładu Grafiki Warsztatowej i Eksperymentalnej ISP WA UMCS pod kierunkiem ad. II st. Alicji Snoch-Pawłowskiej i prof. Artura Popka przygotowali wystawę wkleśłodruku. Sala na Politechnice będzie stałym miejscem prezentacji dokonań studentów Wydziału Artystycznego.

W pierwszej części koncertu wystąpił Akademicki Chór Politechniki Lubelskiej pod dykcją ad. II st. **Elżbiety Krzezińskiej**, **prof. UMCS**. Zespół zaprezentował muzykę irlandzką, m.in. *Mszę celtycką* M. McGlynn. Koncert uzupełnił pokaz tańca irlandzkiego w wykonaniu tancerzy Szkoły Tańca Irlandzkiego „Ua Niall” przygotowanych przez **Natalię Bałut**. W drugiej części koncertu Sala Biała zamieniona tego wieczoru na kawiarnię artystyczną, sprzyjała jazzowej muzyce w wykonaniu studentów kierunku Jazz i muzyka estradowa IM UMCS, przygotowanych przez **mgr Tomasza Momota**. Wystąpili: **Olga Skrzypczak** i **Aleksandra Dąbrowska** – śpiew, **Łukasz Sierżęga** – saksofon, **Michał Gąsiorowski** – gitara elektryczna, **Sebastian Piech** – instrumenty klawiszowe, **Michał Kowalczyk** – gitara basowa, **Jakub Mikulski** – perkusja. Koncert zaszczylił swoją obecnością Prorektor ds. studenckich **PL prof. dr hab. inż. Stanisław Skowron**, Prodziekan ds. studenckich **WA**

UMCS dr hab. Mariusz Drzewiński, dyrektor IM UMCS **ad. II st. Beata Dąbrowska**, **prof. UMCS** oraz wielu pracowników Politechniki Lubelskiej.

Mamy nadzieję, że kontakty między studentami obu uczelni: UMCS i Politechniki będą, dzięki nowemu miejscu spotkań kulturalnych, częste i przyczynią się do prezentacji artystycznych, będąc jednocześnie okazją do poznawania się.

Tydzień Bibliotek 2009

Biblioteka UMCS po raz kolejny włączyła się do ogólnopolskich obchodów *Tygodnia Bibliotek*, organizując szereg imprez, promujących bibliotekę uniwersytecką nie tylko jako skarbnicę myśli ludzkiej utrwalonej na tradycyjnych nośnikach informacji, ale również jako nowoczesne centrum edukacji, informacji i kultury.

Tydzień Bibliotek jest programem Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, realizowanym od 2004 roku. Tegoroczna VI edycja TB odbywała się w dniach od 8 do 15 maja pod hasłem *Biblioteka to plus*, nawiązującego do kilkuletniego projektu rządowego *Biblioteka+*, mającego na celu znaczną poprawę funkcjonowania bibliotek w małych miastach i gminach. Uroczystego otwarcia *Tygodnia Bibliotek 2009* dokonał w dniu 8 maja **dr Bogusław Kasperek**, dyrektor Biblioteki UMCS, który w krótkim przemówieniu podkreślił znaczenie akcji TB dla promocji czytelnictwa i popularyzacji wiedzy o roli bibliotek w systemie nauki, edukacji, kultury i gospodarki. Następnie odbyła się prezentacja pod hasłem *Od linotypu do biblioteki cyfrowej*. Linotyp był pierwszym urządzeniem do mechanicznego składu tekstu, wykonywanego ręcznie aż do końca XIX wieku. Prezentowany w holu głównego budynku Biblioteki linotyp (typ H-14, wyprodukowany w 1973 r. w ZSRR) był w wyposażeniu drukarni uniwersyteckiej od marca 1973 r. do lipca 2003 r., a następnie został przekazany Muzeum UMCS. O historii linotypu, jego budowie i zasadach działania, a także o jego zaletach i wadach mówiła **mgr Alicja Magiera** z lubelskiej Izby Drukarstwa.

Zasoby Biblioteki Cyfrowej UMCS, tworzonej od ubiegłego roku, przedstawiła w swojej prezentacji *Z biblioteką w domu* **mgr Urszula Poślada** z Oddziału Informacji Naukowej BG UMCS. Omówione tu zostały główne kolekcje BC UMCS (dziedzictwo kulturowe, nauka i dydak-

Prezentacja *Od linotypu do biblioteki cyfrowej* zainaugurowała obchody *Tygodnia Bibliotek 2009* w Bibliotece Głównej UMCS

tyka oraz regionalia). Zaprezentowano przykłady najcenniejszych zabytków bibliofilskich ze zbiorów Biblioteki Głównej UMCS, jak również współczesne prace naukowe i dydaktyczne kadry uniwersyteckiej. Przedstawiono zadania i cele BC UMCS oraz jej główne walory użytkowania w sieci internetowej. Finałem tego dnia był koncert rockowego zespołu The Crows, który miał miejsce przed głównym budynkiem Biblioteki.

Kolejnym wydarzeniem *Tygodnia Bibliotek 2009* w dniu 11 maja był panel dyskusyjny zatytułowany *Czy to jeszcze horror? Literatura grozy i jej pogranicza*. Udział w nim wzięli: **Stefan Darda**, poeta i prozaik, **dr Anita Has-Tokarz** z Zakładu Czytelnictwa i Semiotyki Przekazu Informacji Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UMCS oraz **Krzysztof Księski**, prezes Lubelskiego Stowarzyszenia Fantastyki *Cytadela Syriusza*, animator kultury. Moderatorem panelu był **mgr Grzegorz Szczypa** z Oddziału Informacji Naukowej BG UMCS. Dyskusja panelowa koncentrowała się wokół zagadnień współczesnej literatury grozy. Za punkt wyjścia posłużyła powieść Stefana Dardy *Dom na wyrębach*, (ciesząc się tak dużą popularnością wśród czytelników, że została nominowana do prestiżowej nagrody czytelników literatury fantastycznej SFINKS). Ale nie tylko na podstawie tej

powieści uczestnicy panelu próbowali nakreślić wizję rozwoju gatunku fantastyki. Przytoczono wiele innych przykładów, by omówić istotę tej literatury i jej popularność. Poruszono także problematykę czytelnictwa literatury grozy i horroru wśród dzieci i młodzieży.

Interesujący program został przygotowany na *Salon Biblioteczny*, który miał miejsce w dniu 12 maja. Licznie przybyli goście, wśród których był Prorektor UMCS, **prof. dr hab. Ryszard Szczygieł**, wysłuchali koncertu klasycznej muzyki niemieckiej w wykonaniu uczniów Szkoły Muzycznej im. T. Szeligowskiego w Lublinie. Następnie w holu Informatorium **dr Bogusław Kasperek**, dyrektor Biblioteki UMCS dokonał otwarcia wystawy *Literacka Lubelszczyzna w I połowie XX wieku. Ze zbiorów Biblioteki Głównej UMCS*.

Zamierzeniem twórców wystawy było zaprezentowanie szerszej publiczności unikatowych druków z lat 1900–1939, wydawanych głównie w oficynach Lublina. Ze zbiorów bibliotecznych starano się wybrać te pozycje, które w sposób najbardziej reprezentatywny obrazowały powstanie w Lublinie ruchów literackich i artystycznych, mających wpływ ogólnopolskie. Pokazano m.in. tomiki poezji **Zdzisława Popowskiego**, **Stanisława Młodożeńca**, **Heleny Platty**, **Franciszki Arnsztajnowej**, **Kazimierza A. Jaworskiego**, **Józefa Łobodowskiego**,

Tadeusza Bocheńskiego, **Józefa Czechowicza**, **Bronisława L. Michalskiego**, **Adama Szczerbowskiego**. Z pism literacko-artystycznych na wystawie znalazły się pięknie ilustrowane: „W Słońce”, „Reflektor”, „Dźwigary”, „Pamiętnik Lubelski”, „Głos Lubelski” (i jego dwutygodniowy dodatek literacki „Koziołek”), „Nowe Życie”, „Kamena” i kilka innych nie mniej ciekawych czasopism. Oprawę ikonograficzną stanowiły pocztówki i fotografie, przedstawiające Lublin I połowy XX w. oraz afisze z imprez kulturalnych, które miały miejsce w latach 30. ubiegłego stulecia. Wystawę można było oglądać do końca maja w holu Informatorium, a wszystkie eksponaty zostaną wkrótce zdigitalizowane i udostępnione w Bibliotece Cyfrowej UMCS.

Punktem kulminacyjnym *Salonu Bibliotecznego* było spotkanie ze znanymi bibliofilami UMCS. Zaproszeni goście z dużym zainteresowaniem wysłuchali wystąpień **doc. dr. Jana Gurby**, **dr. Zbigniewa Józwicka** i **mgr. Antoniego Dudka**, którzy przedstawili działalność Lubelskiego Towarzystwa Miłośników Książki od momentu jego założenia w roku 1926 do chwili obecnej oraz historię Orderu Białego Kruka ze Słonecznikiem, opowiadali o swoich zamiłowaniach i pasjach bibliofilskich, zaprezentowali również swoje „trofea bibliofilskie”. Pan Antoni Dudek swoje cenne i ciekawe druki bibliofilskie, które można było oglądać podczas *Salonu Bibliotecznego*, przekazał w darze Bibliotece UMCS.

Na zakończenie *Tygodnia Bibliotek 2009* grupa bibliotekarzy akademickich udała się w dniu 15 maja na wycieczkę trasą: Sandomierz–Baranów–Ujazd, której głównym celem była wizyta w Bibliotece Diecezjalnej w Sandomierzu. Wyjazdy edukacyjno-krajoznawcze są organizowane przez Akademickie Koło Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Lublinie tradycyjnie w maju (z okazji *Dnia Bibliotekarza i Bibliotek*, przypadającego w dniu 8 maja).

Obchodom *Tygodnia Bibliotek 2009* na UMCS towarzyszyła, ciesząc się dużym zainteresowaniem wśród studentów, akcja *Uwolnij książkę!* Sygnalizujemy, że akcja ta jest kontynuowana, a regał do uwolnienia książek znajduje się w głównym budynku Biblioteki (hol na parterze).

ELŻBIETA GRZYBOWSKA

Seminarium naukowe *Literatura – Biblia – Filozofia*

15 maja 2009 roku w Instytucie Filologii Słowiańskiej UMCS odbyło się seminarium naukowe nt.: *Literatura – Biblia – Filozofia*. Było to drugie spotkanie z cyklu *Wiosenne Prezentacje*, zorganizowane przez kierownika Zakładu Literatury i Kultury Rosyjskiej XX–XXI wieku prof. dr hab. M. Cymborską-Lebodę. Wysłuchano wystąpień: mgr Ewy Stawinogi: *Człowiek – trzcina pytająca: symbolika krzyża w poezji Wiaczesława Iwanowa (na materiale wiersza „Крест зла”)*; mgr Eweliny Kułakowskiej: *„Wstydzę się więc istnieć” – o koncepcji wstydu w nowelistyce W. Briusowa w świetle europejskiej i rosyjskiej myśli filozoficznej*; mgr Małgorzaty Ułanek: *Эрос и эротика в повести Бориса Пастернака „Анеллесова черта”* oraz mgr Wandy Kubiak: *Вейнингерианство в цикле новелл Ивана Бунина „Темные аллеи”*.

Owysokim poziomie referatów, przygotowanych pod kierunkiem promotora, świadczy zarówno ranga tekstów, które były przedmiotem analiz naukowych jak i ambitna problematyka wystąpień. Celem dociekań w wystąpieniu mgr Stawinogi: *Człowiek – trzcina pytająca: symbolika krzyża w poezji Wiaczesława Iwanowa (na materiale wiersza „Крест зла”)* była próba odsłonięcia ambiwalentnej, „sprzecznościowej” semantyki krzyża w tekście rosyjskiego poety oraz skonfrontowanie dwóch przenikających się w utworze perspektyw: w centrum zainteresowania poety znajduje się zarówno Człowiek (Ecce Homo) – Ten, Który umarł na krzyżu, jak i ten, który w swojej sytuacji egzystencjalnej, musi zmierzyć się z konsekwencjami krzyża. Zagadnienie to zostało naświetlone w kontekście rozważań współczesnych biblistów – Anzelma Grüna oraz Johna R. W. Stotta.

Referat **mgr Kułakowskiej** poświęcony był koncepcji wstydu w nowelistyce rosyjskiego dekadenta W. Briusowa na przykładzie opowiadania *В подземной тюрьме*. Punktem wyjścia i inspiracją dla podjętych rozważań stała się myśl zaczerpnięta z dzieła Władimira Sołowiowa *Оправдание добра*, zgodnie z którą *wstydzę się* oznacza dla człowieka – *istnieć*,

być istotą moralną, posiadającą świadomość swej ludzkiej godności. Definiując istotę wstydu doktorantka rozpatrzyła ją zarówno w kontekście europejskiej (Arystoteles, B. Spinoza, E. Fromm, O. Weininger, G. Bataille), jak i rosyjskiej (W. Sołowiow, J. Lotman) – myśli filozoficznej.

Ważnym problemem badawczym zasygnalizowanym w referacie **mgr Ułanek**, było zagadnienie *Erosa i miłości erotycznej w opowieści „Linia Apellesa” B. Pasternaka*. Dokonując analizy sceny pocałunku głównych bohaterów utworu, prelegentka wykazała znaczenie tego cielesnego gestu, wiodącego ku metamorfozie zakochanych. Zwróciła również uwagę na metaforyczny sposób przedstawienia pocałunku, który nawiązuje do symboliki akwaticznej i oznacza początek nowego życia.

Z kolei w referacie **pt. Вейнингерианство в цикле новелл Ивана Бунина** **mgr Kubiak** dokonała próby porównania poglądów pisarza na relacje między kobietą i mężczyzną z wypowiedziami austriackiego filozofa Otto Weininger, autora kontrowersyjnej książki *Płeć i charakter*, która znalazła szeroki oddźwięk w społeczeństwie rosyjskim początku XX wieku. Analizie poddane zostało spojrzenie obu autorów na ciało kobiety, poszczególne aspekty kobiecości oraz jej znaczenie w życiu mężczyzny.

FOT. RYSZARD FILIPOWSKI

Uroczyste wręczenie dyplomu prof. dr hab. K. Sykutowi przez Rektora prof. dr hab. Andrzeja Dąbrowskiego i Dziekana Wydziału Chemii prof. dr hab. Władysława Janusza

Uroczystość odnowienia dyplomu doktorskiego prof. dr hab. Kazimierza Sykuta w 50. rocznicę nadania stopnia doktora nauk przyrodniczych

W dniu 21 maja 2009 r. w Auli im. prof. J. Ościka w gmachu Collegium Chemicum odbyła się uroczystość odnowienia dyplomu doktorskiego Prof. dr hab. Kazimierza Sykuta w 50. rocznicę nadania stopnia doktora nauk przyrodniczych.

Uroczystość otworzył Rektor UMCS prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski, po odśpiewaniu przez Chór Akademicki UMCS pieśni *Gaude Mater Polonia*. Następnie Dziekan Wydziału Chemii prof. dr hab. Władysław Janusz przedstawił dorobek i sylwetkę Jubilata, po czym Rektor i Dziekan dokonali uroczystego wręczenia dyplomu. Proroktor prof. dr hab. Stanisław Chibowski odczytał nadesłane z całego kraju liczne życzenia i gratulacje. Po wygłoszeniu okolicznościowego wykładu dostojny Jubilat zaprezentował fragmenty oryginalnej pracy doktorskiej z 1959 r. Po wykładzie z krótkim koncertem wystąpili: Łukasz Cholewiński (skrzypce) i Piotr Chilimoniuk (instrumenty klawiszowe). Po wykonaniu przez Chór tradycyjnego *Gaudeamus* Rektor zakończył uroczystość.

Profesor Kazimierz Sykut urodził się 5 października 1923 roku w Lublinie, gdzie ukończył Liceum i Gimnazjum im. Hetmana Jana Zamoyskiego. W latach 1945–1950 odbył studia chemiczne na Wydziale Przy-

rodniczym, Sekcja Chemia, UMCS. Losy Profesora związane są z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej od 64 lat, a więc od początków istnienia Uczelni, gdyż już na drugim roku studiów rozpoczął pracę na stanowisku zastępcy asystenta. W dniu 17 października 1959 roku Rada Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii UMCS nadała Kazimierzowi Sykutowi stopień doktora nauk przyrodniczych na podstawie złożonych egzaminów doktorskich z chemii i filozofii oraz przedłożonej pracy doktorskiej pt. *Zastosowanie układu Br_2/Br^- w mikrokalometrii*. Promotorem rozprawy był profesor Włodzimierz Hubicki. Dyplom doktorski oznaczony jest nr 4, a więc Profesor jest jednym z pierwszych doktorów wypromowanych na UMCS. W latach 1950–1959 Profesor Sykut zajmował się głównie kulometrią. Wtedy też dla potrzeb prowadzonych badań skonstruował aparat stanowiący wówczas nowość konstrukcyjną: miał bezpośredni odczyt cyfrowy i był programowany. Kolejne lata to badania nad elektrochemicznym wydzielaniem i rozdziałem oraz oczyszczaniem samaru, europu i iterbu, których

efektem była rozprawa habilitacyjna pt. *Badanie elektrolitycznego otrzymywania i składu amalgamatów $Sr-K$ w warunkach równowagi dynamicznej*, na podstawie której w roku 1967 otrzymał stopień doktora habilitowanego. Tytuł profesora uzyskał w roku 1982, a w roku 1992 został zatrudniony na stanowisku profesora zwyczajnego.

Lata 1970–1975 były trudnym, ale niezwykle owocnym okresem w działalności naukowej Profesora, gdyż w tym czasie organizował Zakład Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej, kształtował jego przyszły profil naukowy oraz dostrzegał współpracowników, w wyniku czego wyłoniły się trzy główne kierunki badawcze:

- badania w zakresie elektrod jonoselektywnych (uzyskano wiele patentów, sprzedano kilkaset elektrod odbiorcom w całym kraju),
- badania w zakresie kinetyki procesów elektrodowych (uwieńczone opracowaniem i ogłoszeniem reguły *cap-pair*, która była pierwszym w świecie sformułowaniem określającym warunki przyspieszania procesów elektrodowych przez związki organiczne),
- zagadnienia konstrukcji aparatury do badań elektrochemicznych (samodzielnie opracował koncepcję koncentratora EJS, z inspiracji Profesora i przy Jego znaczącym współudziale skonstruowano wiele urządzeń i aparatów, m.in.: polarograf z detekcją fazową, aparaturę do cyklicznej woltamperometrii, elektrodę dysk-pierścieni z oprzyrządowaniem, 8-stanowiskowy analizator programowany cyfrowo służący do seryjnych oznaczeń śladowych zawartości metali metodą odwróconej woltamperometrii).

Efektem wypracowanej tematyki badawczej było wykonanie 11 prac doktorskich przez wychowanków Profesora, z których czworo uzyskało stopień doktora habilitowanego. Profesor Sykut kierował Zakładem Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej nieprzerwanie w latach 1970–1994, do momentu przejścia na emeryturę.

Profesor Kazimierz Sykut wielokrotnie pełnił odpowiedzialne funkcje w Uniwersytecie, był między innymi: Prodziekanem Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii (1966–1970), Dziekanem Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii (1970–1972), Proroktorem

3-letni Kazimierz z dziadkiem Tomaszem i siostrą Barbarą (fot. z 1926 r.)

ds. dydaktycznych w latach 1972–1975, kiedy to rozpoczął i zorganizował proces kształcenia nauczycieli, Proroktorem ds. badań naukowych (1975–1981), Dyrektorem Instytutu Chemii (1981–1987). Był pierwszym Dziekanem powstałego w roku 1989 Wydziału Chemii UMCS, który utworzony został dzięki Jego zabiegom i ogromnemu zaangażowaniu.

Opublikował łącznie ponad 100 oryginalnych prac naukowych, jest współautorem szeregu patentów, a w roku 1981 otrzymał – wraz z zespołem – nagrodę Sekretarza Naukowego PAN za opracowanie i wdrożenie do produkcji elektrod jonoselektywnych. Pod kierunkiem Profesora wykonano około 150 prac magisterskich. Profesor uczestniczył w pracach wielu towarzystw i organizacji naukowych, takich jak: Europejska Komisja ds. Ochrony Środowiska UNESCO, Komitet Chemii Polskiej Akademii Nauk, Sekcja Nauk Chemicznych Komitetu Badań Naukowych, Instytut Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych. W latach 1977–1999 był członkiem Uczelnianego Komitetu ds. Redakcyjnych „Annales”, gdzie przez cały czas pełnił funkcję redaktora Sekcji Chemicznej. Za swoją działalność dydaktyczną, naukową i organizacyjną otrzymał wiele nagród i wyróżnień (m.in. Złoty Krzyż Zasługi (1967), Medal Komisji Edukacji Narodowej (1974), Medal MEN (1974), Zasłużony dla Lublina (1976), Krzyż Kawalerski OOP (1979), Krzyż Oficerski OOP (1986) i wiele będących uznaniem dla jego wyjątkowej pracy na wielu płaszczyznach. Wychował wiele pokoleń młodych ludzi, którym zaszczepił żylkę badacza i poszukiwacza nowych

rozwiązań, zawsze służąc radą i pomocą, dając przykład pracowitości i uczciwości.

Żadne słowa nie oddadzą bogactwa osobowości Profesora, gdyż poza działalnością naukową i organizacyjną, jest prawdziwym człowiekiem renesansu: znawca literatury, historii i muzyki poważnej, gra na skrzypcach i pasjonuje się wszystkim, co dotyczy budowy tego instrumentu, pasjonat fotografii i kolekcjoner aparatów fotograficznych, konstruktor różnych nietypowych wynalazków (np. w latach 80., gdy po wybudowaniu domu nad jeziorem okolicę opanowały komary skonstruował urządzenie wielkości pudełka zapalek, które wytwarzając ultradźwięki o określonej częstotliwości skutecznie odstraszało te owady), różdżkarz (wiele studni przy domkach nad jeziorem Łukcze i okolicznych Jego zdolnościom zawdzięcza swoje istnienie). Uprawiał taternictwo, narciarstwo, pasjonowały go motocykle (pierwszy motocykl, którego używał – Rayleigh – złożył samodzielnie, po kilku latach przesiadł się na firmową „de-kawę”). Nie ma praktycznie rzeczy, której nie potrafi zreperować, i nie ma znaczenia czy jest to samochód, telewizor,

jakiś drobiazg z biżuterii, urządzenie elektryczne, coś z branży krawieckiej czy szewskiej. Uprawia działkę, hoduje rośliny, wyszukując co ciekawsze okazy warzyw i kwiatów. Już będąc na emeryturze zgłębił tajniki wiedzy komputerowej, opanował zagadnienia dotyczące fotografii cyfrowej, co pozwala mu samodzielnie dokonywać obróbki zdjęć.

Profesor nadal aktywnie uczestniczy w codziennej działalności naszego Zakładu, dzieląc się z wychowankami i współpracownikami ogromną wiedzą i doświadczeniem, jakie zdobył w swoim długim, pracowitym życiu. Czyta najnowszą literaturę, nie tylko naukową, interesuje się pracami badawczymi prowadzonymi w Zakładzie, uczestniczy w poważnych dysputach naukowych. Wciąż pełen werwy i świeżych pomysłów oraz rzadko spotykanej życzliwości i bezinteresowności daje nam ciągle wspaniałe przykłady dobrego, pracowitego życia.

Ad multos annos, Profesorze!

TEKST: IWONA DĄBROWSKA
OPR. TECHN.: ZYGMUNT FEKNER

Galerię zdjęć z uroczystości można obejrzeć na stronie www.analityczna.umcs.lublin.pl.

V INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE FOR STUDENTS AND PHD STUDENTS

http://bioweb.franko.lviv.ua/postup2009/index_ua.htm
“YOUTH AND PROGRESS OF BIOLOGY” IN LVIV

W dniach od 12 do 15 maja 2009 roku w Narodowym Uniwersytecie imienia Ivana Franko we Lwowie odbyła się V Międzynarodowa Konferencja Studentów i Doktorantów *Młodość i postęp w Biologii*. Studenci z naszego Wydziału uczestniczyli w niej po raz drugi (pierwszy raz w roku ubiegłym). Na wyjazd „na koszt własny” zdecydowało się 15 osób – 8 osób ze Studenckiego Koła Biochemików UMCS (Marcin Gulba, Joanna Kud, Katarzyna Kos, Jan Kuske, Paweł Pastor, Wioletta Polubiec, Marta Rusek i Katarzyna Szymańska) oraz 7 osób ze Studenckiego Koła Naukowego Biotechnologów UMCS Mikron (Jolanta Dominik, Magdalena Król, Bogna Majewska, Karolina Oszust, Karolina Pilipów, Joanna Pryzoń i Małgorzata Żurawska). Studenci SKN Biochemików prezentowali trzy plakaty – o mykotoksynach grzybów entomopatogennych (K. Kos), o wpływie czynników chemicznych na bioluminescencję opieńki miodowej (P. Pastor) i o enzymologii grzyba technicznej zgnilizny drewna czernidłaka domowego (J. Kuske). Studentka ze SKN Biotechnologów, K. Pilipów, prezentowała poster o betulinie. Za poster o mykotoksynach i poster o betulinie, K. Kos i K. Pilipów, otrzymały pierwsze miejsca w swoich grupach tematycznych.

Wizyta na Uniwersytecie w Briańsku

W dniach od 27 do 29 kwietnia br. delegacja Wydziału Humanistycznego UMCS w składzie: prof. dr hab. Henryk Gmiterek – dziekan dr hab. Jan Adamowski, prof. nadzw. – dyrektor Instytutu Kulturoznawstwa, dr hab. Michał Sajewicz, prof. nadzw. – Wicedyrektor Instytutu Filologii Słowiańskiej przebywała na Państwowym Uniwersytecie im. I.G. Pietrowskiego w Briańsku (Rosja). Celem wizyty, której głównym inicjatorem był prorektor tamtejszego Uniwersytetu prof. Siergiej I. Michalczenko, było ożywienie i rozszerzenie kierunków i form współpracy przewidzianych podpisaną przed paru laty ramową umową między UMCS i Uniwersytetem w Briańsku.

Briański Uniwersytet Państwowy jest uczelnią o nieco starszych niż UMCS korzeniach. Został utworzony w 1930 r. Dziś na 11 wydziałach kształci ok. 16 tys. studentów na poziomie licencjackim, magisterskim oraz doktoranckim. Dysponuje rozbudowaną bazą dydaktyczną oraz w miarę nowoczesnym zapleczem socjalno-bytowym (akademiki). Główny kampus uniwersytecki w wiosennym słońcu prezentował się całkiem okazale.

Już na samym początku wizyty nie zabrakło akcentów lubelskich. Obok gospodarzy, na dworcu witał nas dr Marcin Cybulski (w grudniu 2008 r. ukończył przewód doktorski z zakresu językoznawstwa na naszym Wydziale), który od paru lat pracuje w Briańsku jako lektor języka polskie-

go (wkrótce wraca do Lublina). Nie ma tam co prawda polonistyki, jest jednak kierunek zwany regionoznawstwem, w ramach którego około 40 studentów realizuje specjalność ukierunkowaną na historię, kulturę i współczesność Polski. Przyciąga on studentów zainteresowanych tą problematyką z odległych regionów Rosji, jedna ze studentek przyznała, że przyjechała do Briańska aż z Osetii Północnej.

W pierwszym dniu wizyty delegacja spotkała się z prorektorem S. I. Michalczenką, z którym odbyliśmy dłuższą rozmowę o naszych wzajemnych potrzebach, oczekiwaniach, ale i ofertach. Bardziej szczegółowo o kwestiach tych rozmawialiśmy z dziekanem Wydziału Historii

i Stosunków Międzynarodowych prof. Wiktorem P. Ranczyńskim oraz dziekanem Wydziału Filologicznego prof. Iriną A. Bikkulową, a także gronem ich współpracowników. Mieliśmy też okazję spotkać się ze studentami polskiej specjalności wspomnianego regionoznawstwa. Z rozmów tych wyłonił się program konkretnych przedsięwzięć, których realizacja byłaby możliwa w perspektywie najbliższych lat. Mogłyby on obejmować:

- wzajemne informowanie się o podejmowanych przedsięwzięciach naukowych (konferencje, sympozja, kongresy) mogących zainteresować drugą stronę oraz odpowiednio wcześnie zapraszanie do udziału w tych inicjatywach,
- zapraszanie do publikowania rezultatów badań w wydawnictwach zwartych i periodycznych partnera (np. „Res Historica”, „Annales UMCS”, „Etnolingwistyka”, „Kultura i Historia” – internetowe),
- podejmowanie wspólnych programów badawczych interesujących zainteresowanych pracowników naukowych bądź zespoły badawcze,
- podejmowanie wspólnych inicjatyw wydawniczych z zakresu szeroko rozumianej humanistyki (historia, literaturoznawstwo, językoznawstwo, kulturoznawstwo, bibliotekoznawstwo),
- recenzowanie ważniejszych wydawnictw partnera na łamach własnych wydawnictw periodycznych i informowanie o nich zainteresowane środowiska,

- wymiana publikacji naukowych partnera i przez to wzbogacanie zasobów bibliotecznych (biblioteka wydawnicza, biblioteki instytutowe),
- wymiana pracowników naukowo-dydaktycznych, uwzględniająca potrzeby badawcze i dydaktyczne partnera (staże naukowe, rocznie, prowadzenie zajęć dydaktycznych na zasadzie godzin zleconych według potrzeb i możliwości partnera),
- konsultacje dotyczące programów studiów, możliwości ich wzbogacenia o najbardziej aktualne osiągnięcia naukowe i metodyczne drugiej strony, możliwości kształtowania specjalizacji na poszczególnych kierunkach itp.,
- umożliwienie odbywania doktorantom staży naukowych u partnera celem przeprowadzenia kwerend, konsultacji z badaczami drugiej strony, doskonalenia językowego,
- wymiana grup studenckich (10 osób + opiekun) na pobyty do 2 tygodni, zapewnienie im programu umożliwiającego bliższe poznanie historii, kultury, tradycji i dnia dzisiejszego regionu, w którym działają obydwie Uniwersytety (np. Lubelszczyzna), na tle ogólnokrajowym,
- sprzyjanie, inicjowanie i rozszerzanie

współpracy między zainteresowanymi studenckimi kołami naukowymi (konferencje naukowe, obozy naukowe, praktyki językowe i krajoznawcze),

- pomoc w realizacji programu dydaktycznego poszczególnych kierunków studiów (np. filologia rosyjska, rosoznawstwo po stronie UMCS) poprzez przyjmowanie grup studentów (do 5 osób) na studia semestralne.

Interesującym projektem może być uzgodniona konferencja *Pogranicza słowiańskie*, którą obydwie ośrodki zorganizują wspólnie jesienią 2011 r. w Lublinie, zapraszając zainteresowanych badaczy także z innych krajów. Przedmiotem refleksji badawczej byłoby szerokie spektrum zagadnień, od historii poczynając poprzez aspekty kulturowe, religijne, językowe czy pogranicza w literaturze. Warto przy tym zauważyć, że przez terytorium dzisiejszej Briańszczyzny przebiegała niegdyś, przed 1667 r., granica Rzeczypospolitej Obojga Narodów i Rosji, czego konsekwencje – także według naszych gospodarzy – dostrzegalne są w sferze kulturowo-religijnej do dziś.

Uzgodniliśmy przy tym, że finansowanie poszczególnych punktów proponowanej współpracy odbywałoby się według uzgodnień podejmowanych przez dziekanów obydwu stron, z uwzględnieniem aktualnych możliwości finansowych. Zasadą powinno być, że strona przyjmująca zapewnia nieodpłatne zakwaterowanie przyjeżdżających pracowników i studentów, wyżywienie oraz realizację programu naukowo-dydaktycznego, strona wysyłająca ponosi koszty podróży i ubezpieczenia.

Briańsk, jeśli pominiemy enklawę królewiecką (kaliningradzką), należy do najbliższej Lublina położonych rosyjskich ośrodków akademickich. Znaleźliśmy tam interesujące, prężne środowisko uniwersyteckie, otwartych na świat i przyjaźnie nastawionych ludzi zarówno w gronie wykładowców, jak i wśród studentów. Rozwijanie kontaktów z tamtejszym uniwersytetem z pewnością przynieść może wiele pożytków obydwu stronom. Z naszej strony nie powinno zabraknąć determinacji, by relacje te uczynić częścią składową całokształtu relacji Wydziału Humanistycznego z partnerami zagranicznymi.

HENRYK GMITEREK

Wieczór poezji Karoliny Sułkowskiej

12 maja, w lubelskim klubie „Babie Lato”, miał miejsce wieczór poezji Karoliny Sułkowskiej, studentki III roku filologii romańskiej. Karolina Sułkowska, ur. w 1987 r. w Siedlcach, jest laureatką wielu konkursów poetyckich, m.in. Ogólnopolskiego Przeglądu twórczości Poetyckiej im. Jacka Kaczmarskiego w Warszawie. Publikowała w „Arkuszach Literackich”, w „Szafie”, w „Głosie Humanisty”. Niektóre jej utwory można także znaleźć w internetowym serwisie kulturalno-literackim „Pro Arte”.

Pytana o inspiracje, z niekłamnym entuzjazmem opowiada o twórczości francuskich symbolistów i egzystencjalistów. Z dużym uznaniem mówi o literaturze rosyjskiej. Jak sama przyznaje, najbezpieczniej czuje się w świecie snów, z dala od sensu dosłownego i nieznosnej jednoznaczności.

JOLANTA RACHWAŁSKA-REJCHWAŁD

A oto jeden z wierszy, jaki zaprezentowała na wieczorze autorskim:

podobno w Wenecji

podobno w Wenecji
pocałunki cichych zbiegów
opadają na dno gdzie śpią fundamenty
brodzących po kolana kamienic
i nie ma w tym nic nadzwyczajnego
tak chyba musi być – Wenecja i zbiegli w romansie
zakłęci w gondole
sunące po niewidzialnych ulicach

podobno większość mężczyzn
(choć usta respondentów
pomadują kłamstwem statystyki albo odwrotnie)
wybiera Kocice jak Małe czarne
podwyższając poziom męskości
w pudełku o nazwie 'ego'
bo nic nie smakuje lepiej
jak słodka gorycz
po szamotaninie z wdzięcznym papierkiem
tutdziez kokardką albo podwiązką

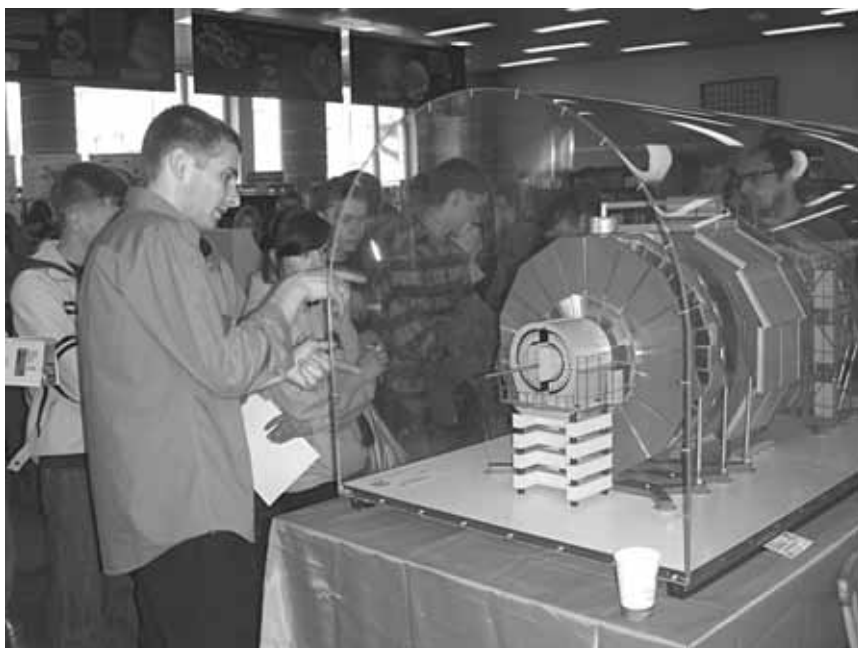
podobno kobieta jest istotą nieczystą
a jabłko dalej się turla
po wielopokoleniowym stole
z wyrzeźbionymi na nodze inicjałami
głowy rodziny rodzaju żeńskiego
(wiadomo, mówimy o liczbie pojedynczej)

mąż przed obiadem, kolacją czy inną konsumpcją
nie myje rąk po powszedniej orce
a jabłko dalej się turla
nadgryzione

czasem dzielę myśl na ćwiartki
najsłodsza choć z wbitym pestką goryczy
oddaję jemu z dużej litery
dwie pikantne rzucam hienom
przyczajonym pod schodami budynku
dla palących bądź niepalących na stosie
poradniki o życiowych celach
i relacjach damsko-męskich
sobie zostawiam kwaśną
żeby mięśnie twarzy (i nie tylko) nie zastygały
a grymas odpowiadał na zaczepki
tych mądrzejszych ode mnie

mówią, że jestem cicha, opanowana i stała
bez podobno
porównuję te cechy do właściwości powietrza
słyszysz czasem grom
jak przesywa drzewa aż drżą ściany domów?

Wielki Zderzacznik Hadronów LHC (Large Hadron Collider)

W dniach od 9 do 17 maja br. w godz. 9–18 w Muzeum i Bibliotece Głównej UMCS, eksponowana była wystawa *Wielki Zderzacznik Hadronów LHC (Large Hadron Collider)*, przygotowana przez fizyków z Politechniki Warszawskiej i innych polskich ośrodków uczestniczących w projektowaniu i budowie LHC oraz specjalnego zespołu detektorów.

Zderzacznik LHC to największe i jedno z najdroższych urządzeń badawczych skonstruowanych dotychczas przez człowieka. Potężny akcelerator, zwany zderzaczem, posiada obwód 27 km i jest ulokowany w tunelu pod ziemią na głębokości 100 m, na granicy szwajcarsko-francuskiej. Określenie zderzacznik pochodzi stąd, iż przyspieszane cząstki poruszają się w przeciwnych kierunkach, a ich tory przecinają się w 4 miejscach, w środku specjalnych detektorów (ATLAS, ALICE, CMS i LHCb). Przyspieszane będą protony oraz jadra ołowiu, które podlegają oddziaływaniom silnym, stąd określenie ich – hadronami.

Budowa i wyposażenie LHC kosztowało 6,5 mld franków szwajcarskich. Realizacja tego zamierzenia była możliwa dzięki zjednoczeniu wysiłków naukowych, technicznych, technologicznych i organizacyjnych 20 państw tworzących Europejską Organizację Badań Jądrowych – CERN. Polska jest pełnoprawnym członkiem CERN od roku 1991. CERN zatrudnia 2600

stałych pracowników oraz około 8000 naukowców i inżynierów reprezentujących ponad 500 instytucji naukowych i 80 narodowości. Obecnie w CERN pracuje 38 Polaków, statut użytkownika posiada 270 osób, zaś związki z tym ośrodkiem posiada 340 osób stale zatrudnionych w polskich instytucjach naukowych. Polscy fizycy są autorami lub współautorami jednej dziesiątej prac dotyczących badań prowadzonych w CERN. Podstawowym zadaniem ośrodka jest zapewnienie bezawaryjnej pracy urządzeń badawczych i pomoc w organizacji badań dla tak dużej grupy użytkowników.

Program badawczy CERN, bazujący na unikalnym asortymencie jego urządzeń, przyciąga naukowców z krajów członkowskich i z krajów stowarzyszonych – Stanów Zjednoczonych, Japonii, Kanady, Rosji, Chin, Izraela, Indii i innych.

Zastosowanie najnowszych technologii przy budowie LHC pozwoliło na osiągnięcie przez przyspieszane protony energii 7 TeV. Było to możliwe

po obniżeniu temperatury obwodów nadprzewodzących do ~2 K (tj. -271°C) – niższej niż w przestrzeni kosmicznej. Ciśnienie w rurze zderzacza obniżono do 10^{-13} atmosfery – o rząd wielkości lepszej niż na Księżycu. Przyspieszane protony osiągają prędkość równą 0,999999991 prędkości światła.

Do rejestracji rezultatów zderzeń dwu przeciwbieżnych wiązek protonów lub jąder ołowiu służą potężne detektory. Największy z nich ATLAS ma długość 45 m, wysokość 25 m, jego objętość jest równa połowie objętości katedry Nort Dame, zaś waży 7 000 ton – tyle co wieża Eiffla. W ciągu jednej sekundy zachodzić będzie około 600 mln zderzeń cząstek. Zderzenia te podlegać będą wstępnej selekcji. Przy pomocy specjalnego oprogramowania i sieci obliczeniowej w realnym czasie wybieranych będzie około 100 zderzeń na sekundę interesujących dla fizyków. Parametry tych zderzeń zostaną zapisane i będą podlegać dalszemu opracowaniu.

Problemy, które potencjalnie mogą być rozwiązane za pomocą zderzacza LHC mają wielkie znaczenie dla nauki, a szczególnie fizyki, kosmologii, a nawet filozofii. Wyniki badań zderzeń cząstek o olbrzymich energiach przybliżają nas do zrozumienia zjawisk, zachodzących w czasie, który miał miejsce tuż po Wielkim Wybuchu. Być może pozwolą odkryć brakujący element w Modelu Standardowym, którym jest bozon Higgsa. Część fizyków ma nadzieję na odkrycie cząstek supersymetrycznych. Znanie nam formy materii tworzą jedynie 4% materii Wszechświata. Być może badania przeprowadzone za pomocą zderzacza LHC pozwolą wyjaśnić charakter nieznaną 96% materii.

Rozwiązania i opracowania dokonane w CERN mają również zastosowania praktyczne w technice wysokiej próżni, kriogenice oraz detektorach stosowanych w medycynie. To w tym ośrodku powstała światowa sieć komputerowa. CERN jest kolebką WWW. Stworzył ją w roku 1989 pracownik CERN – **Tim Berners Lee**, pracując nad usprawnieniem wymiany informacji pomiędzy badaczami opracowującymi wyniki eksperymentów stworzył język HTML oraz protokół HTTP. Pierwszą opublikowaną stroną

WWW była <http://info.cern.ch/>, która jest nadal czynna. Oprogramowanie to zostało bezpłatnie przekazane do użytku publicznego.

Przy projektowaniu i budowie Wielkiego Zderzacza Hadronów, zastosowano najnowsze rozwiązania techniczne i technologiczne. CERN to symbol współpracy naukowej nie tylko Europy, ale i Świata. Połowa fizyków prowadzących badania w dziedzinie fizyki wysokich energii związana jest z tym ośrodkiem. Z tych powodów podjęliśmy trud przybliżenia szerszej społeczności naszego regionu tego ośrodka, ciekawych eksperymentów i zastosowań fizyki w życiu codziennym oraz problemów związanych z promieniowaniem jonizującym.

Wystawę otworzył Prorektor UMCS **prof. dr hab. Stanisław Chibowski**. Wśród zaproszonych gości byli m. in.: prezydent Lublina **Adam Wasilewski**, członek Zarządu miasta Lublina były Marszałek Województwa **Arkadiusz Bratkowski**, profesorowie Politechniki Lubelskiej, Uniwersytetu Medycznego i Uniwersytetu Przyrodniczego.

Na wystawie prezentowano model zderzacza LHC oraz detektorów ALICE, ATLAS, CMS, i LHCb. Pokazano również oryginalne fragmenty zderzacza: odcinek rury, w której przyspieszana jest wiązka, kawałek drutu nadprzewodzącego, elementy detektora słomkowego itp. Ponadto wystawiono wiele eksponatów demonstrujących zjawiska fizyczne. Można było wykonać szereg ciekawych eksperymentów, np. zmierzyć zawartość radioaktywnego radonu zawartego we wdychanym powietrzu, obejrzeć w komorze mgłowej ślady promieni jonizujących, sprawdzić natężenie promieniowania kosmicznego przenikającego nasze ciało, zmierzyć prędkość światła, obejrzeć działający model lewitującej kolei magnetycznej i inne.

Wystawę obejrzało około 3 000 osób. Byli to głównie uczniowie szkół średnich z naszego regionu, mieszkańcy naszego miasta oraz studenci lubelskich uczelni. Grupy zorganizowane rezerwowały wcześniej termin obejrzenia wystawy. Zwiedzanie rozpoczynali od wysłuchania 20 minutowego multimedialnego wykładu wprowadzającego.

Wystawa była dużym przedsięwzięciem organizacyjnym, obejmującym ponad 30 stanowisk ustawionych w pomieszczeniach Muzeum, na korytarzach i w Sali Czytelni Humanistycznej Biblioteki UMCS. Przy każdym z nich w sposób ciągły obecna była przynajmniej jedna osoba udzielająca wyjaśnień oraz pomagająca wykonać eksperyment. Trud merytorycznej obsługi wystawy wzięli na siebie pracownicy Instytutu Fizyki (36 osób) oraz studenci (86 osób) i doktoranci (15 osób) fizyki i chemii w sumie 137 osób. Koordynację ich pracy, w sposób wyjątkowo efektywny, prowadziła Dyrekcja Instytutu Fizyki. Na podkreślenie zasługuje wysoka jakość prelekcji i obsługi wystawy. Opinia ta dotyczy nie tylko pracowników, ale również studentów i doktorantów. Wszyscy eksperymetatorzy (prelegenci) zostali wprowadzeni w problematykę wystawy oraz otrzymali informację, gdzie szukać materiałów związanych z problematyką danego stoiska. Z obowiązku rozszerzenia swojej wiedzy, a potem przekazywania jej zwiedzającym, wywiązali się bardzo dobrze.

Eksponowanie tej wystawy w naszym ośrodku było możliwe dzięki zaangażowaniu wielu pracowników i służb technicznych Uczelni. Rozpakowanie i montaż wystawy wykonali pracownicy warsztatów mechanicznych fizyki i chemii, Działu Transportu, Sekcji Wodno-Kanalizacyjnej i Sekcji Elektrycznej.

Istotną rolę odegrała gościnność i życzliwość pracowników Biblioteki UMCS. Największą pracę wykonał **mgr Dariusz Boruch** (Muzeum UMCS) gospodarz całego przedsięwzięcia.

Składam wyrazy podziękowania Władzom Uczelni, Władzom Wydziału Matematyki Fizyki i Informatyki oraz Wydziału Chemii za wszechstronną pomoc, wsparcie i życzliwość, bez których ekspozycja tej wystawy w UMCS nie byłaby możliwa. Jestem pełen uznania dla wszystkich osób zaangażowanych w funkcjonowanie wystawy i serdecznie dziękuję za pomoc. Współpraca z Państwem była przyjemnością.

MIECZYŚLAW BUDZYŃSKI
KURATOR WYSTAWY **WIELKI ZDERZACZ HADRONÓW LHC**

Dobre wyniki UMCS w Akademickich Mistrzostwach Polski w siatkówce plażowej

Siatkówka plażowa dawno już przestała kojarzyć się z nadmorskimi plażami. Wyniki tegorocznych Mistrzostw udowodniły, że dobre zespoły akademickie w siatkówce plażowej są wszędzie, lecz nie nad morzem... Ostatnimi laty powstało bardzo wiele boisk do tej dyscypliny i to nie tylko nad różnego rodzaju akwenami. Przykładem są także boiska przy hali AOS UMCS, które z powodzeniem służą przygotowaniom naszych sekcji do Akademickich Mistrzostw Polski.

Akademickie Mistrzostwa Polski w siatkówce plażowej rozgrywane są w trzech etapach. Jest to istny maraton, gdyż cały cykl to zazwyczaj trzy-cztery kolejne majowe weekendy. Reprezentacja UMCS rozpoczęła rywalizację dobrym występem podczas eliminacji wojewódzkich – Akademickich Mistrzostw Województwa Lubelskiego. Organizatorem tych zawodów był Klub Uczelniany AZS UMCS, a odbyły się 16 maja na boiskach przy hali AOS UMCS. O ile w rywalizacji kobiet wszyscy liczyli na podopiecznego trenera **Jacka Rutkowskiego**, to wyniki sekcji męskiej stanowiły bardzo miłe zaskoczenie. **Joanna Łoś** i **Dominika Kołosińska** zajęły indywidualnie pierwsze miejsce, **Paulina Rudakowska** i **Paulina Watras** były czwarte, zaś na piątą pozycję zawody zakończyły **Małgorzata Broczkowska** i **Katarzyna Sidor**. Wyniki te pozwoliły na zajęcie pierwszego miejsca z olbrzymią przewagą nad drugim w klasyfikacji – lubelskim Uniwersytetem Medycznym. Wspominałem już o miłym zaskoczeniu ze strony męskiej reprezentacji naszej Uczelni. Co prawda **Arkadiusz Orlik** i **Łukasz Kozioł** byli typowani do walki o czołowe miejsca w lubelskich eliminacjach, jednak na ich zwycięstwo w klasyfikacji indywidualnej, przy jednoczesnych miejscach w pierwszej „szóstce” pozostałych naszych par, mało kto liczył. **Włodzimierz Kulikowicz** i **Michał Piłat** zajęli

trzecie miejsce, zaś **Paweł Dobrowolski** i **Kacper Strzałkowski** – szóste. Pozwoliło to męskiej sekcji UMCS na zajęcie, po długiej przerwie, pierwszego miejsca w klasyfikacji drużynowej.

Sześć par – trzy żeńskie i trzy męskie – w takim składzie ekipa UMCS udała się na turniej półfinałowy, który zorganizował AZS Woj. Lubelskiego w ośrodku Uniwersytetu Przyrodniczego nad jeziorem Piaseczno. Zawody odbyły się w dniach 21–24.05.2009 r., zaś rywalizowały w nich najlepsze pary z województw: lubelskiego, małopolskiego, podkarpackiego i świętokrzyskiego. O zajęcie dobrego miejsca było więc bardzo trudno. Sukces sprzed roku powtórzyła para Joanna Łoś / Dominika Kołosińska, które zajęły indywidualnie drugie miejsce i pewnie awansowały do ogólnopolskiego finału. Nie powiodło się natomiast pozostałym naszym parom żeńskim, które zajęły 14. i 17. miejsce. W turnieju męskim nasza najlepsza para – Arkadiusz Orlik i Łukasz Kozioł mogli cieszyć się z losowania. W pierwszej rundzie mieli wolny los, w drugiej pokonali drugi zespół AWF Kraków, by w meczu decydującym o awans trafić na drugi zespół Politechniki Lubelskiej, z którym w eliminacjach wojewódzkich wygrali aż 21:7! Ten mecz w niczym nie przypominał jednak poprzedniego pojedynku. Porażka 21:19 spowodowała, że nasz zespół musiał teraz walczyć o awans z pierwszym zespołem AWF Kraków. Kolejna porażka w identycznym stosunku – 21:19, pozwoliła na zajęcie jedynie dziesiątego miejsca. Do finału awansowało osiem najlepszych par. Pozostali nasi reprezentanci zakończyli zawody półfinałowe na 12. i 22. miejscu. Komplet wyników znajduje się na www.azs.lublin.pl.

Finał Akademickich Mistrzostw Polski w siatkówce plażowej został rozegrany w dniach od 29 do 31 maja 2009 r. na plażach gdańskiej dzielnicy Brzeźno, zaś jego organizatorem był AZS Gdańsk. Nasze reprezentantki, z racji zajęcia drugiego miejsca w półfinale, były zestawione podczas losowania. Teoretycznie słabszy rywal – Uniwersytet Łódzki okazał się jednak bardzo wymagającym przeciwnikiem. Porażka 21:14 w pierwszym meczu turnieju nie nastrajała więc optymistycznie. Kolejne mecze to wygrane z Uniwersytetem Ekonomicznym z Krakowa oraz lubelskim Uniwersyte-

tem Medycznym. W decydującej fazie rywalizacji nasz team przegrał jednak z Politechniką Łódzką stosunkiem setów 2:1 (od tej fazy turnieju gra toczyła się do dwóch wygranych setów). Tym samym Joanna i Dominika zajęły w finale miejsca XIII–XVI.

Warto także wspomnieć o wynikach drużynowych. Do klasyfikacji uczelni (oddzielnie dla kobiet i mężczyzn) były wliczane wyniki wszystkich trzech par. Dobre wyniki wszystkich naszych par, spowodowały, że drużyna żeńska zdobyła srebrny medal wśród uniwersytetów oraz piąte miejsce wśród wszystkich – sześćdziesięciu czterech – startujących uczelni. Ekipa męska zajęła natomiast szóste miejsce wśród uniwersytetów i szesnaste w gronie blisko siedemdziesięciu startujących uczelni. Wyniki w siatkówce plażowej osłodziły nieco naszym sekcjom zajęcie dalszych miejsc w rywalizacji w siatkówce.

Skład reprezentacji UMCS:

1. Joanna Łoś
2. Dominika Kołosińska
3. Paulina Rudakowska
4. Paulina Watras
5. Małgorzata Broczkowska
6. Katarzyna Sidor
7. Arkadiusz Orlik
8. Łukasz Kozioł
9. Włodzimierz Kulikowicz
10. Michał Piłat

11. Paweł Dobrowolski
 12. Kacper Strzałkowski
- Trener: Jacek Rutkowski**

Klasyfikacja uniwersytetów (kobiety)

1. Uniwersytet Łódzki
2. UMCS Lublin
3. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań
4. Uniwersytet Warszawski
5. Uniwersytet Jagielloński, Kraków
6. Uniwersytet Rzeszowski
7. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn
8. Uniwersytet Śląski, Katowice
9. Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń
10. Uniwersytet Wrocławski
11. Uniwersytet w Białymstoku
12. Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz
13. Uniwersytet Gdański

Klasyfikacja uniwersytetów (mężczyźni)

1. Uniwersytet Rzeszowski
2. Uniwersytet Szczeciński
3. Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn
4. Uniwersytet Zielonogórski
5. Uniwersytet Śląski Katowice
6. UMCS Lublin
7. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań
8. Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń
9. Uniwersytet Gdański
10. Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz
11. Katolicki Uniwersytet Lubelskie Jana Pawła II
12. Uniwersytet Jagielloński, Kraków
13. Uniwersytet Łódzki

**TEKST I ZDJĘCIA:
JAKUB KOSOWSKI**

UMCS najlepszym uniwersytetem w Akademickich Mistrzostwach Polski w piłce nożnej

Piłkarze UMCS w roku akademickim 2007/2008 odnieśli duży sukces, zdobywając srebrny medal w klasyfikacji uniwersytetów i siódme miejsce w finale Akademickich Mistrzostw Polski. W roku akademickim 2008/2009 na stanowisko trenera sekcji powrócił dr Tomasz Bielecki i wydawało się, że powtórzenie tego sukcesu będzie niezwykle trudne.

Dobrym prognostykiem były już eliminacje wojewódzkie – Akademickie Mistrzostwa Województwa Lubelskiego. Po wygranej w finale tych zawodów 1:0 z reprezentacją KUL, nasi piłkarze awansowali z pierwszego miejsca do półfinału. Turniej półfinałowy Akademickich Mistrzostw Polski odbył się w dniach od 13 do 15 maja 2009, zaś jego organizatorem był Klub Uczelniany AZS Uniwersytetu Jagiellońskiego. Turniej miał bardzo interesujący przebieg. UMCS trafił do grupy eliminacyjnej z lubelskim Uniwersytetem Przyrodniczym. Remis w tym meczu (1:1), dał obu drużynom szansę na awans. Podopieczni trenera **Tomasza Bieleckiego** zremisowali jednak z Uniwersytetem Rzeszowskim i to UP Lublin awansował z pierwszego miejsca do decydującej fazy rywalizacji. Tam oba lubelskie zespoły trafiły na niezwykle wymagających przeciwników. UP zremisował w regulaminowym

czasie z Politechniką Krakowską 0:0, zaś UMCS z Wszechnicą Świętokrzyską Kielce 1:1. O awansie zdecydować więc miały rzuty karne. W obu meczach zakończyły się one zwycięstwem lubelskich drużyn w identycznym stosunku – 5:4. Lublin jako jedyne miasto w Polsce w turnieju finałowym był reprezentowany przez dwie uczelnie. Nasz zespół zakwalifikował się więc do grona 8 najlepszych szkół wyższych w Polsce, a Uczelnia zdobyła złoty medal Akademickich Mistrzostw Polski w klasyfikacji uniwersytetów, gdyż w finale była jedynym uniwersytetem.

Turniej finałowy Akademickich Mistrzostw Polski został rozegrany w dniach od 25 do 28 maja 2009 r. w Olsztynie, a jego organizatorem był AZS Woj. Warmińsko-Mazurskiego. Przebieg tej części rywalizacji świadczył, że reprezentacja UMCS wyczerpała już wcześniej swój

limit szczęścia. Pomimo wielu doskonałych sytuacji, w całym turnieju nie potrafiła zdobyć bramki. Porażki w grupie eliminacyjnej z WSEZ Łódź i Politechniką Śląską Gliwice (po 0:1) oraz remis w PWSZ Konin spowodowały, że UMCS zajął ostatnie miejsce w grupie eliminacyjnej. Pierwszy mecz o miejsca 5–8 to znów lubelski pojedynek – UMCS – UP i kolejna porażka 0:1. Ostatni mecz turnieju – z Politechniką Śląską Gliwice (o 7. miejsce) to remis 0:0 i niezwykle dramatyczne rzuty karne, przegrane 8:9! **Ostatecznie nasza drużyna zajęła ósme miejsce w finale, będąc najlepszym uniwersytetem w tej edycji Akademickich Mistrzostw Polski!**

Najlepsze drużyny Akademickich Mistrzostw Polski 2008/2009:

1. Politechnika Opolska
2. WSEZ, Łódź
3. Politechnika Warszawska
4. PWSZ, Konin
5. Politechnika Gdańska
6. Uniwersytet Przyrodniczy, Lublin
7. Politechnika Śląska, Gliwice
8. UMCS, Lublin

Reprezentacja UMCS

1. Michał Szczypa – V r. Politologia
2. Paweł Porzucek – III r. Politologia
3. Patryk Niezbecki – II r. Politologia
4. Dominik Zuba – III r. Socjologia
5. Mateusz Pielach – II r. Prawo
6. Sebastian Klajda – I r. Zarządzanie i marketing
7. Jarosław Walęciuk – III r. Administracja
8. Wojciech Kramarz – II r. Politologia
9. Paweł Rutkowski – III r. Ekonomia
10. Mateusz Chmielnicki – V r. Politologia
11. Jakub Turewicz – I r. Finanse i rachunkowość
12. Krzysztof Buczyński – III r. Lingwistyka
13. Damian Masiuk – V r. Pedagogika
14. Wojciech Boniaszczuk – I r. Zarządzanie i marketing
15. Grzegorz Góral – IV r. Zarządzanie i marketing
16. Kamil Greguła – I r. Administracja
17. Jarosław Wyroślak – II r. Administracja
18. Artur Gadzicki – III r. Historia
19. Konrad Krzyszkowski – IV r. Prawo

dr Tomasz Bielecki – trener

**TEKST I ZDJĘCIA:
JAKUB KOSOWSKI**

Wyróżnienia dla pracowników Wydziału Ekonomicznego

W dniu 4 czerwca 2009 r. w Pałacu Lubomirskich w Warszawie – siedzibie Business Centre Club odbyła się Uroczysta Gala wręczenia Nagrody Dziekana Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej za najlepszą pracę naukową w Polsce z zakresu nauk o przedsiębiorstwie.

Celem Konkursu jest wspieranie rozwoju nowych idei w zakresie teorii i praktyki przedsiębiorstw oraz ich popularyzowanie w świecie nauki, a przede wszystkim wśród osób prowadzących działalność gospodarczą i w szeroko pojętym otoczeniu biznesu. Konkurs ukierunkowany jest również na rozwój współpracy badawczo-naukowej między sektorem przedsiębiorstw a sektorem nauki, a także instytucjami działającymi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości.

Założeniem Konkursu jest nagradzanie najlepszych i najbardziej inspirujących indywidualnych prac naukowych, wnoszących nowe wartości teoretyczne i praktyczne do dorobku nauk ekonomicznych, prac których autorzy wykazali się innowacyjnością badawczą w zakresie nauk o przedsiębiorstwie. W tym kontekście miło nam donieść, że wśród laureatów pierwszej edycji Konkursu znalazła się również pracownica Wydziału Ekonomicznego UMCS.

Nagrodę główną otrzymał **prof. dr hab. Adam Noga** (Akademia Leona Koźmińskiego w Warszawie) za książkę *Teorie przedsiębiorstw*, PWE, Warszawa 2008.

Natomiast wyróżnienia otrzymali: **dr Joanna Świdorska** (Zakład Bankowości na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) za książkę *Quasi-fundusze venture capital. Publiczne wsparcie innowacyjnych MSP*, Difin, Warszawa 2008; **prof. dr hab. Mieczysław Prystupa** (ALMAMER Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Warszawie), za książkę *Wycena nieruchomości i przedsiębiorstw w podejściu dochodowym*, ALMAMER Wyższa Szkoła Ekonomiczna, Warszawa 2008.

Nagrody przyznała Kapituła Konkursu, w której zasiadają znane i cenione osobistości ze świata nauki, biznesu i polityki: Robert G. Faris, Chairman Enterprise Investors Corporation, President Polish-American Enterprise Fund – Honorowy Przewodniczący Kapituły, prof. Jerzy Bieliński – Dziekan Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego, prof. Hanna Godlewska-Majkowska – Wicedyrektor Instytutu Przedsiębiorstwa KNOP SGH, prof. Marian Gorynia – Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, prof. Krzysztof Jajuga – Wydział Zarządzania, Informatyki i Finansów UE we Wrocławiu, prof. Krzysztof Oblój – Wydział Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, prof. Andrzej Wojtyła – członek Rady Polityki Pieniężnej (UE w Krakowie), prof. Andrzej Barczak – Prezes Oddziału PTE w Katowicach (AE w Katowicach), prof. Dariusz Zarzecki – Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego, Ryszard Kruk – doradca Zarządu Enterprise Investors Corporation.

FOT. IWONA BOROŃSKA

Profesor Zbigniew Hołda

W dniu 20 maja 2009 roku odszedł od nas na zawsze **PROF. DR HAB. ZBIGNIEW HOŁDA**; prawnik, uznany specjalista w zakresie prawa karnego wykonawczego i praw człowieka, wykładowca akademicki, autor wielu publikacji naukowych, adwokat; działacz na rzecz praw człowieka.

Profesor Zbigniew Hołda był wychowankiem i do 1991 roku pracownikiem Wydziału Prawa i Administracji UMCS. W 1990 objął stanowisko kierownika Katedry Prawa Penitencjarnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego.

W latach 1991–2003 roku związany z Instytutem Nauk Politycznych, a następnie Wydziałem Politologii UMCS jako założyciel i wieloletni kierownik Zakładu Praw Człowieka. Był prekursorem nauczania problematyki praw człowieka na poziomie akademickim w Polsce. Na Wydziale Politologii wiele lat prowadził wykłady i seminaria na temat ochrony praw człowieka, ucząc kolejne roczniki studentów politologii, stosunków międzynarodowych i dziennikarstwa, standardów praw człowieka i obywatela.

Był przykładem zaangażowania obywatelskiego. Jako działacz opozycji demokratycznej był internowany w stanie wojennym. Niestrudzony obrońca praw człowieka. Członek Komitetu Helsińskiego w Polsce, wiceprezes Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka.

W latach 1989–1997 pracował w Komisji ds. Reformy Prawa Karnego, a w latach 1999–2000 w Zespole ds. Nowelizacji Kodyfikacji Karnej przy Ministrze Sprawiedliwości. Był członkiem Komisji Prawniczej Polskiej Akademii Umiejętności, a w latach 2004–2007 – Europejskiego Komitetu Zapobiegania Torturom (Rada Europy).

W Zmarłym tracimy wspianego kolegę, przyjaciela i mistrza, człowieka o niepotykanej prawości, życzliwości, bezinteresowności, skromności i uroku osobistym. Na zawsze pozostanie w naszej pamięci.

PRACOWNICY I STUDENCI WYDZIAŁU POLITOLOGII

Pożegnaliśmy prof. dr hab. Zbigniewa Hołdę (1949–2009)

W dniu 25 maja br. na cmentarzu przy ulicy Lipowej w Lublinie odbył się pogrzeb naszego kolegi związkowego **śp. Zbigniewa Hołdy**. Zmarłego pożegnała rodzina, społeczność UMCS i UJ, środowisko prawnicze, Minister Sprawiedliwości, przedstawiciele władz lokalnych, przedstawiciele Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, Służby Więzienne oraz wielu przyjaciół i znajomych.

W uroczystościach pogrzebowych uczestniczyły poczty sztandarowe NSZZ „Solidarność” UMCS i Zarządu Regionu Środkowowschodniego NSZZ „Solidarność”. Mszę żałobną koncelebrowało kilku księży pod przewodnictwem dominikanina **o. Tomasza Dostatniego**, homilię wygłosił **o. Waław Osajca**. Po Mszy św. przemawiało wiele osób. Do działalności zwią-

kowej Zbigniewa Hołdy nawiązali m.in. **prof. dr hab. Wiesław Andrzej Kamiński** i **Danuta Kuroń**.

Zbyszek w 1980 roku aktywnie uczestniczył w tworzeniu NSZZ „Solidarność” UMCS. Po 13 grudnia 1981 roku prowadził działalność podziemną, był internowany. W 1988 roku został członkiem Grupy Roboczej na rzecz Relegalizacji NSZZ „Solidarność” powołanej przez KZ NSZZ „Solidarność” UMCS. W maju 1989 roku został delegatem NSZZ „Solidarność” UMCS na Walne Zebranie Delegatów Regionu Środkowowschodniego. W 1989 roku był członkiem Komitetu Obywatelskiego Solidarności w Lublinie. W latach 1990–1992 był członkiem Zarządu Regionu.

Zbyszek pomimo pracy na Uniwersytecie Jagiellońskim i pełnienia wielu funkcji publicznych utrzymywał kontakty z Komisją Zakładową NSZZ „Solidarność” UMCS niemal do ostatnich swoich dni.

KOMISJA ZAKŁADOWA NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

Na odejście śp. Zbyszka Hołdy

Zbyszek był jedną z postaci, które wiele znaczyły w moim życiu. Poznałem Go na początku lat 70. jako męża Gosi Bieleckiej serdecznej koleżanki mojej żony. Gdy dowiedziałem się, że pochodzi spod Gorlic, a więc z mojej Galicji, znaleźliśmy wspólne tematy galicyjskie. Potem wybuchła „Solidarność” – Zbyszek jako prawnik zaangażował się w regionie w MZKS, a potem w strukturach NSZZ „Solidarność”. Stan wojenny zastał Go w kościele na Kalinowszczyźnie. Dzięki temu nie został internowany zaraz 13 grudnia. Ukrywał się, ostrzegał, roznosił ulotki, dopadli Go chyba jeszcze przed Świętami Bożego Narodzenia. Dołączył do internowanych we Włodawie. Organizowaliśmy

pomoc dla internowanych i ich dzieci – „Wakacje z Bogiem”, Zbyszek wszedł do zespołu organizatorów. Ratował mnie i podtrzymywał na duchu gdy SB aresztowało nas i zabrało pieniądze. Pisma jego autorstwa do prokuratury w tym czasie, Jego autorstwa, to prawdziwe perełki prawnicze, szczególnie to w sprawie „aresztowania” mojego roweru. Potem „okrągły stół”, 4 czerwca 1989 roku i III Rzeczpospolita. Zbyszek zaangażował się w politykę, ja zostałem przewodniczącym NSZZ „Solidarność” na UMCS. Spierałem się ze Zbyskiem o lewicę laicką, Wałęsę, lustracje... ale zawsze ceniłem sobie Jego mądre uwagi. Wielu nie rozumie do dziś. Już mi nie wytłumaczysz...

JÓZEK KACZOR

UNIVERSITY OF IDAHO (USA) 21 MAJA 2009

UNIWERSYTETY ŚWIATA

Uniwersytet w Edynburgu III

(w epoce przemian)

Zdetronizowanie w 1689 roku **Jakuba II Stuarta** na długo podzieliło Szkotów na zwolenników utrzymania unii z Anglią i jakobitów pragnących powrotu na tron Stuartów. W Anglii nasiliły się naciśki, by wymusić na Szkocji nową unię polityczną. W Szkocji zwolennikami tej unii było prezbiteriańskie duchowieństwo, obawiające się powrotu katolickich Stuartów oraz bogate mieszczaństwo i część arystokracji z Nizin oczekujących ze związku z Anglią korzyści ekonomicznych. Duża część społeczeństwa, szczególnie przywiązani do niezależności mieszkańcy Wyżyn, była przekonana, że unia z Anglią oznacza utratę suwerenności Szkocji, która zaczęła odradzać się po rozwią-

zaniu w 1689 unii dynastycznej. Mimo że Szkoci w przeważającej mierze byli do unii nastawieni wrogo i – jak pisze N. Davies (s. 614) – nie wspierała jej ani historia, ani kultura, stała się ona faktem w 1707 roku. Obserwujący te zdarzenia z bliska **Daniel Defoe** pisał: *na całym świecie nie słyszano o silniejszym związku politycznym, w którym byłoby tak mało związku uczuciowego* (cyt. za Davies, s. 613). Defoe był wówczas, zdaniem Zabiegali (s. 206), angielskim propagandzistą popierającym unię ze Szkocją. Mimo unii Szkoci wywalczyli sobie niezależność Kościoła prezbiteriańskiego, część prawodawstwa oraz szkolnictwo. Na poparcie Anglii w realizacji swych interesów liczył establi-

shment Edynburga (Davies, s. 613). Oczekiwanie wspólnych korzyści gospodarczych było jednym z głównych powodów popierania unii. Przekonywał o tym Szkotów ich rodak **William Paterson**, najpotężniejszy ówczesny finansista i najbardziej przedsiębiorczy człowiek tamtej epoki, założyciel banku Anglii w 1694 roku (pierwszego tego typu banku na świecie).

Unia Szkocji z Anglią w 1707 roku stanowiła, zdaniem większości historyków, punkt zwrotny z dziejach Szkocji. Natomiast w historiografii angielskiej nie została dostrzeżona jako istotny fakt, a włączenie Szkocji do Anglii miało być największym szczęściem, jakie mogło spotkać Szkotów (Davies s. 580).

Wybitny angielski historyk **G. M. Trevelyan** opisując sytuację Szkocji na początku XVIII wieku, podkreśla jej zacofanie i ubóstwo materialne oraz niezwykle archaiczną, jego zdaniem, strukturę społeczną – „plemienne rządy górskich naczelników”, będących poza obrębem prawa i cywilizacji, jaka utrzymała się na obszarach angielskojęzycznych (Trevelyan, s. 577). Jego zdaniem nawet w Edynburgu, który był bezsprzecznie największym i najważniejszym miastem ówczesnej Szkocji, na głównej ulicy szyby w oknach były rzadkością. Równocześnie podkreśla, że Szkoci posiadają niezwykłą energię umysłową. Przyznaje dalej, że ludność Szkocji, cierpiąca niedostatek i żyjąca ciągle w ustroju feudalnym, była bardziej czytana w Biblii i zaznajomiona z rozumowaniem teologicznym niż jakiekolwiek inne społeczeństwo. Biedny, małe i izolowany naród szkocki był, zdaniem Trevelyana, najbardziej wykształconym, o najaktywniejszej umysłowości narodem w Europie (Trevelyan, 579). Brzmi to niezwykle w ustach angielskiego historyka, który dalej dodaje, że gdyby Szkoci użyli swoich wyćwiczonych umysłów i energicznego charakteru na polepszenie swego życiowego losu, to rezultaty mogłyby być zdumiewające. Taką wspaniałą okazję dla Szkotów, zdaniem Trevelyana, stworzyła unia, wg jego określenia, północnej Brytanii (Szkocja) z południową w 1707 roku. Unia zapewniła Szkocji udział w angielskim rozwoju cywilizacyjnym. Równocześnie przyznaje, że była ona ciężką ofiarą dla szkockiej dumy, mimo iż jego zdaniem oznaczała odebranie Szkocji jedynie nominalnej, a nie realnej niepodległości. Szkocja przystała na ten „targ” z Anglią niechętnie, ale otworzyło jej to drogę do przyszłej pomyślności (Trevelyan, s. 578). Dalej historyk przyznaje, że dzięki unii Anglia zdobyła nie tylko bezpieczeństwo polityczne, lecz również udział szkockich umysłów i charakterów w handlowym i politycznym rozwoju imperium.

Jak pisze Lipoński (s. 317), przynajmniej jeszcze przez pół wieku po unii z Anglią obserwujemy dramatyczne rozdarcie wśród Szkotów. Mieszkańcy Wyżyn dopatrzili się w unii zaprzędania się szkockich elit, Kościoła presbiteriańskiego, bogatego mieszczaństwa i części arystokracji „staremu wrogowi”. Do połowy XVIII wieku wybuchały kilkakrotnie

Szkoci w bitwie pod Culloden w 1746 roku, obraz Davida Moliera

powstania przeciwko panowaniu angielskiemu. Największe rozmiary i sukcesy osiągnęło powstanie z lat 1745–1746, kiedy niemal udało się przywrócić na tron „młodszego pretendenta” **Karola Edwarda Stuarta**, syna Pierwszego pretendenta Jakuba III Stuarta i **Marii Klementyny Sobieskiej**. Powstanie 1745 roku, określane jako „chwalebne dzieło”, było dużym, osobistym sukcesem księcia Karola Edwarda, nazywanego Bonnie Prince Charlie. Według niektórych historyków miał on nie tylko odwagę i osobisty urok, ale także coś z galanterii Polaków (Zabiegalik, s. 229). Mimo niezbyt wielkiego poparcia Karol Edward wkroczył w 1745 roku do Edynburga, zajmując pałac królewski w Holyrood

(Nemojowska s. 167). Wydawało się, że Edynburg stanie się po 150 latach ponownie królewskim miastem stołecznym. Jednak w Edynburgu jakobitów nie było zbyt wielu, a i poparcie w całej Szkocji niewystarczające, stąd mimo sukcesów po „wielkiej włóczędze” przez szkockie wrzosowiska wojska Karola Edwarda zostały w roku 1746 pod Cullodem zmasakrowane przez angielską artylerię. Sam książę ukryty przez jakobitkę **Flore McDonald** musiał ostatecznie potajemnie opuścić Szkocję. Mimo porażki jego walka przeszła do szkockiej legendy, a on sam zmarł w Rzymie w 1788 roku.

Po stłumieniu ostatniego powstania jakobitów rozpoczęła się pacyfikacja Wyżyn i Wysp Szkocji (Zabiegalik, s. 236).

Książę Karol Edward Stuart żegna się ze Szkocją, obraz J. B. McDonalda

Uroczystość położenia kamienia węgielnego pod New College w Edynburgu w 1789 r.

Równocześnie zakazano noszenia tradycyjnych strojów szkockich, kiltów i pielęgnowania innych tradycji. Zmieniono także zasoby własności ziemi, ograniczając prawa właścicieli dziedzicznych z Wyżyn. Oczyszczanie Wyżyn stanowiło gwałtowne zerwanie z wielowiekową tradycją i przyczyniło się do zniszczenia kultury gaelickiej i wyludnienia górskiej Szkocji (Zabiegalik, s. 238).

Wraz z wyćpieniem ducha jakobitizmu Szkocja została całkowicie włączona do imperium brytyjskiego. Zdaniem Lipońskiego (s. 317) Szkoci włączeni w potężny organizm państwa brytyjskiego kompensowali brak suwerenności, wykorzystując nowe możliwości, jakie stworzyło im brytyjskie imperium. Rozwijali przemysł, rolnictwo i handel, dostarczając kulturze angielskiej wielu wybitnych filozofów, uczonych, pisarzy i ekonomistów. Udział Szkotów w tworzeniu cywilizacji Wysp Brytyjskich w przekonaniu Lipońskiego rósł, a już w XVIII wieku nie ustępował dorobkowi angielskiemu (Lipoński, s. 317).

Pierwsze dwudziestolecie XVIII wieku w kulturze brytyjskiej określano mianem epoki augustiańskiej (*Augustan Age*). Kształtujące się wówczas ideały estetyczne nawiązywały, zdaniem prawnika i poety **Nicholasa Rove**, do epoki rzymskiego princepsa **Augusta Oktawiana** i stąd wywiódł on nazwę *Augustan Age* (Lipoński, s. 318). Był to czas szybkiego bogacenia się części społeczeństwa angielskiego i kształtowania się nowej elity biznesu, która zmieniła swe życie towarzyskie. Toczyło się ono już nie tylko na salonach, ale też w klubach, kawiarniach, herbaciarniach i pijalniach czekolady Londynu (Trevelyan II, s. 420).

Podczas gdy w Anglii kwitła epoka augustiańska, w której coraz większy udział mieli także przebywający tam Szkoci, w Edynburgu i na pozostałym terytorium kraju zaczął rysować się spór między zwolennikami surowego kalwinizmu a coraz liczniejszymi przedstawicielami Kościoła szkockiego, pragnącymi złagodzić niezwykle surowe rygory ortodoksyjnego presbiterianizmu. Zwolennikami bardziej otwartego Kościoła byli głównie przedstawiciele bogatego mieszczaństwa i wykształceni reprezentanci kręgów uniwersyteckich.

Zdaniem Trevelyana (II s. 420) Edynburg, mimo utraty funkcji stołecznych,

William Carstares, pryncypał uniwersytetu w Edynburgu w latach 1703–1715

Pałac w Holyrood w Edynburgu – „puste gniazdo” po Stuartach w XVIII wieku

po roku 1707 siedziby parlamentu i „pustego gniazda” po Stuartach na zamku Holyrood, pozostał najważniejszym miastem Szkocji. Był nadal ośrodkiem odrębnego prawa i sądownictwa szkockiego oraz siedzibą Synodu kościelnego. Edynburg z pierwszej połowy XIX wieku budził nawet uznanie angielskiego historyka jako miasto posiadające najokazalsze wówczas ulice Canongate i High Street oraz imponujący, ale tak samo jak pałac pusty zamek na skale (Trevelyan II, s. 420). Były to tylko pamiątki wspinałej przeszłości miasta i kraju. Nawet miejscowy poeta **Robert Fergusson** nazwał Edynburg Auld Reekie „kopający staruch”, co stanowiło aluzję do zadymienia miasta (Sampson, s. 556). Równocześnie było to miasto niezwykle spokojne i bezpieczne (Trevelyan II, s. 420). Ówczesny Edynburg stanowił przykład typu miasta francuskiego, które ze względów obronnych, zachowując dawne granice i mury, mogło się rozwijać tylko wysoko w górę, było więc przeciwieństwem swobodnego rozwoju nie mających charakteru obronnego miast angielskich.

W Edynburgu w pierwszej połowie XVIII wieku nie było jeszcze widać wpływu epoki augustiańskiej, ale ukazywały się już pierwsze gazety – „Gazette” i „Courant” – oraz zaczął zdobywać sobie większą popularność londyński „Spectator”.

Szkocja zachowała także własne odrębne szkolnictwo uporządkowane Ustawą o szkołach z 1695 roku. Nawet nienawidzący Szkotów **Jonathan Swift** pisał, że szkocka młodzież pod względem edukacji znacznie przewyższa angielską, a Daniel Defoe twierdził, że wśród

szlachty szkockiej, a nawet wśród służących, niewielu jest bez wykształcenia. W relacjach z uniwersytetu w Leydzie z 1705 roku czytamy, że powaga i pilność Szkotów bardzo kontrastuje z hulankami i rozpustą studiujących tam Anglików (Trevelyan II, s. 411).

Na uniwersytetach szkockich, podobnie jak angielskich, na początku XVIII wieku panował jednak zastój. Zmiany dokonujące się w Kościele szkockim umożliwiły niebawem pewne reformy, które rozpoczął uniwersytet w Edynburgu.

Głównym architektem reform na uniwersytecie edynburskim był **William Carstares**, następca ortodoksyjnego Rule’a na stanowisku pryncypała (1703–1715). Podobnie jak jego poprzednicy był presbiteriańskim działaczem państwowym, ale zaliczano go do nowoczesnych presbiterian związanych z dworem królewskim (*The University*, s. 60). Jego presbiterianizm miał być bardziej wszechogarniający i mniej podejrzliwy niż poprzednika. Był kapelanem i doradcą króla **Wilhelma III**. Podczas pobytu w Holandii poznał uniwersytet w Leydzie i uznał, że będzie to najwłaściwszy model dla uczelni w Edynburgu i w tym kierunku postanowił go reformować (*The University*, s. 60). Miał nawet nadzieję zainteresować Edynburgiem profesorów holenderskich. Pragnął uniwersytetu, który kształciłby duchowieństwo umiarkowane, odrzucające dotychczasowy rygorizm presbiterianizmu Kościoła szkockiego. Podobnie jak rada miasta chciał przyciągnąć na uniwersytet lepiej sytu-

owanych studentów zarówno z Anglii, jak i z zagranicy.

Carstares utworzył nowe katedry: anatomii i chemii. Ożywił praktycznie niedziałającą katedrę historii Kościoła. Na profesora teologii powołał umiarkowanego presbiterianina **Williamam Hamiltona**. Udało mu się także uzyskać od króla znaczną wówczas kwotę 300 funtów rocznie na potrzeby uniwersytetu. Za znaczące niepowodzenie uznał natomiast nieuzyskanie środków na otwarcie domu studenckiego dla studentów angielskich (*The University*, s. 60).

Istotą reform Carstaresa była reorganizacja systemu kształcenia. System regentów polegający na tym, że dana grupa studentów pozostawała przez wszystkie części kursu pod opieką jednego regenta, został zmieniony na system profesorski, w którym każda część programu nauczania została przydzielona odpowiedniemu profesorowi. Podobnie jak na uniwersytecie w Leydzie, profesorowie zostali także zobowiązani do wygłaszania publicznych wykładów.

W czasach poprzedniego pryncypała Rule’a uniwersytet w Edynburgu był właściwie presbiteriańskim seminarium z dodatkowymi zajęciami z filozofii, natomiast Carstares przekształcił go w uczelnię wielowydziałową podobną do dawnych uniwersytetów średniowiecznych. Uniwersytet oferował studiującym dwuletni kurs literatury klasycznej, a następnie dwuletni kurs filozofii jako wstęp do studiów teologii, prawa czy medycyny. Rada miejska szczególnie popierała nową katedrę prawa cywilnego, potrzebując specjalistów z tej dziedziny wiedzy, kształconych

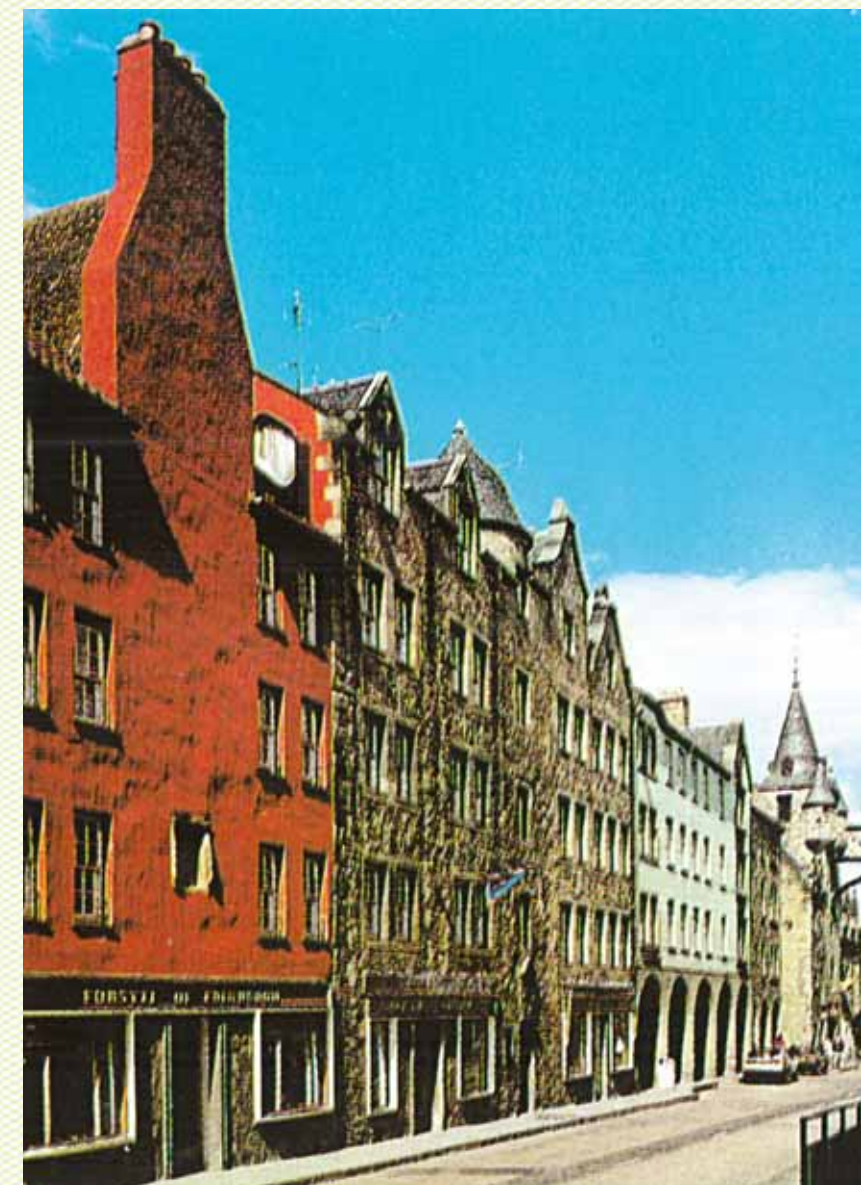
dotąd za granicą. Powstanie nowej katedry chemii i fizyki, zdaniem rady, także miało uzupełnić brak specjalistów z tych dziedzin, nie tylko w Szkocji, ale w całej Wielkiej Brytanii. Zdaniem presbiteriańskiej rady miasta bardzo ważnym skutkiem rozbudowy uniwersytetu było przede wszystkim to, że mogli wiele zaoszczędzić bez konieczności wysyłania swych synów na kosztowne studia za granicę. Równocześnie miało to skłonić do powrotu do Edynburga bogatych Szkotów, którzy czasowo opuścili go po unii z 1707 r., mając możliwość studiowania na kierunkach dostępnych dotąd tylko za granicą (*The University*, s. 60).

Rosnące znaczenie uczelni, oferującej coraz pełniejsze możliwości studiowania, sprawiło, że zaczęła ona odgrywać coraz ważniejszą rolę dla miasta. Po unii z Anglią w 1707 r. i utracie przez Edynburg charakteru miasta stołecznego arystokracja, głównie niektóre wielkie rody, porzuciła swe siedziby w Edynburgu na Canongate i przenosiła się do Londynu. Mniejsze rody przenosiły się do swych wiejskich posiadłości. Zaczęło się to zmieniać w miarę jak uniwersytet w Edynburgu rozszerzał swoją działalność. Londyn był odległy i drogi, tak jak i studia zagraniczne, szczególnie na popularnej wówczas w Szkocji uczelni w Leydzie. Z tych względów bogaci Szkoci zaczęli wracać do Edynburga i kierować swoich synów tu na studia. W dziejach miasta i uniwersytetu zaczynała się nowa epoka określana później złotym wiekiem (*The Golden Age*).

JÓZEF DUDA

Bibliografia

- N. Davies: *Wyspy*. 2003.
 P. Hazard: *Kryzys świadomości europejskiej 1680–1715*. 1974.
 W. Lipoński: *Dzieje kultury brytyjskiej*. 2003.
 J. Miller: *Stuartowie. Królowie Anglii i Szkocji*. 2008.
 M. Niemojewski: *Ostatni Stuartowie*. 1992.
 G. Samson: *Historia kultury angielskiej*. 1966.
The University of Edinburgh. 2003.
 J.M. Trevelyan: *Historia Anglii*. 1963.
 J.M. Trevelyan (II): *Historia społeczna Anglii*. 1961.
 E. Zabiegalik: *Historia Szkocji*. 2000.

Canongate i High Street w Edynburgu, najokazalsze zdaniem Trevelyana ulice XVIII-wiecznego świata

Wyżyny Szkocji , wyludnione po stłumieniu powstania jakobitów i po angielskiej pacyfikacji